

ИНДИКАТОРИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

2024

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ
REPUBLIKA SRPSKA
INSTITUTE OF STATISTICS

ISSN 2637-1782

ИНДИКАТОРИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

2024

Бања Лука,
децембар 2024.

Индикатори одрживог развоја Републике Српске, 2024.

Издаје: Републички завод за статистику, Република Српска, Владике Платона бб, Бања Лука

Главни и одговорни уредник: Дарко Милуновић, директор

Редакциони одбор: Дарко Милуновић, Небојша Кнежевић, Жељко Асентић, Владан Сибиновић, Александра Зец

Начелник Одјељења за дисеминацију: Владан Сибиновић

Припрема текста, дизајн и израда графикона: Александра Зец

Дизајн корица: Владан Сибиновић, Александра Зец

Лектура: Далибор Смиљич

Превод: Јелена Кандић

Штампа: „PRINT SHOP“, д.о.о. Источно Сарајево

За штампарiju: Зоран Миовчић

© Приликом коришћења података обавезно навести извор. Као скраћеницу при навођењу извора користити: "ИОР Реп. Српске, 2024, стр. ..."

ПРЕДГОВОР

Поштовани корисници,

Представљамо вам четврто издање публикације „Индикатори одрживог развоја Републике Српске“. Ријеч је о публикацији која корисницима пружа увид у Програм Уједињених нација за одрживи развој до 2030. године, која треба да их упозна са његовим циљевима, као и индикаторима којима се прати испуњеност тих циљева.

Поменути Програм Уједињених нација је позив на дјеловање, како би се рјешавали глобални изазови, окончао сиромаштво, заштитила планета и свакоме обезбиједило да ужива мир и просперитет.

Објављивањем показатеља који се односе на Републику Српску, настојимо да одговоримо на потребе за системским приказом стања у областима које су од кључне важности за одрживи развој. Зато ова публикације треба да послужи као основа за анализу, креирање, те спровођење политика усмјерених ка рјешавању изазова као што су квалитет живота и благостање, здравље, образовање, климатске промјене, родна равноправност, ефикасне и одговорне институције и друго.

Представљени индикатори приказани су на основу расположивих података чији извор су редовне статистичке активности које спроводи Републички завод за статистику, а у публикацији су представљени и подаци који су прикупљени од других институција Републике Српске.

У циљу унапређења публикације, позивамо кориснике да упуте своје примједбе и приједлоге.

Бања Лука, децембар 2024.

Дарко Милуновић, директор

Предговор	3
Скраћенице и знакови	5
Увод	7
Циљ 1. Свијет без сиромаштва	11
Циљ 2. Свијет без глади	18
Циљ 3. Здравље и благостање	20
Циљ 4. Квалитетно образовање	31
Циљ 5. Родна равноправност	36
Циљ 6. Чиста вода и санитарни услови	40
Циљ 7. Приступачна енергија из чистих извора	44
Циљ 8. Достојанствен рад и економски раст	45
Циљ 9. Индустрија, иновације и инфраструктура	51
Циљ 10. Смањење неједнакости	55
Циљ 11. Одрживи градови и заједнице	59
Циљ 12. Одговорна потрошња и производња	62
Циљ 13. Очување климе	64
Циљ 14. Очување воденог свијета	65
Циљ 15. Очување живота на земљи	66
Циљ 16. Мир, правда и снажне институције	69
Циљ 17. Партнерством до циљева	73

СКРАЋЕНИЦЕ

мил.	милион
хиљ.	хиљада
km	километар
pkm	путнички километар
tkm	тонски километар
KM	конвертибилна марка
EUR	валута Европске монетарне уније
USD	амерички долар
t	тона
Gg	гигаграм
m ²	квадратни метар
m ³	кубни метар
CO ₂	угљен-диоксид
CO ₂ -eq	еквивалент емисије угљен-диоксида
NMVOCS	неметанска испарива органска једињења
NO _x	азотни-оксиди
SO ₂	сумпор-диоксид
БДП	брuto домаћи производ
БиХ	Босна и Херцеговина
БПК	биолошка потрошња кисеоника
ESA 1995	Европски систем рачуна
ЕУ	Европска унија
ЕС	Европска комисија (<i>European Commission</i>)
ЕУ-27	Европска унија (27 чланица)
ЕВРОСТАТ	Статистичка канцеларија Европске уније
ЕФТА	Европско удружење за слободну трговину
ЦЕФТА	Централноевропски споразум о слободној трговини
ИР	истраживање и развој
КД БиХ 2010	Класификација дјелатности Босне и Херцеговине 2010
OECD	Организација за економску сарадњу и развој (<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)
СМТК	Стандардна међународна трговинска класификација
TFR	укупна стопа фертилитета
ХПК	хемијска потрошња кисеоника
WHO	Свјетска здравствена организација

ПОДРУЧЈА ДЈЕЛАТНОСТИ ПРЕМА КД БИХ 2010

A	Пољопривреда, шумарство и риболов
B	Вађење руда и камена
C	Прерађивачка индустрија
D	Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација
E	Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине
F	Грађевинарство
G	Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала
H	Саобраћај и складиштење
I	Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране; хотелијерство и угоститељство
J	Информације и комуникације
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања
L	Пословање некретнинама
M	Стручне, научне и техничке дјелатности
N	Административне и помоћне услужне дјелатности
O	Јавна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање
P	Образовање
Q	Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада
R	Умјетност, забава и рекреација
S	Остале услужне дјелатности
T	Дјелатности домаћинства као послодаваца; дјелатности домаћинства која производе различиту робу и обављају различите услуге за сопствену употребу
U	Дјелатности екстериторијалних организација и органа

ЗНАКОВИ И СИМБОЛИ

-	нема појаве
...	не располаже се податком
0	податак је мањи од 0,5 од дате јединице мјере
0,0	податак је мањи од 0,1 од дате јединице мјере
Ø	просјек
*	исправљен податак
***	повјерљив податак
()	податак је мање поуздан
(())	податак је непоуздан
•	податак је екстремно непоуздан
:	податак је непоуздан
¹⁾	знак за напомену

На Самиту одрживог развоја, одржаном од 25. до 27. септембра 2015. године у Њујорку, државе чланице Уједињених нација усвојиле су Програм одрживог развоја до 2030. године, који представља општи позив на дјеловање и склапање партнерстава како би се рјешавали глобални изазови, окончао сиромаштво, заштитила планета и свакоме обезбиједило да ужива мир и просперитет. Програм дефинише пет подручја од кључне важности за одрживи развој човјечанства и планете (људи, планета, просперитет, мир, партнерство) и спроводи се путем 17 циљева одрживог развоја (SDG – Sustainable Development Goals) и 169 потциљева.

Пет подручја од кључне важности за имплементацију циљева одрживог развоја

Области дјеловања у оквиру Програма одрживог развоја до 2030. године су сиромаштво и неједнакост, безбједност снабдијевања храном, квалитет живота и благостање за све, здравље, образовање, одржива потрошња и производња, запосленост, раст, инфраструктура, одрживо управљање природним ресурсима, климатске промјене, родна равноправност, прилагодљиви, укључиви и одрживи градови и насеља, као и приступ правосућу, те ефикасне и одговорне институције.

О постизању циљева извјештава се путем индикатора одрживог развоја који представљају алат за мјерење и праћење промјена у економији, друштву и животној средини. Статистичка комисија Уједињених нација основала је Међуагенцијску и експертску групу за СДГ индикаторе (IAEG-SDG), састављену од држава чланица, укључујући и регионалне и међународне агенције као посматраче. IAEG-SDG је развила глобални оквир индикатора на 48. сједници Статистичке комисије Уједињених нација одржаној у марту 2017. године. Како би се поједноставила примјена глобалног оквира индикатора, IAEG-SDG је класификовала све индикаторе на три нивоа на основу степена методолошког развоја и доступности података на глобалном нивоу.

Развојем оквира референтних индикатора за праћење циљева одрживог развоја у контексту Европске уније управља Евростат. Листа индикатора ЕУ СДГ одобрена је од стране Европског статистичког система у мају 2017. године. Листа садржи 100 индикатора, структурираних у оквиру 17 циљева одрживог развоја и покрива друштвене, економске, еколошке и институционалне димензије одрживости. Сваки циљ приказан је кроз пет до шест показатеља који одражавају његов општи циљ.

ЕУ СДГ листа индикатора ревидира се на годишњем нивоу како би се укључили индикатори из нових извора података и узели у обзир нови циљеви, у складу са дугорочном визијом ЕУ након 2020. године.

У овој публикацији, расположиви подаци које производи Републички завод за статистику Републике Српске, као и подаци из евиденција других органа и институција Републике Српске, приказани су испод назива одговарајућих глобалних СДГ индикатора, обогаћени расположивим подацима према ЕУ листи СДГ индикатора.

За податке у табелама и графиконима испод којих није наведен извор података, извор представљају редовне статистичке активности које проводи Републички завод за статистику. За табеле и графиконе који приказују податке прикупљене и обрађене од стране других институција, извор података је наведен испод табеле, односно графикона. Због боље прегледности, подаци у неким табелама и графиконима исказани су у већим јединицама мјере (хиљаде, милиони), а услед заокруживања, укупни износи не слажу се увијек са збиром података за појединачне категорије.

ЦИЉЕВИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА - СДГ

- Циљ 1** Свијет без сиромаштва
- Циљ 2** Свијет без глади
- Циљ 3** Здравље и благостање
- Циљ 4** Квалитетно образовање
- Циљ 5** Родна равноправност
- Циљ 6** Чиста вода и санитарни услови
- Циљ 7** Приступачна енергија из чистих извора
- Циљ 8** Достојанствен рад и економски раст
- Циљ 9** Индустрија, иновације и инфраструктура
- Циљ 10** Смањење неједнакости
- Циљ 11** Одрживи градови и заједнице
- Циљ 12** Одговорна потрошња и производња
- Циљ 13** Очување климе
- Циљ 14** Очување воденог свијета
- Циљ 15** Очување живота на земљи
- Циљ 16** Мир, правда и снажне институције
- Циљ 17** Партнерством до циљева

ЛИСТА ИНДИКАТОРА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ПРИКАЗАНИХ У ПУБЛИКАЦИЈИ:**Циљ 1 Свијет без сиромаштва**

Глобални индикатори (5)

- 1.2.1 Проценат становништва који живи испод националне линије сиромаштва, по полу и старости
- 1.2.2 Удио мушкарца, жена и дјеце свих узраста који живе у сиромаштву у свим димензијама сиромаштва према националним дефиницијама
- 1.3.1 Удио становништва које је покривено системима/нивоима социјалне заштите, по полу, уз издвајање дјеце, незапослених, старијих особа, особа са инвалидитетом, трудница, новорођенчади, жртава повреда на раду и сиромашних и рањивих
- 1.4.1 Удио становништва које живи у домаћинствима у којима има приступ основним услугама
- 1.4.2 Удио укупне популације одраслих особа које имају сигурна права на земљиште, са законски признатом документацијом, и који сматрају да су њихова права на земљишту сигурна, по полу и врсти права на земљи

ЕУ индикатори (4)

- 01_10 Становништво које живи у ризику од сиромаштва или социјалне искључености
- 01_10a Становништво које живи у ризику од сиромаштва или социјалне искључености – јаз између урбаних и руралних подручја
- 01_30 Озбиљно материјално ускраћено становништво
- 01_60 Становништво које живи у стамбеним јединицама с кровом који прокишњава, влагом у зидовима, подовима или темељима, или са трулим прозорским оквирима или вратима

Циљ 2 Свијет без глади

Глобални индикатори (2)

- 2.2.1 Преваленција заостајања у расту (висина за узраст <-2 стандардне девијације од медијане према стандардима Свјетске здравствене организације (СЗО) за раст дјеце) међу дјецом до пет година
- 2.2.2 Преваленција лоше ухрањености (тежина према висини >+2 или <-2 стандардне девијације од медијане СЗО Стандарда раста дјеце) међу дјецом до пет година, по врстама (мршавост или прекомјерна тежина)

Циљ 3 Здравље и благодатање

Глобални индикатори (15)

- 3.1.1 Стопа смртности мајки (на 100 000 живорођених)
- 3.1.2 Удио порођаја уз присуство квалификованог здравственог особља
- 3.2.1 Стопа смртности дјеце млађе од пет година
- 3.2.2 Стопа смртности новорођенчади
- 3.3.1 Број нових ХИВ инфекција на 1 000 неинфицираних становника, по полу, старости и по главним популационим групама
- 3.3.2 Инциденција туберкулозе на 100 000 становника
- 3.3.3 Инциденција маларије на 1 000 становника
- 3.3.4 Инциденција хепатитиса Б на 100 000 становника
- 3.4.1 Стопа смртности која се приписује кардиоваскуларним болестима, раку, дијабетесу или хроничним болестима
- 3.4.2 Стопа смртности услед самоубиства
- 3.5.1 Обухват интервенција лијечења (фармаколошке, психолошке и услуге рехабилитације и даље његе) за поремећаје употребе супстанци
- 3.6.1 Стопа смртности услед повреда у саобраћајним несрећама
- 3.7.1 Удио жена у репродуктивном периоду (старости 15–49 година) које своје потребе за планирање породице задовољавају савременим методама
- 3.7.2 Стопа рађања код адолесцената (старости 10–14 година; старости 15–19 година) на 1 000 жена из те старосне групе
- 3.a.1 Старосно стандардизована преваленција тренутне употребе дувана међу особама старости 15 година и више

ЕУ индикатори (5)

- 03_10 Очекивано трајање живота при рођењу
- 03_20 Проценат становништва који сматра да су доброг или врло доброг здравља
- 03_30 Преваленција пушења
- 03_41 Стандардизована стопа смртности од туберкулозе, ХИВ или хепатитиса
- 03_60 Незадовољене потребе за медицинском његом према сопственој изјави

Циљ 4 Квалитетно образовање

Глобални индикатори (4)

- 4.2.1 Удио дјеце млађе од пет година која се правилно развијају у смислу здравственог, образовног и психосоцијалног благодатања, према полу
- 4.2.2 Стопа учешћа у организованом учењу (годину дана прије званичног узраста за упис у основну школу), према полу
- 4.3.1 Стопа учешћа младих и одраслих у формалном и неформалном образовању и обукама у претходних 12 мјесеци, према полу
- 4.4.1 Стопа учешћа младих и одраслих који посједују вјештине у информационом и комуникационом технологијама, по врстама вјештина

ЕУ индикатори (3)

- 04_20 Високообразована лица
- 04_30 Учешће у раном и предшколском васпитању и образовању
- 04_60 Учешће одраслих у образовању

Циљ 5 Родна равноправност

Глобални индикатори (5)

- 5.1.1 Да ли постоји или не правни оквир који промовише, спроводи и прати равноправност и забрану дискриминације по основу пола
- 5.2.1 Удио жена и дјевојница старости 15 година и више које су икада биле у партнерским везама изложене физичком, сексуалном или психолошком насиљу од стране садашњег или бившег партнера током протеклих 12 мјесеци, према врсти насиља и старости
- 5.2.2 Удио жена и дјевојница старости 15 година и више које су биле изложене сексуалном насиљу од стране особа које нису њихов блиски партнер током протеклих 12 мјесеци, по старости и мјесту дешавања
- 5.5.1а Проценат жена народних посланика у Народној скупштини
- 5.5.1б Проценат жена међу одборницима скупштина општина и градова
- ЕУ индикатори (3)
- 05_10 Физичко и сексуално насиље над женама
- 05_30 Родни јаз у запослености
- 05_50 Проценат жена у народним скупштинама и владама

Циљ 6 Чиста вода и санитарни услови

Глобални индикатори (4)

- 6.1.1 Удио становништва које користи питку воду из система којима се безбједно управља
- 6.2.1 Удио становништва које користи услуге санитације којима се безбједно управља, укључујући прање руку сапуном и водом
- 6.3.1 Удио отпадних вода које се безбједно пречишћавају
- 6.3.2 Удио водних тијела која имају воду одговарајућег квалитета
- ЕУ индикатори (3)
- 06_10 Становништво које у домаћинству нема купатило, туш, ни нужник с водокотлићем
- 06_20 Становништво прикључено на пречистаче отпадних комуналних вода са најмање секундарним третманом
- 06_30 Биохемијска потрошња кисеоника у ријекама

Циљ 7 Приступачна енергија из чистих извора

Глобални индикатори (1)

- 7.1.1 Удио становништва које има приступ електричној енергији

Циљ 8 Достојанствен рад и економски раст

Глобални индикатори (5)

- 8.5.2 Стопа незапослености према полу, старости и инвалидитету
- 8.9.1 Директан БДП из туризма као учешће у укупном БДП-у и у стопи раста
- 8.9.2 Удио радних мјеста у одрживој туристичкој привреди у односу на укупан број радних мјеста у туризму
- 8.10.1а Број огранака комерцијалних банака на 100 000 одраслих становника
- 8.10.1б Број аутоматизованих банкомата (АТМ) на 100 000 одраслих становника
- ЕУ индикатори (1)
- 08_30 Стопа запослености

Циљ 9 Индустрија, иновације и инфраструктура

Глобални индикатори (5)

- 9.1.2 Обим путничког и теретног транспорта, по врсти транспорта
- 9.2.1 Бруто додата вриједност прерађивачке индустрије, учешће у БДП-у и по глави становника
- 9.3.1 Удио малих индустрија у укупној додатој вриједности у индустрији
- 9.5.1 Издаци за истраживање и развој као удио у БДП-у
- 9.5.2 Број истраживача (изражено као еквивалент запослености са пуним радним временом) на милион становника
- ЕУ индикатори (2)
- 09_10 Бруто домаћи издаци за истраживање и развој
- 09_30 Запослени на истраживању и развоју

Циљ 10 Смањење неједнакости

Глобални индикатори (3)

- 10.2.1 Удио становника који живе испод 50 процената средњих прихода, по полу, старости и инвалидитету
- 10.5.1 Индикатори финансијске стабилности
- 10.6.1 Укупни токови средстава за развој, по земљи примаоцу и донатору и врсти тока (нпр. званична развојна помоћ, директне стране инвестиције и други токови)
- ЕУ индикатори (1)
- 10_30 Релативна медијана јаза ризика од сиромаштва

Циљ 11 Одрживи градови и заједнице

Глобални индикатори (2)

- 11.1.1 Удио градског становништва које живи у картонским насељима, неформалним насељима или неадекватним стамбеним условима
 - 11.6.1 Удио комуналног чврстог отпада који се редовно прикупља и који се на одговарајући начин одлаже у укупној количини генерисаног комуналног чврстог отпада, по градовима
- ЕУ индикатори (3)
- 11_20 Становништво које сматра да је у домаћинству изложено буци
 - 11_40 Лица погинула у саобраћајним незгодама
 - 11_60 Стопа рециклирања комуналног отпада

Циљ 12 Одговорна потрошња и производња

ЕУ индикатори (1)

- 12_50 Генерисани отпад, искључујући главни минерални отпад

Циљ 13 Очување климе

ЕУ индикатори (1)

- 13_10 Укупне емисије гасова са ефектом стаклене баште

Циљ 15 Очување живота на земљи

Глобални индикатори (4)

- 15.1.2 Удио значајних мјеста за копнени и слатководни биодиверзитет која су покривена заштићеним подручјима, по врсти екосистема
- 15.4.1 Покривеност заштићеним подручјима значајних мјеста за планински биодиверзитет
- 15.5.1 Индекс Црвене листе
- 15.a.1 Званична развојна помоћ и јавни расходи за очување и одрживо коришћење биодиверзитета и екосистема

Циљ 16 Мир, правда и снажне институције

Глобални индикатори (3)

- 16.1.1 Број жртава убиства с намјером на 100 000 становника, према полу и старости
 - 16.2.2 Број жртава трговине људима на 100 000 становника, према полу, старости и облику експлоатације
 - 16.4.1 Укупна вриједност незаконитих финансијских прилива и одлива (у данашњим америчким доларима)
- ЕУ индикатори (1)
- 16_10 Стандардизована стопа смртности услед самоубиства

Циљ 17 Партнерством до циљева

Глобални индикатори (2)

- 17.8.1 Удио појединаца који користе интернет
- 17.11.1 Удио земаља у развоју и најнеразвијенијих земаља у свјетском извозу

УКУПНО: 60 глобалних СДГ индикатора**28 ЕУ СДГ индикатора**

Окончати сиромаштво свуда и у свим облицима

» ПОТЦИЉЕВИ

- 1.1. До краја 2030. свуда и за све људе искоријенити екстремно сиромаштво (екстремно сиромашни су људи који живе са мање од 1,25 долара на дан).
- 1.2. До краја 2030. најмање за половину смањити број мушкараца, жена и дјеце свих узраста који живе у било ком облику сиромаштва (према дефиницији држава чланица).
- 1.3. Примјенити одговарајуће системе социјалне заштите у државама чланицама и мјере за све, укључујући најугроженије, и до краја 2030. постићи довољно велики обухват сиромашних и рањивих.
- 1.4. До краја 2030. осигурати да сви мушкарци и жене, а посебно сиромашни и рањиви, имају једнака права на економске ресурсе, као и приступ основним услугама, власништву и управљању земљиштем, односно другим облицима имовине, наслеђству, природним богатствима, одговарајућим новим технологијама и финансијским услугама, укључујући микрофинансирање.
- 1.5. До краја 2030. изградити систем који ће повећати отпорност сиромашних и оних у рањивим ситуацијама те смањити њихову изложеност и рањивост од екстремних климатских догађаја, као и других економских, друштвених и/или еколошких катастрофа.
- 1.a Осигурати значајну мобилизацију ресурса из различитих извора, између осталог и кроз повећану развојну сарадњу, како би се обезбједила адекватна и предвидљива средства за земље у развоју, посебно за оне најнеразвијеније, у смислу реализације програма и политика за окончање свих облика сиромаштва.
- 1.6 Креирати јасне оквире политика у државама чланицама, на регионалном и на међународном нивоу, засноване на развојним стратегијама које промовишу борбу против сиромаштва и родну осјетљивост, како би се подржало убрзано инвестирање у акције на искорјењивању сиромаштва.

» ИНДИКАТОРИ

Сиромаштво

Релативна линија сиромаштва омогућује поређење стандарда једне категорије становништва са другима у истом друштву, зависно од њихових издатака за потрошњу на посматраној територији. Међутим, оваква граница није погодна за праћење промјене стања у временском континуитету.

За анализу релативног сиромаштва примјењена је методологија Европске уније, која користи тзв. „модификовану OECD скалу еквивалентности”.

Релативна линија сиромаштва постављена је на 60% медијане мјесечних изједначених издатака за потрошњу. Изједначени издаци за потрошњу домаћинства добијени су дијељењем мјесечних издатака домаћинства са еквивалентном величином домаћинства, према скали еквивалентности која даје пондер 1,0 носиоцу домаћинства, 0,5 другим члановима од 14 година и више и 0,3 сваком дјетету испод 14 година.

Ова дефиниција усвојена је на нивоу Европске уније као радна дефиниција 1984. године, према одлуци Вијећа Европе и гласи: „Сиромашне су особе, породице и групе особа чији су ресурси (материјални, културни и друштвени) ограничени у толикој мјери да их искључују из оног минимума који се тражи за живот у земљи чланици у којој живе.“

Сиромаштво је, према томе, дефинисано у „релативном“ смислу и зависи о дистрибуцији издатака за потрошњу унутар становништва. Сиромаштво не подразумева само недостатак неопходних добара и услуга, него и неповољан статус у којем се налазе нека домаћинства када се упореде са другим: сиромашни су и они који посједују мање.

Број и стопа сиромашних домаћинстава зависи од тога гдје је линија сиромаштва постављена. Њено постављање на 60% од медијане мјесечних изједначених издатака за потрошњу представља праг вриједности који дијели становништво на сиромашно и несиромашно и не омогућава потпуну анализу ове појаве. Из тог разлога креирана су и анализирана још два прага сиромаштва: 50% и 70% од медијане мјесечних изједначених издатака за потрошњу.

Разматрањем ових трију линија сиромаштва, идентификују се четири категорије домаћинстава: *дефинитивно сиромашна домаћинства* (са потрошњом испод 50% медијане мјесечних изједначених издатака за потрошњу), *слабо сиромашна домаћинства* (потрошња између 50% и 60% медијане), *домаћинства на граници сиромаштва* (са потрошњом између 60% и 70% медијане) и домаћинства која дефинитивно нису сиромашна са вишим износима потрошње.

Материјална ускраћеност мјери се кроз утврђивање непостојања одређених трајних потрошних добара у домаћинству, као и кроз утврђивање немогућности задовољавања потреба које се сматрају типичним у друштву у којем се домаћинство налази. Појам *ускраћеност* генерално се користи када се говори о незадовољеним или неподмиреним људским потребама.

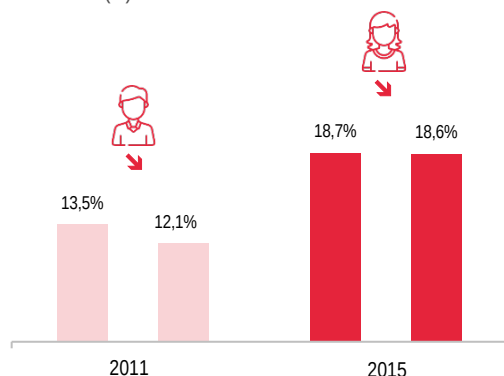
1.2.1 Проценат становништва који живи испод националне линије сиромаштва, по полу и старости

Индикатори релативног сиромаштва, 2004–2015.

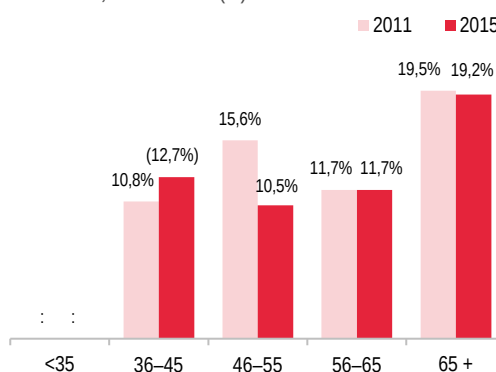
	2004	2007	2011	2015
Релативна линија сиромаштва по прилагођеном члану домаћинства (мјесечно, КМ)	298,96	350,22	381,09	362,34
Јединице посматрања				
Сиромашна домаћинства	63 973	64 708	53 234	49 805
Сиромашни појединци	199 752	182 389	152 909	126 043
Величина сиромаштва (%)				
Сиромашна домаћинства	16,1	17,3	14,8	13,9
Сиромашни појединци	15,8	15,6	14,4	12,8

1.2.2 Удио мушкараца, жена и дјеце свих узраста који живе у сиромаштву у свим димензијама сиромаштва према националним дефиницијама

Величина сиромаштва по полу носиоца домаћинства, 2011. и 2015 (%)

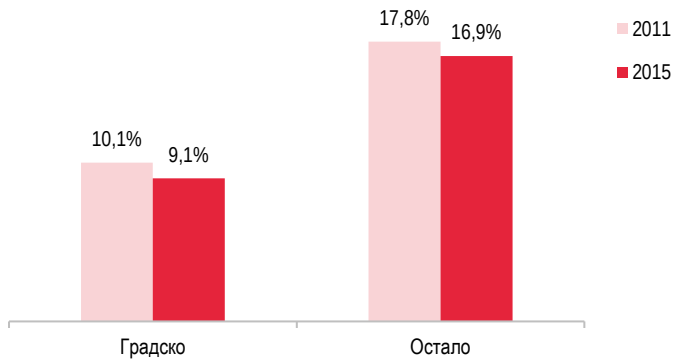
Величина сиромаштва по годинама старости носиоца домаћинства, 2011. и 2015 (%)

Величина сиромаштва домаћинстава према различитим линијама сиромаштва, 2004–2015 (%)

	2004	2007	2011	2015
Дефинитивно сиромашна	8,2	10,8	8,0	7,0
Слабо сиромашна	7,8	6,4	6,8	6,9
На граници сиромаштва	8,5	8,0	8,3	9,2
Дефинитивно нису сиромашна	75,5	74,7	76,9	76,9

Релативно сиромаштво домаћинстава по типу насеља, 2011. и 2015 (%)

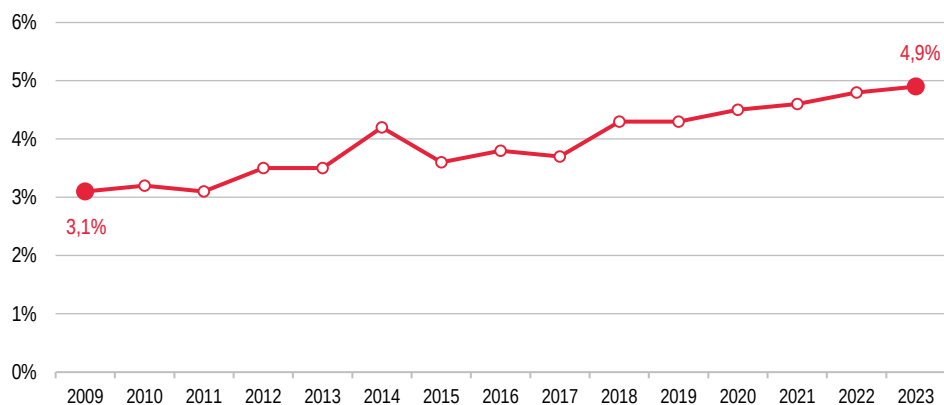
Индикатори материјалне ускраћености домаћинстава, 2011. и 2015 (%)

	2011	2015
Не могу да приуште одлазак на годишњи одмор у трајању од једне седмице	77,7	75,4
Не могу да приуште месни, пилећи или рибљи оброк (или вегетеријанску замјену) сваки други дан	30,9	25,3
Нема довољно властитих средстава да поднесе изненадни издатак од 380 КМ ¹⁾	73,6	74,3
Не могу да приуште адекватно гријање стамбене јединице	16,2	11,5
Не посједује аутомобил	50,4	59,6
Не посједује веш машину	12,7	9,6
Не посједује телевизор	(3,4)	3,2

¹⁾ У 2011. години граница да домаћинство нема довољно властитих средстава да поднесе изненадни издатак износи 390 КМ.

1.3.1 Удио становништва које је покривено системима/нивоима социјалне заштите, по полу, уз издвајање дјече, незапослених, старијих особа, особа са инвалидитетом, трудница, новорођенчади, жртава повреда на раду и сиромашних и рањивих

Удио корисника социјалне заштите у укупној популацији, 2009–2023 (%)

Извор: Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске

Број пунољетних и малолетних корисника социјалне заштите према полу, 2012–2023.

Извор: Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске

Број корисника права у систему социјалне заштите, 2012–2023.

		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Новчана помоћ	укупно	5 156	5 156	5 219	5 067	5 071	4 905	4 487	4 487	4 076	4 142	3 947	3 865
	мушки	1 852	1 852	1 940	1 948	2 020	1 955	1 800	1 846	1 727	1 821	1 763	1 786
	женски	3 304	3 304	3 279	3 119	3 051	2 950	2 687	2 641	2 349	2 321	2 184	2 079
Додатак за помоћ и његу другог лица	укупно	17 219	17 219	20 286	23 048	25 127	25 944	26 394	27 774	28 270	29 691	32 007	33 831
	мушки	8 008	8 008	9 264	10 465	11 383	11 987	12 123	12 813	12 419	13 673	14 753	15 824
	женски	9 211	9 211	11 022	12 581	13 744	13 957	14 271	14 961	15 851	16 018	17 254	18 007
од тога, број дјеце	укупно	1 849	1 849	1 501	1 272	1 492	2 022	1 538	1 689	1 982	2 021	2 186	2 399
	мушки	937	937	848	718	905	1 129	919	1 010	1 189	1 220	1 349	1 461
	женски	912	912	653	554	587	893	619	679	793	801	837	938
Подршка у изједначавању дјеце и омладине са сметњама у развоју	укупно	333	333	432	410	339	349	382	239	223	248	173	221
	мушки	199	199	248	235	186	184	204	115	112	137	93	109
	женски	134	134	184	175	153	165	178	121	111	111	80	112
од тога, број дјеце	укупно	290	290	414	386	306	322	325	147	141	134	82	106
	мушки	175	175	237	229	170	175	194	74	75	74	44	51
	женски	115	115	177	157	136	147	131	73	66	60	38	55
Смјештај у установу социјалне заштите и другу установу	укупно	1 048	1 048	1 059	1 029	1 089	1 071	1 145	1 078	1 179	1 190	1 176	1 152
	мушки	473	473	491	504	504	500	525	504	544	533	550	539
	женски	575	575	568	525	585	571	620	574	635	657	627	613
од тога, број дјеце	укупно	225	225	207	199	224	183	170	154	152	159	130	110
	мушки	119	119	106	106	118	94	90	73	74	82	73	56
	женски	106	106	101	93	106	89	80	81	78	77	57	54
Збрињавање у хранитељску породицу	укупно	389	389	426	356	356	392	390	373	370	333	314	285
	мушки	182	182	198	167	167	194	192	168	175	159	156	140
	женски	211	211	228	189	189	198	198	205	195	174	158	145
од тога, број дјеце	укупно	119	119	196	252	259	272	223	210	206	208	167	176
	мушки	61	61	101	127	135	137	117	96	102	99	86	95
	женски	58	58	95	125	124	135	106	114	104	109	81	81
Помоћ у кући	укупно	285	285	217	217	237	220	201	233	186	152	137	125
	мушки	123	123	55	58	67	102	100	69	66	63	48	40
	женски	163	163	162	159	170	118	101	164	120	89	89	85
од тога, број дјеце	укупно	15	15	7	6	5	17	1	1	-	-	1	-
	мушки	11	11	5	2	2	5	-	-	-	-	-	-
	женски	4	4	2	4	3	12	1	1	-	-	1	-
Дневно збрињавање	укупно	70	70	230	178	209	286	312	395	335	433	338	352
	мушки	39	39	120	105	128	163	180	209	157	255	192	192
	женски	31	31	110	73	81	123	132	186	178	178	146	160
од тога, број дјеце	укупно	52	52	143	137	125	157	107	127	161	192	108	159
	мушки	27	27	81	77	72	83	62	65	85	137	76	96
	женски	25	25	62	60	53	74	45	62	76	55	32	63
Једнократна новчана помоћ	укупно	11 586	11 586	11 413	11 105	11 301	10 481	11 418	9 732	9 735	9 152	10 434	10 158
	мушки	5 566	5 566	5 516	5 480	5 534	5 020	5 340	4 726	4 787	4 360	4 988	4 569
	женски	6 020	6 020	5 897	5 625	5 767	5 461	6 078	5 006	4 948	4 792	5 446	5 589
од тога, број дјеце	укупно	1 836	1 836	1 172	657	752	783	625	643	560	575	379	286
	мушки	839	839	534	319	395	357	289	373	268	293	195	136
	женски	997	997	638	338	357	426	336	270	292	282	184	150
Лична инвалиднина ¹⁾	укупно	...	...	...	...	...	...	4 192	4 944	6 278	6 727	6 705	6 231
	мушки	...	...	...	...	...	...	2 233	2 843	3 665	3 953	3 931	3 665
	женски	...	...	...	...	...	...	1 959	2 101	2 613	2 774	2 774	2 566
од тога, број дјеце	укупно	...	...	...	...	...	...	1 048	1 214	1 445	1 626	1 639	1 616
	мушки	...	...	...	...	...	...	670	777	912	1 019	1 063	998
	женски	...	...	...	...	...	...	378	437	533	607	576	618

¹⁾ Право на личну инвалиднину је уведено у јулу 2018. године

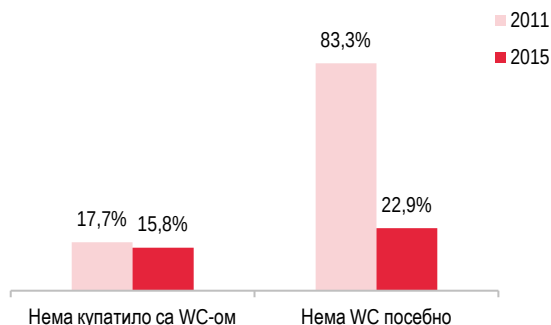
Извор: Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске

1.4.1 Удио становништва које живи у домаћинствима у којима има приступ основним услугама

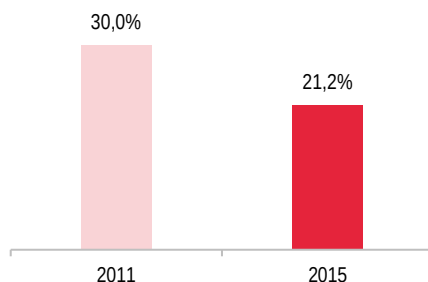
Приступачност домаћинства услугама, 2011. и 2015 (%)

	Веома тешко		Тешко		Лако		Веома лако		Услуга се не користи	
	2011	2015	2011	2015	2011	2015	2011	2015	2011	2015
Продавница мјешовите робе	(3,5)	6,8	20,4	18,9	58,7	58,4	16,7	15,8	:	:
Банкарске услуге	5,0	13,5	28,6	27,8	42,5	39,9	11,6	11,8	12,3	7,0
Поштанске услуге	4,3	11,8	24,8	23,5	51,1	48,6	12,9	12,8	7,0	3,3
Јавни транспорт	(3,4)	8,4	22,9	23,0	50,0	46,8	12,0	11,3	11,7	10,6
Установа примарне здравствене заштите	4,5	10,2	30,3	28,0	52,0	48,7	12,5	12,6	:	:
Установа предшколског и основног образовања	:	4,3	8,3	8,8	20,8	22,4	6,4	7,1	63,6	57,4

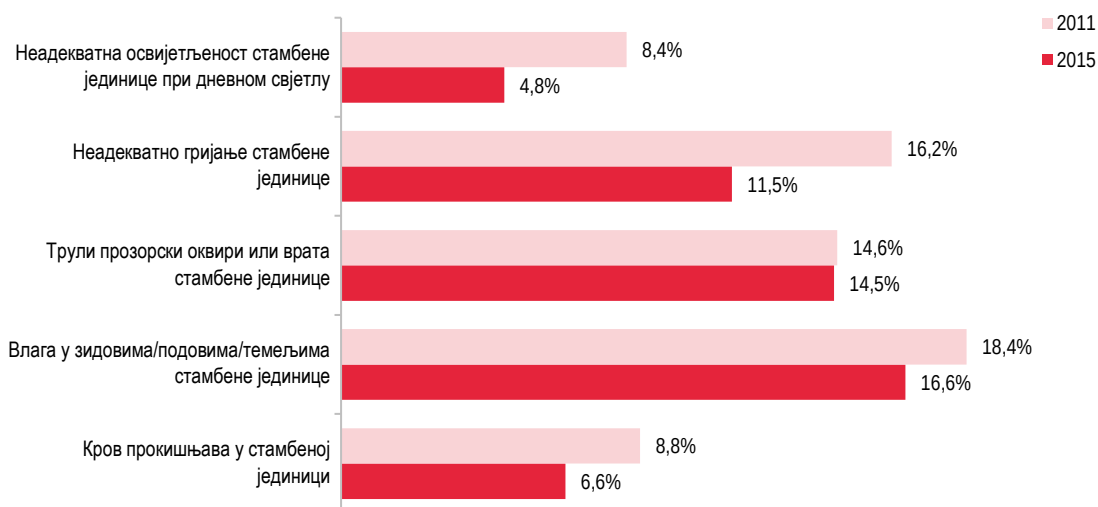
Становништво које у домаћинству нема купатило, туш и нужник с водокотлићем, према статусу сиромаштва, 2011. и 2015 (%)

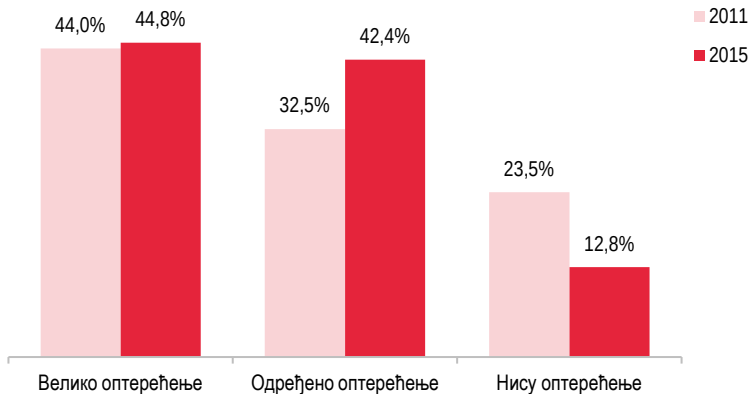
Становништво које не може да одржи дом довољно топлим, према статусу сиромаштва, 2011. и 2015 (%)

Проблеми домаћинства са стамбеном јединицом, 2011. и 2015 (%)

Стопа преоптерећења трошковима становања према статусу сиромаштва, 2011. и 2015 (%)

1.4.2 Удио укупне популације одраслих особа које имају сигурна права на земљиште, са законски признатом документацијом, и који сматрају да су њихова права на земљишту сигурна, по полу и врсти права на земљи

Власништво и сувласништво над непокретностима¹⁾ – стање 31. децембар

		2018		2019		2020	
		број	%	број	%	број	%
Самостални власници/це непокретности – земљишта и објеката	укупно	301 791	100,0%	322 053	100,0%	335 470	100,0%
	мушки	221 528	73,4%	235 748	73,2%	238 185	71,0%
	женски	80 263	26,6%	86 305	26,8%	97 285	29,0%
Сувласници/це у омијеру ½ непокретности – земљишта и објеката	укупно	112 670	100,0%	113 906	100,0%	113 369	100,0%
	мушки	75 233	66,8%	75 664	66,4%	72 449	63,9%
	женски	37 437	33,2%	38 242	33,6%	40 920	36,1%
Сувласници/це у омијеру мањем од ½ непокретности – земљишта и објеката	укупно	293 012	100,0%	330 384	100,0%	343 529	100,0%
	мушки	175 091	59,8%	195 662	59,2%	201 559	58,7%
	женски	117 921	40,2%	134 722	40,8%	141 970	41,3%

~ наставак

		2021		2022		2023	
		број	%	број	%	број	%
Самостални власници/це непокретности – земљишта и објеката	укупно	486 196	100,0%	526 631	100,0%	557 866	100,0%
	мушки	349 368	71,8%	374 262	71,1%	394 219	70,7%
	женски	136 828	28,2%	152 369	28,9%	163 647	29,3%
Сувласници/це у омијеру ½ непокретности – земљишта и објеката	укупно	168 688	100,0%	187 663	100,0%	205 760	100,0%
	мушки	107 719	63,9%	118 680	63,2%	129 962	63,2%
	женски	60 969	36,1%	68 983	36,8%	75 798	36,8%
Сувласници/це у омијеру мањем од ½ непокретности – земљишта и објеката	укупно	295 914	100,0%	322 625	100,0%	344 694	100,0%
	мушки	164 842	55,7%	179 769	55,7%	192 524	55,9%
	женски	131 072	44,3%	142 856	44,3%	152 170	44,1%

¹⁾ У питању су све непокретности гдје власници/сувласници имају ажуриран ЈМБГ

Извор: Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове Републике Српске

2 СВИЈЕТ БЕЗ ГЛАДИ

Окончати глад, постићи
безбједност хране и
побољшану исхрану и
промовисати одрживу
пољопривреду

» ПОТЦИЉЕВИ

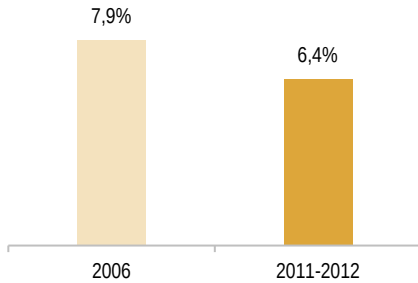
- 2.1. До краја 2030. године окончати глад и осигурати да свим људима, а посебно сиромашнима и лицима у осјетљивим околностима, укључујући одојчад, током цијеле године буде доступна безбједна и хранљива храна у довољним количинама.
- 2.2. До краја 2030. године окончати све облике неухрањености, уз постизање (до краја 2025. године) међународно договорених циљева који се односе на заостајање у тјелесном развоју код дјеце млађе од пет година, и усмјерити пажњу на нутритивне потребе адолесценткиња, трудница и дојиља те старијих лица.
- 2.3. До краја 2030. године удвостручити пољопривредну продуктивност и приходе малих произвођача хране, а посебно жена, старосједилачког становништва, породичних пољопривредних произвођача, сточара и рибара, између осталог и преко безбједног и једнаког приступа земљишту, других производних ресурса и инпута, знања, финансијских услуга, тржишта и могућности за остваривање додатне вриједности, односно за запошљавање ван пољопривреде.
- 2.4. До краја 2030. године обезбиједити одрживе системе за производњу хране и примјенити флексибилне пољопривредне праксе за повећање продуктивности и производње, које помажу у одржавању екосистема, које јачају капацитет за прилагођавање климатским промјенама, екстремним временским условима, сушама, поплавама и осталим елементарним непогодама, односно које прогресивно побољшавају квалитет земљишта и тла.
- 2.5. До краја 2020. године одржавати генетску разноликост сјемена, култивисаних биљака и узгајаних и домаћих животиња, односно њихових сродних дивљих врста, између осталог и преко правилно вођених и разноврсних банака сјемена и биљака на нивоу држава чланица, на регионалном и на међународном нивоу, и обезбиједити приступ бенефитима, односно правично и равноправно дијељење бенефита који проистичу из коришћења генетских ресурса и са њима повезаних традиционалних облика знања, а према међународном договору.
- 2.а Повећати инвестирање, између осталог и преко унапређивања међународне сарадње, у сеоску инфраструктуру, пољопривредна истраживања и савјетодавне услуге, развој технологије и банака биљног и сточног генетског материјала како би се унаприједили пољопривредни производни капацитети у земљама у развоју, а посебно у најнеразвијенијим земљама.
- 2.б Исправити и спријечити трговинска ограничења и деформације на пољопривредним тржиштима у свијету, између осталог и преко истовременог елиминисања свих врста извозних субвенција у пољопривреди и свих извозних мјера са еквивалентним ефектом, у складу са задужењима из „Развојне агенде из Дохе“¹⁾.
- 2.ц Усвојити мјере које ће обезбиједити одговарајуће функционисање тржишта хране и њихових робних деривата те олакшати благовремени приступ информацијама о тржиштима, између осталог и о резервама хране како би се помогло да се ограничи екстремна нестабилност цијена хране.

¹⁾ https://www.wto.org/english/tratop_e/dda_e/dda_e.htm

» ИНДИКАТОРИ

2.2.1 Преваленција заостајања у расту (висина за узраст <-2 стандардне девијације од медијане према стандардима Свјетске здравствене организације (СЗО) за раст дјеце) међу дјецом до пет година

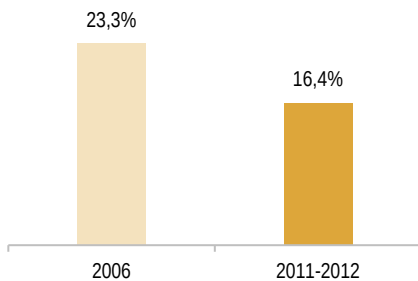
Преваленција заостајања у расту (висина за узраст <-2 стандардне девијације од медијане према стандардима СЗО за раст дјеце) међу дјецом до пет година, 2006. и 2011–2012.

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS) за Босну и Херцеговину, 2006 (MICS3) и 2011–2012 (MICS4)

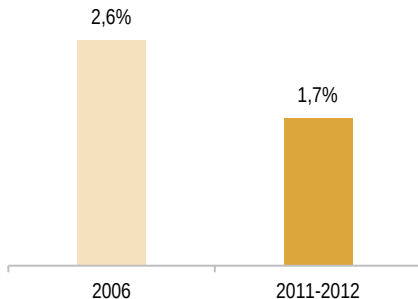
2.2.2 Преваленција лоше ухрањености (тежина према висини >+2 или <-2 стандардне девијације од медијане према стандардима СЗО за раст дјеце) међу дјецом до пет година, по врстама (мршавост или прекомјерна тежина)

Преваленција прекомјерне тежине (тежина према висини <+2 стандардне девијације од медијане СЗО Стандарда раста дјеце) међу дјецом до пет година, 2006. и 2011–2012.

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS) за Босну и Херцеговину, 2006 (MICS3) и 2011–2012 (MICS4)

Преваленција мршавости (тежина према висини <-2 стандардне девијације од медијане СЗО Стандарда раста дјеце) међу дјецом до пет година, 2006. и 2011–2012.

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS) за Босну и Херцеговину, 2006 (MICS3) и 2011–2012 (MICS4)

3 ЗДРАВЉЕ И БЛАГОСТАЊЕ

Обезбиједити здрав живот
и промовисати благостање за
људе свих генерација

» ПОТЦИЉЕВИ

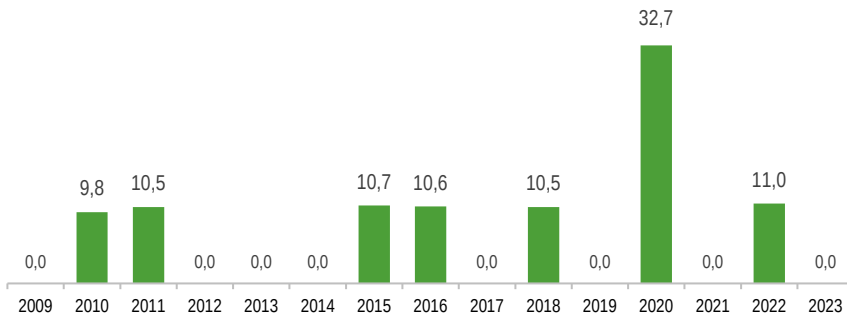
- 3.1. До краја 2030. године смањити глобалну стопу смртности код мајки на мање од 70 на 100 000 живорођених.
- 3.2. До краја 2030. године окончати смртне случајеве који се могу спријечити код новорођенчади и дјеце млађе од пет година.
- 3.3. До краја 2030. године окончати епидемије AIDS-а, туберкулозе, маларије и занемарених тропских болести и наставити борбу против хепатитиса, болести које се преносе водом и осталих заразних болести.
- 3.4. До краја 2030. године смањити за једну трећину број пријевремених смртних случајева од незаразних болести кроз превенцију и лијечење и промовисати ментално здравље и благостање.
- 3.5. Појачати превенцију злоупотребе супстанци и лијечење посљедица такве злоупотребе, што обухвата и злоупотребу опојних дрога и штетну употребу алкохола.
- 3.6. До краја 2020. године на глобалном нивоу преполовити број смртних случајева и повреда до којих долази у саобраћајним несрећама.
- 3.7. До краја 2030. године обезбиједити универзални приступ услугама које се односе на полну и репродуктивну здравствену заштиту (између осталог и услугама за планирање породице, информисање и образовање), као и интегрисање питања репродуктивног здравља у стратегије и програме које постоје у државама чланицама.
- 3.8. Постићи универзални обухват здравственом заштитом, укључујући заштиту од финансијског ризика, доступност квалитетних основних услуга из области здравствене заштите и доступност безбједних, дјелотворних, квалитетних и јефтиних основних лијекова и вакцина за све.
- 3.9. До краја 2030. битно смањити број смртних случајева и обољења од опасних хемикалија, односно од загађења и контаминације ваздуха, воде и земљишта.
- 3.a Појачати примјену „Оквирне конвенције Свјетске здравствене организације о контроли дувана” у свим земљама, на одговарајући начин.
- 3.б Подржати истраживања и развој вакцина и лијекова за заразне и незаразне болести које примарно погађају земље у развоју, обезбиједити доступност економски прихватљивих основних лијекова и вакцина (у складу са „Декларацијом из Дохе о Споразуму о трговинским аспектима права интелектуалне имовине (TRIPS ¹⁾) и јавном здрављу”, којом се потврђује право земаља у развоју да у потпуности користе одредбе „Споразума о трговинским аспектима права интелектуалне имовине” које се односе на флексибилност у погледу заштите јавног здравља) и, посебно, обезбјеђивати универзалну доступност лијекова.
- 3.ц Значајно повећати финансирање у области здравства, као и регрутовање, развијање, обучавање и задржавање здравствених радника у земљама у развоју, посебно у најнеразвијенијим земљама и малим острвским државама у развоју.
- 3.д Ојачати капацитете свих земаља, а посебно земаља у развоју, за рано упозоравање, смањивање ризика и управљање глобалним здравственим ризицима и ризицима у државама чланицама.

¹⁾ https://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/intel2_e.htm

» ИНДИКАТОРИ

3.1.1 Стопа смртности мајки (на 100 000 живорођених)

Стопа смртности мајки, 2009–2023 (на 100 000 живорођених)

Укупна стопа фертилитета, 2009–2023.

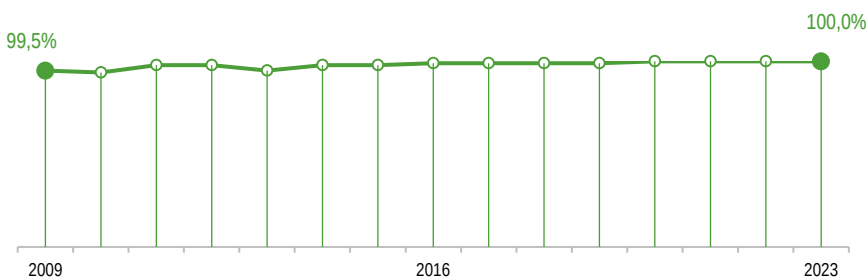
Укупна стопа фертилитета означава просјечан број дјеце које ће жена родити до краја репродуктивног периода живота, уколико садашње старосно-специфичне стопе фертилитета остану исте. Израчунава се сабирањем старосно-специфичних стопа фертилитета за сваку петогодишњу старосну групу жена од 15 до 49 година живота. За петогодишње старосне групе, сума свих специфичних стопа фертилитета била би:

$$TFR = 5 \frac{\sum_{15-19}^{45-49} f_x}{1000}$$

Критична бројчана вриједност износи 2,1 (просјечно дјеце по једној жени у фертилној доби) којом је осигурана једноставна репродукција становништва у смислу обнављања генерација.

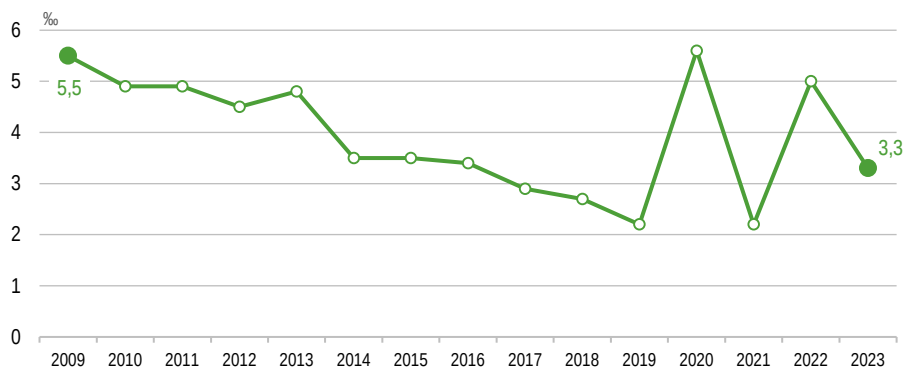
3.1.2 Удио порођаја уз присуство квалификованог здравственог особља

Удио порођаја уз присуство квалификованог здравственог особља, 2009–2023 (%)

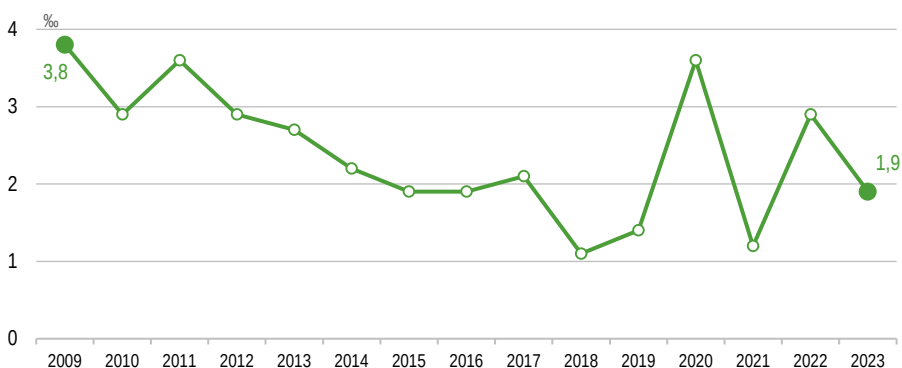
3.2.1 Стопа смртности дјеце млађе од пет година

Стопа смртности дјеце млађе од пет година, 2009–2023 (на 1 000 живорођених)

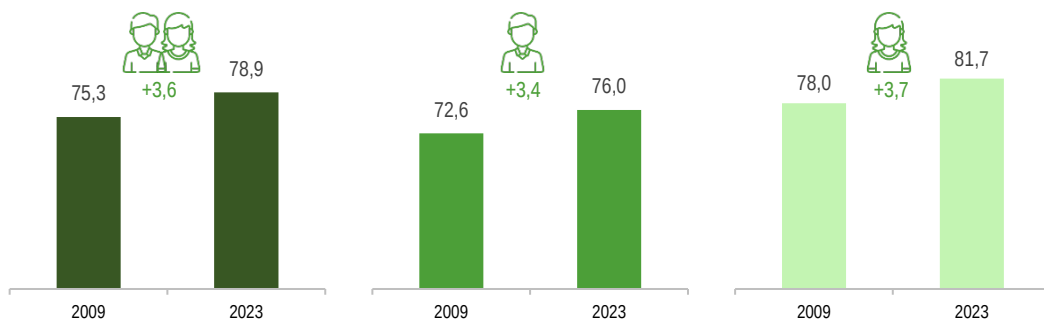

3.2.2 Стопа смртности новорођенчади

Стопа смртности новорођенчади, 2009–2023 (на 1 000 живорођених)

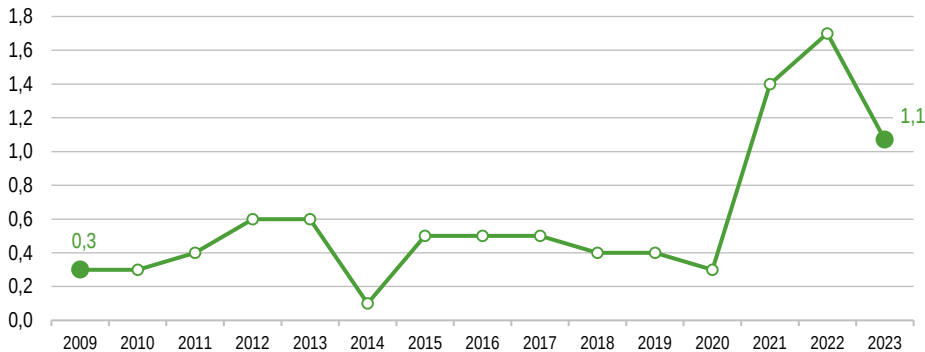

Очекивано трајање живота по полу, 2009. и 2023 (године)

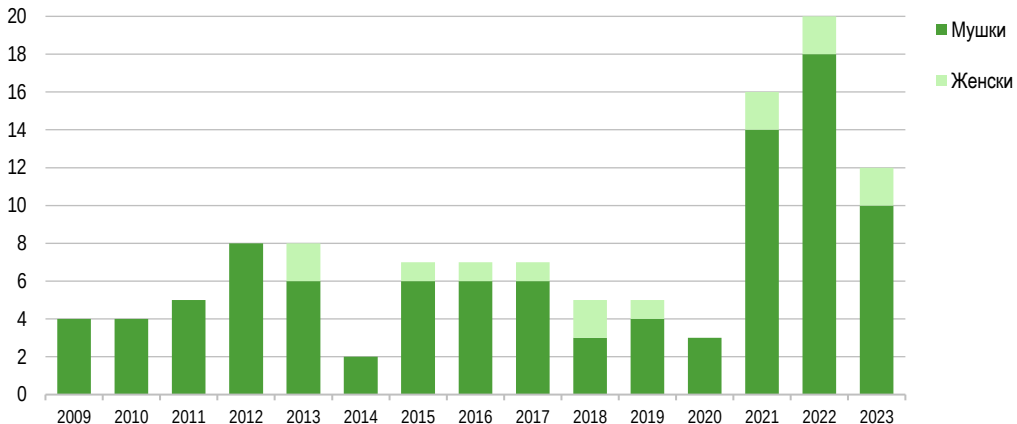
3.3.1 Број нових ХИВ инфекција на 1 000 неинфицираних становника, по полу, старости и по главним популационим групама

Инциденција ХИВ-а на 100 000 становника, 2009–2023.

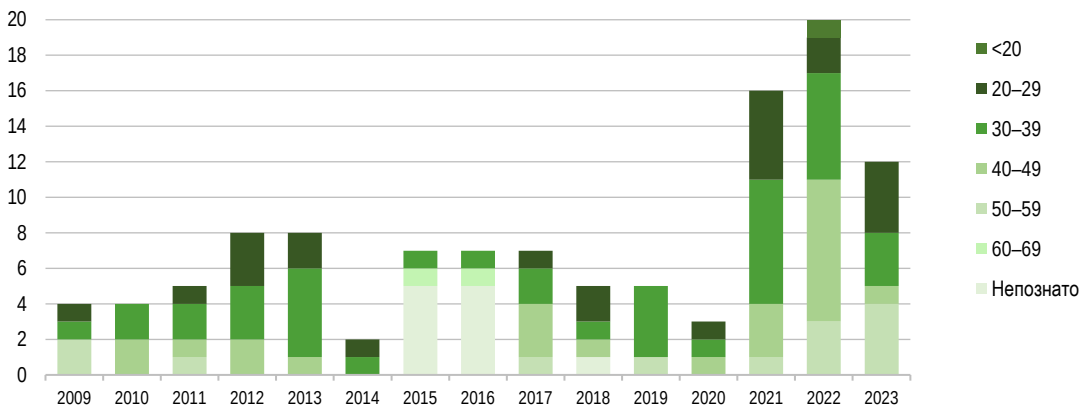
Извор: Институт за јавно здравство Републике Српске

Број пријављених ХИВ позитивних у току године, према полу, 2009–2023.

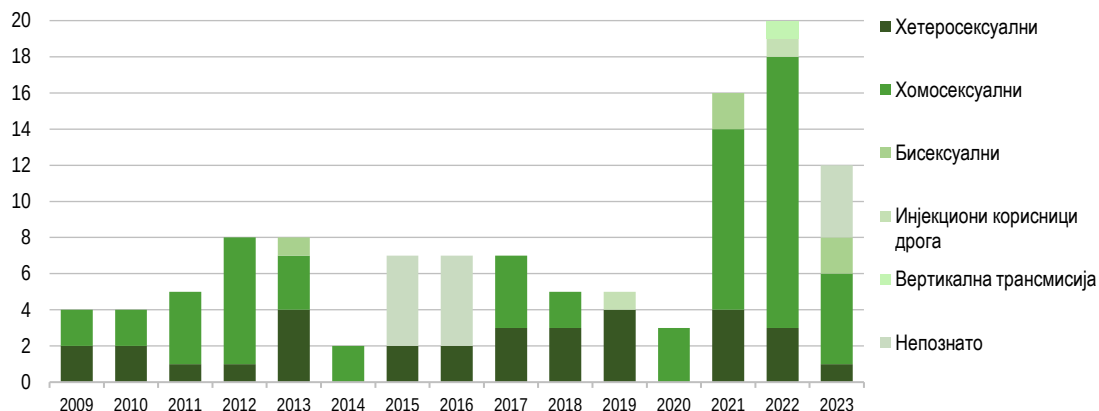
Извор: Институт за јавно здравство Републике Српске

Старосна структура пријављених ХИВ позитивних у току године, 2009–2023.

Извор: Институт за јавно здравство Републике Српске

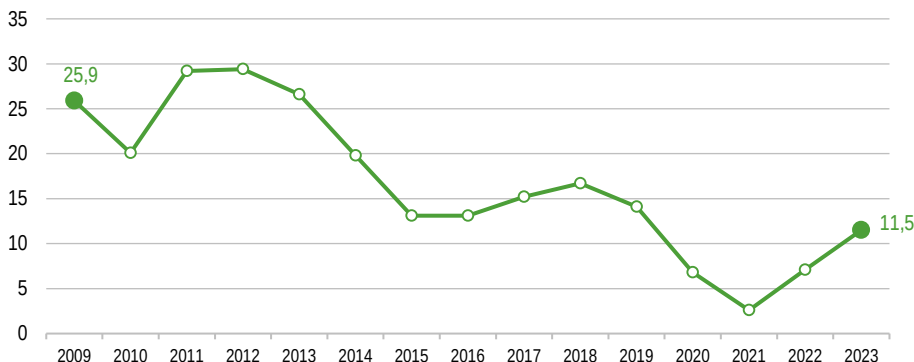
Пријављени ХИВ позитивни у току године према путу преноса ХИВ-а, 2009–2023.

Извор: Институт за јавно здравство Републике Српске

3.3.2 Инциденција туберкулозе на 100 000 становника

Инциденција туберкулозе на 100 000 становника, 2009–2023.

Извор: Институт за јавно здравство Републике Српске

3.3.3 Инциденција маларије на 1 000 становника

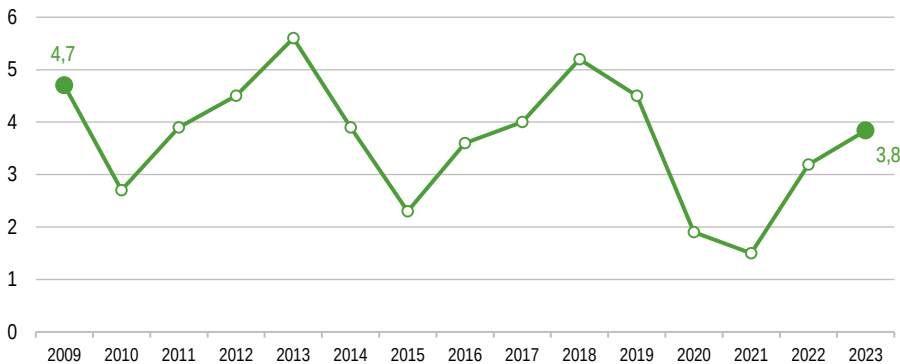
Инциденција маларије на 1 000 становника, 2009–2023.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Број регистрованих случајева	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Инциденција (на 1 000 становника)	-	0,00085	-	0,00085	-	0,00086	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Извор: Институт за јавно здравство Републике Српске

3.3.4 Инциденција хепатитиса Б на 100 000 становника

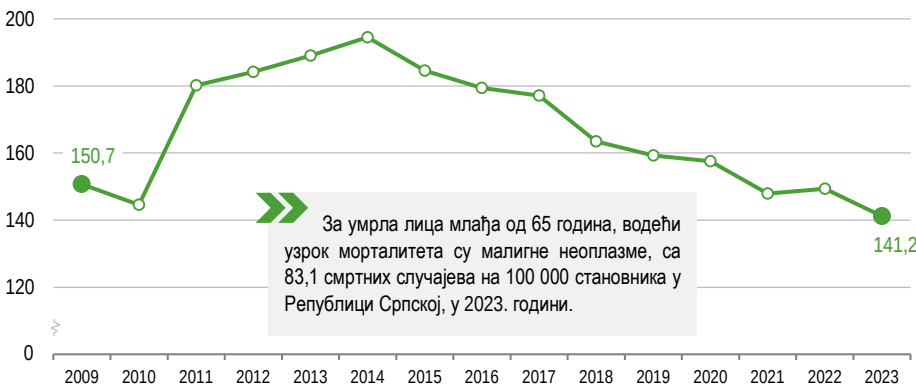
Инциденција хепатитиса Б на 100 000 становника, 2009–2023.

Извор: Институт за јавно здравство Републике Српске

3.4.1 Стопа смртности која се приписује кардиоваскуларним болестима, раку, дијабетесу или хроничним болестима

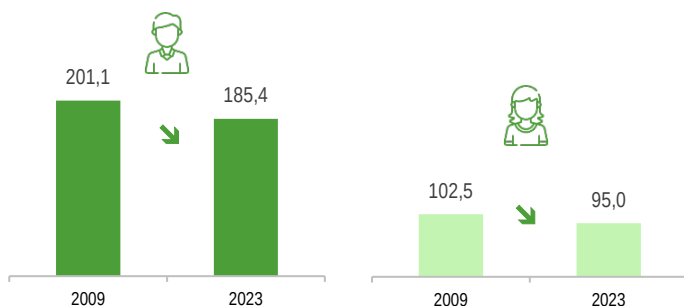
Укупна стопа смртности због хроничних болести, 2009–2023 (број умрлих на 100 000 становника млађих од 65 година)

Хроничне болести, као што су кардиоваскуларне болести, малигне неоплазме, хроничне респираторне болести и дијабетес, водећи су узрок смртности, како код нас, тако и у свијету. Оне су узроковане или погоршане бројним факторима ризика, укључујући пушење, гојазност, недостатак физичке активности, лошу исхрану и конзумирање алкохола. У периоду 2009–2014. година, смртност становништва до 65 година старости у Републици Српској, а као последица хроничних болести, биљежи раст, док је посматрајући период 2015–2023. године видљиво благо опадање.

Стопа смртности од хроничних болести дефинисана је као стандардизована стопа смртности одређених хроничних болести. Стопа смрти због хроничних болести израчунава се дијелењем броја лица испод 65 година који су умрли због хроничне болести, са укупним бројем становника испод 65 година. Хроничне болести укључене у индикатор су малигне неоплазме, дијабетес мелитус, исхемичне болести срца, цереброваскуларне болести и болести јетре.

Стопа смртности по полу због хроничних болести, 2009. и 2023 (број умрлих на 100 000 становника млађих од 65 година)

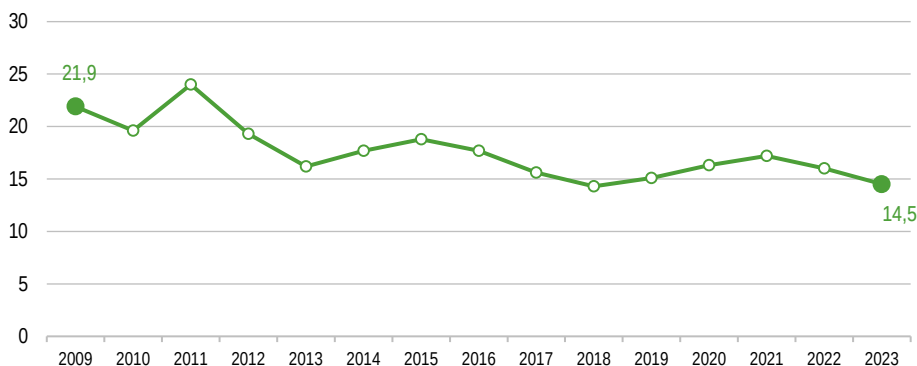

У погледу стопе смртности због хроничних болести, евидентно је постојање различитих стопа у погледу пола. Посматрано у горе наведеном периоду, стопа смртности за исхемичне болести срца већа је код мушкараца него код жена. Такође, стопа смртности од малигних неоплазми веће су код мушкараца него код жена. Како се наводи, односно, тумачи у здравственим круговима, овај удио у смислу веће стопе смртности мушкараца од малигних неоплазми, може се приписати већој изложености факторима ризика или смањеној доступности, тј. употреби скрининг програма за рано уочавања негативних процеса.

Када анализирамо респираторне болести, мушкарци и овом односу имају већу стопу смртности у односу на жене, а овај показатељ, судећи по многим здравственим анализама, такав је дјелимично због виших стопа конзумирања цигарета од стране мушкараца, што је важан фактор ризика за многе респираторне болести.

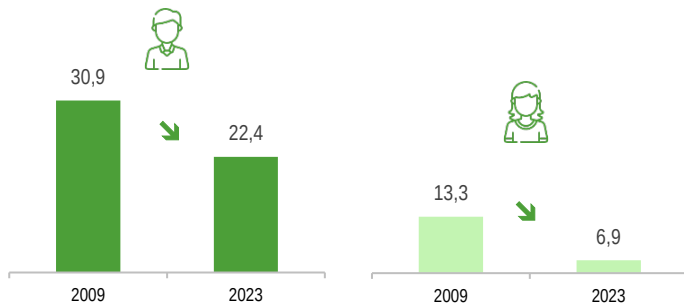
3.4.2 Стопа смртности услед самоубиства

Укупна стопа смртности услед самоубиства, 2009–2023 (на 100 000 становника)

Свјетска здравствена организација дефинише самоубиство као дјело које намјерно покреће и изводи лице са пуним сазнањима или очекивањима за негативне посљедице. У посматраном периоду 2009–2023. година, стопа самоубиства у Републици Српској била је највећа 2011. године и износила је 24,0 самоубиства на 100 000 становника, док је у наредним годинама дошло до благог пада, па је на крају посматраног периода, 2023. године, износила 14,5 самоубиства на 100 000 становника.

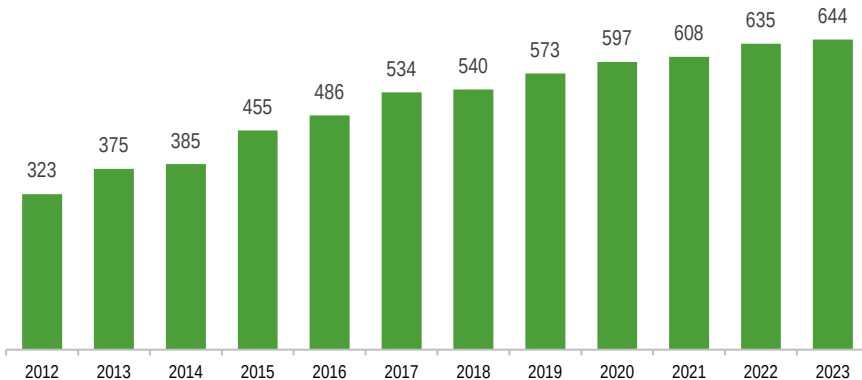
Стопа смртности услед самоубиства по полу, 2009. и 2023 (на 100 000 становника)

У Републици Српској стопа самоубиства по полу у посматраном периоду евидентно је била већа за мушкарце него за жене. У просјеку, у овом периоду стопа самоубиства била је 3,3 пута већа за мушкарце него за жене.

3.5.1 Обухват интервенција лијечења (фармаколошке, психолошке и услуге рехабилитације и даље његе) за поремећаје употребе супстанци

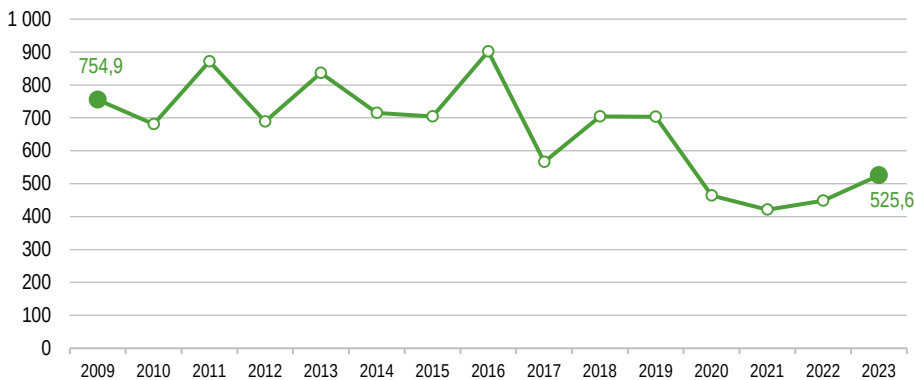
Број лица лијечених због злоупотребе опојних дрога, 2012–2023.

Извор: Институт за јавно здравство Републике Српске

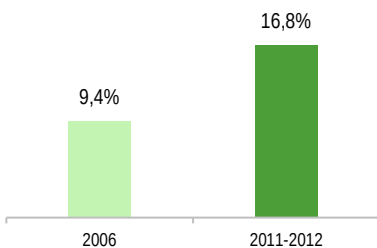
3.6.1 Стопа смртности услед повреда у саобраћајним несрећама

Број смртно страдалих лица у саобраћајним незгодама, 2009–2023 (на 100 000 умрлих)

3.7.1 Удио жена у репродуктивном периоду (старости 15–49 година) које своје потребе за планирање породице задовољавају савременим методама

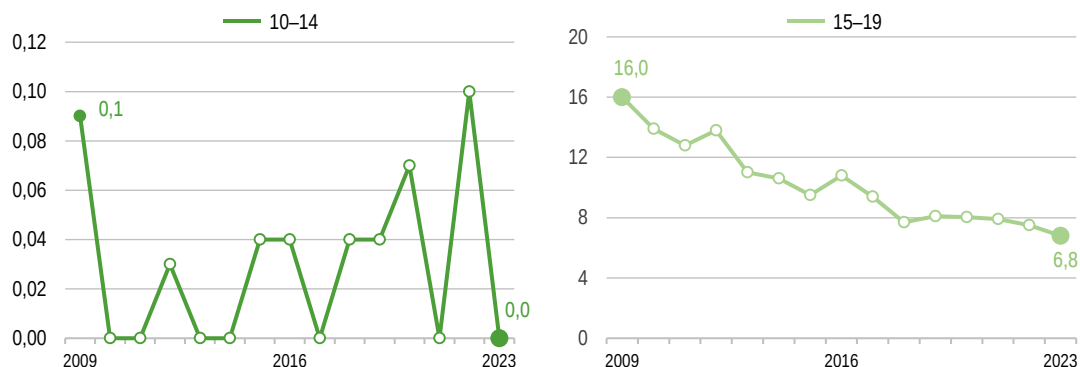
Процент удатих жена или жена у заједници, старости 15–49 година, које користе (или чији партнер користи) неку од савремених метода контрацепције, 2006. и 2011–2012.

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS) за Босну и Херцеговину, 2006 (MICS3) и 2011–2012 (MICS4)

3.7.2 Стопа рађања код адолесцената (старости 10–14 година; старости 15–19 година) на 1 000 жена из те старосне групе

Стопа рађања код адолесцената старости 10–14 и 15–19 година, 2009–2023 (на 1 000 жена из те старосне групе)

3.а.1 Старосно стандардизована преваленција тренутне употребе дувана међу особама старости 15 година и више

Преваленција тренутне употребе дувана, 2010-2018.

Показатељ	Година	Преваленција	Извор
Проценат свакодневних пушача међу становништвом старијим од 18 година	2010	28,7%	Истраживање здравља становништва Републике Српске
Проценат свакодневних пушача међу мушкарцима старости 15–49 година	2011–2012	34,3%	Истраживање вишеструких показатеља (MICS) за Босну и Херцеговину, 2011–2012 (MICS4)
Проценат свакодневних пушача међу женама старости 15–49 година	2011–2012	26,3%	Истраживање вишеструких показатеља (MICS) за Босну и Херцеговину, 2011–2012 (MICS4)
Проценат свакодневних пушача међу становништвом старијим од 15 година	2015	24,6%	Истраживање фактора ризика за масовне незаразне болести
Проценат пушача међу дјецом старости 13–15 година	2018	11,8%	Глобално истраживање пушења код младих у Републици Српској

Извор: Институт за јавно здравство Републике Српске

Потрошња дуванских производа, 2011. и 2015.

	2011	2015
Просјечан број конзумираних цигарета у последњих седам дана	25,5	30,0

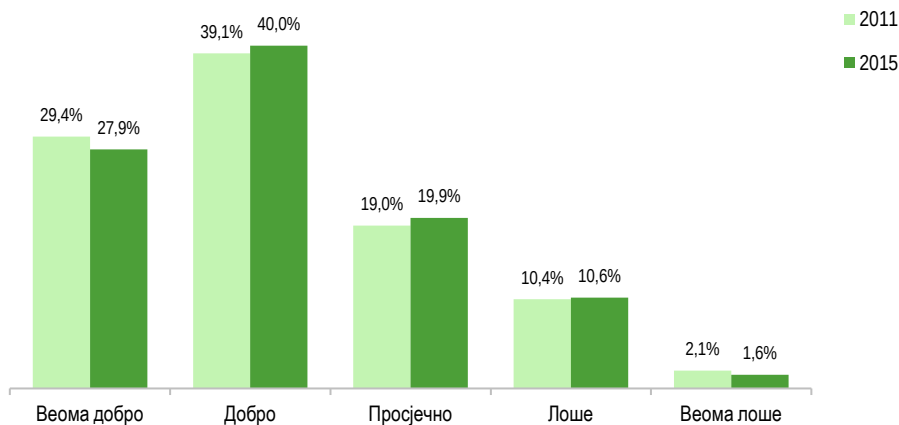
Додатак:

ЗДРАВЉЕ И БЛАГОСТАЊЕ И ПРЕГЛЕД КЉУЧНИХ ТРЕНДОВА КАО ЕЛЕМЕНАТА ЗДРАВЉА КРОЗ СТАТИСТИЧКЕ ПОДАТКЕ

Свјетска здравствена организација (СЗО) дефинише здравље као „стање потпуног физичког, менталног и социјалног благостања, а не само одсуства болести или слабости“. На здравље утичу социоекономски фактори, те фактори околине, као што су квалитет ваздуха и бука. Дакле, добро здравље је директно повезано са другим подручјима, као што је одрживи развој. Покривеност становништва универзалним здрављем основни је циљ ЕУ и ЕУ Комисија подржава државе чланице у њиховом напору за јачање ефикасности и приступачности здравствених система.

Анализа здравственог стања и услуга у Републици Српској рађена је на основу субјективног мишљења и одговора појединаца о здравственом стању, здравственим услугама, навикама и потешкоћама са којима се суочавају по питању здравља.

Становништво према властитом мишљењу о здрављу, 2011. и 2015 (%)

Становништво према стању здравља у односу на претходну годину, 2011. и 2015 (%)

	2011	2015
Боље	2,8	1,7
Лошије	16,2	15,1
Исто	81,0	83,2

Становници који су у посљедњих 12 мјесеци требали преглед доктора, али га нису добили, према врсти медицинске услуге, 2011. и 2015 (%)

	2011	2015
Преглед доктора		
Требао бар једном	2,0	3,2
Није требао	98,0	96,8
Преглед стоматолога		
Требао бар једном	1,0	1,7
Није требао	99,0	98,3

Главни разлози недобијања медицинске услуге према врстама, 2011. и 2015 (%)

	2011	2015
Преглед доктора		
Нисам могао/ла себи да приуштим	40,5	48,9
Листа чекања	27,6	(16,0)
Нисам могао/ла да изађем, нисам имао/ла времена	-	:
Сувише далеко, нема превоза	11,7	(11,7)
Страх од доктора	2,1	:
Желио/жељела сам да чекам	6,3	(19,5)
Не знам ни једног доброг доктора	-	-
Други разлог	11,8	:
Преглед стоматолога		
Нисам могао/ла себи да приуштим	80,2	73,1
Листа чекања	-	:
Нисам могао/ла да изађем, нисам имао/ла времена	-	:
Сувише далеко, нема превоза	-	:
Страх од доктора	-	:
Желио/жељела сам да чекам	19,8	:
Други разлог	-	:

4 КВАЛИТЕТНО ОБРАЗОВАЊЕ

Обезбиједити инклузивно и квалитетно образовање и промовисати могућности цјеложивотног учења

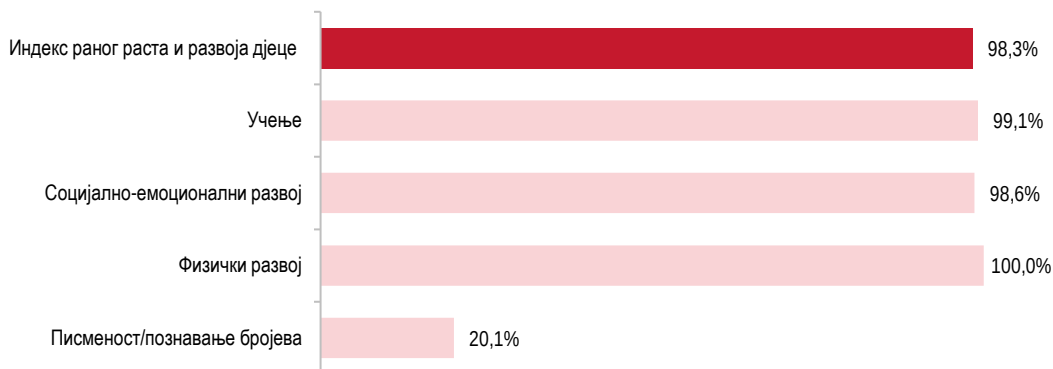
» ПОТЦИЉЕВИ

- 4.1. До краја 2030. године обезбиједити да све дјевојчице и дјечаци заврше бесплатно, једнако и квалитетно основно и средње образовање које води ка релевантним и дјелотворним исходима учења.
- 4.2. До краја 2030. године обезбиједити да све дјевојчице и дјечаци имају приступ квалитетном развоју у раном дјетињству, бризи и предшколском образовању како би се припремили за основно образовање.
- 4.3. До краја 2030. године обезбиједити једнаку доступност економски прихватљивог и квалитетног техничког, стручног и терцијарног образовања, укључујући универзитетско, за све жене и мушкарце.
- 4.4. До краја 2030. године знатно повећати број младих и одраслих који имају релевантне вјештине, између осталог и техничке и стручне, за запослење, пристојне послове и предузетништво.
- 4.5. До краја 2030. године елиминисати родну неједнакост у образовању и обезбиједити једнак приступ свим нивоима образовања и стручним обукама за рањиве групе, укључујући лица са инвалидитетом, старосједилачко становништво и дјецу у рањивим ситуацијама.
- 4.6. До краја 2030. године обезбиједити да сви млади и знатан број одраслих (и мушкараца и жена) постигну језичку и нумеричку писменост.
- 4.7. До краја 2030. године обезбиједити да сви ученици стекну знања и вјештине потребне да се унаприједи одрживи развој, између осталог и путем едукације за одрживи развој и одрживе стилове живота, људска права, родну равноправност, као и за промовисање културе мира и ненасиља, припадности глобалној заједници и поштовања културне разноврсности и доприноса културе одрживом развоју.
- 4.а Изградити и побољшати образовне објекте који су прилагођени дјечи, лицима са инвалидитетом и родним разликама, те обезбиједити безбједна, ненасилна, инклузивна и дјелотворна окружења за учење за све.
- 4.б До краја 2020. године на глобалном нивоу знатно проширити број стипендија које су доступне земљама у развоју, посебно најнеразвијенијим земљама, малим острвским државама у развоју и афричким земљама, за похађање вишег образовања у развијеним земљама и осталим земљама у развоју, укључујући стручну обуку и информационе и комуникационе технологије, као и техничке, инжењерске и научне програме.
- 4.ц До краја 2030. године знатно повећати број квалификованих учитеља, између осталог и кроз међународну сарадњу за обуку учитеља у земљама у развоју, посебно у најнеразвијенијим земљама и малим острвским државама у развоју.

» ИНДИКАТОРИ

4.2.1 Удио дјеце млађе од пет година која се правилно развијају у смислу здравственог, образовног и психосоцијалног благостања, према полу

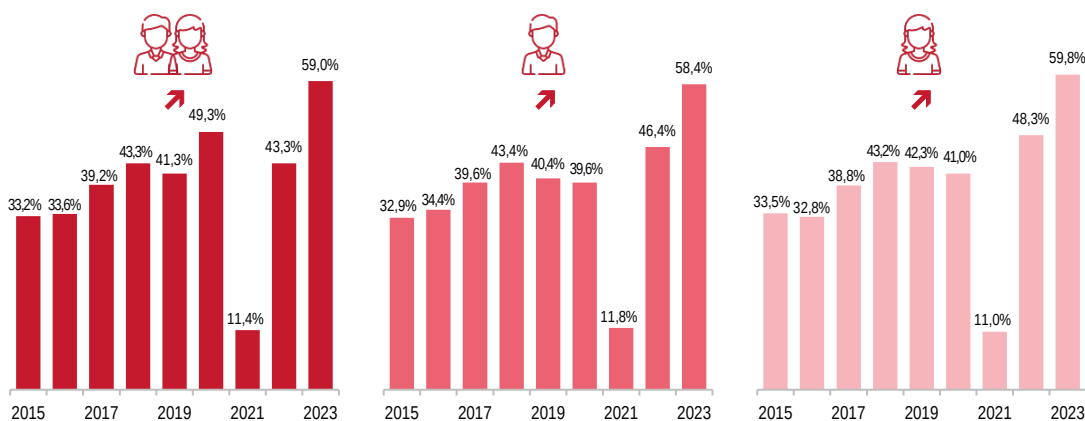
Индекс раног раста и развоја дјеце – проценат дјеце узраста 36–59 мјесеци која су достигла очекивани развој у бар три следећа домена: писменост, познавање бројева, физички развој, социјално-емоционални развој и учење, 2011–2012 (% дјеце узраста 36–59 мјесеци)

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS) за Босну и Херцеговину, 2011–2012 (MICS4)

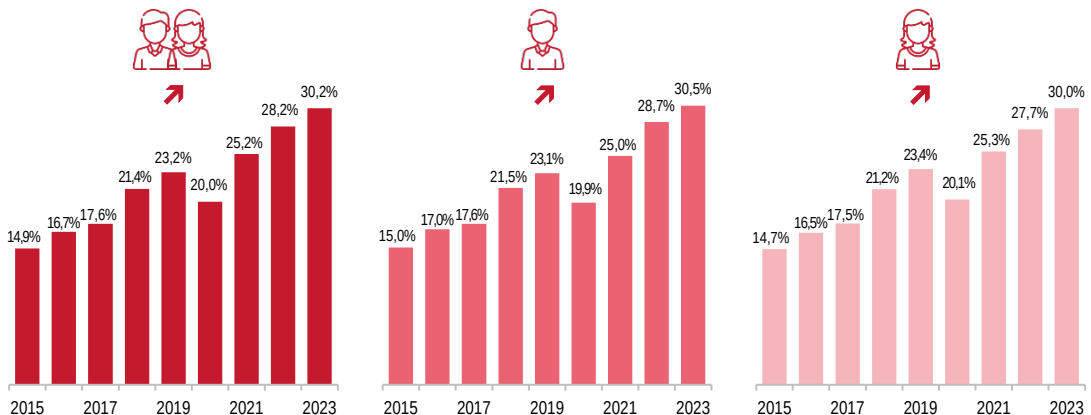
4.2.2 Стопа учешћа у организованом учењу (годину дана прије званичног узраста за упис у основну школу), према полу

Процент дјеце узраста пет година обухваћене програмом предшколског васпитања и образовања пред полазак у школу¹⁾, 2015–2023.

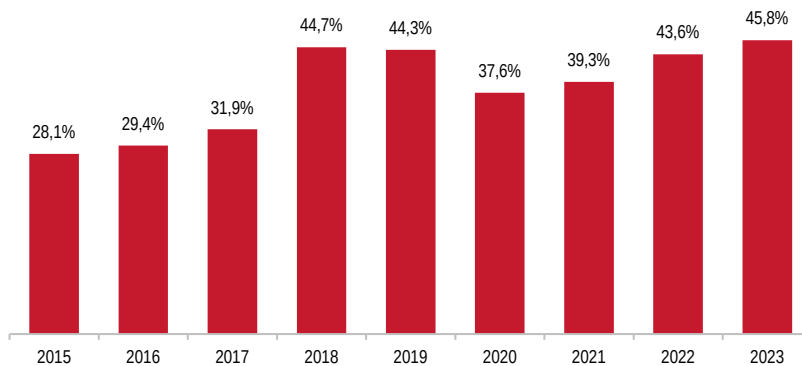

¹⁾ Програм предшколског васпитања и образовања у Републици Српској није обавезан и траје три мјесеца.

Процент дјеце узраста 0–6 година обухваћене предшколским васпитањем и образовањем, 2015–2023.

Процент дјеце узраста 4–6 година обухваћене предшколским васпитањем и образовањем¹⁾, 2015–2023.

¹⁾ Укључена дјеца обухваћена предшколским васпитањем и образовањем узраста 4–6 година и дјеца у мјешовитим групама.

4.3.1 Стопа учешћа младих и одраслих у формалном и неформалном образовању и обукама у претходних 12 мјесеци, према полу

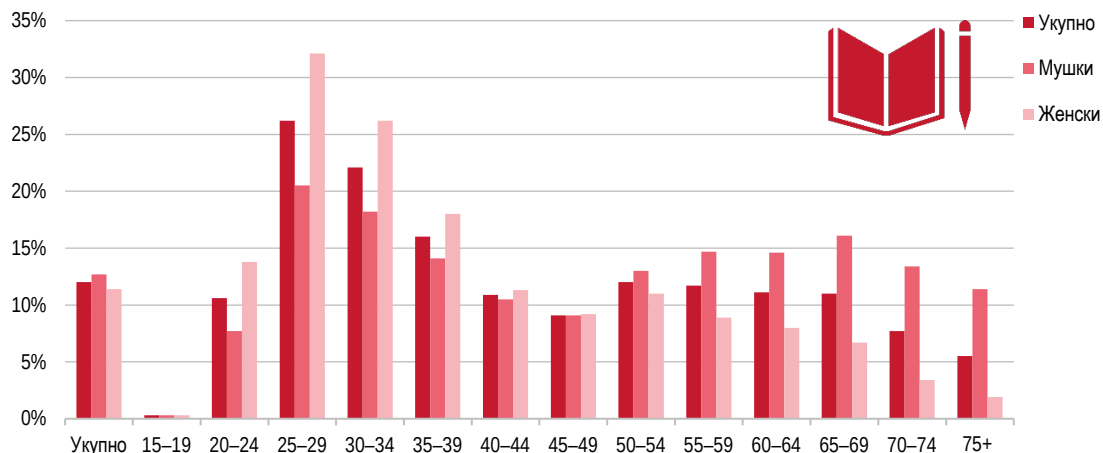
Одрасли који су учествовали у формалном и/или неформалном образовању према полу, 2016–2017.

	Укупно		Одрасли који су учествовали у формалном и/или неформалном образовању		Одрасли који нису учествовали у формалном и/или неформалном образовању	
	број	%	број	%	број	%
УКУПНО	615 626	100,0	(60 624)	9,8	555 002	90,2
Мушки	344 932	100,0	(34 757)	(10,1)	310 175	89,9
Женски	270 695	100,0	(25 867)	(9,6)	244 827	90,4

Образовање одраслих подстиче одрживи и инклузивни економски раст и представља кључно оруђе за сузбијање сиромаштва, унапређење здравља и благостања и доприноси одрживом друштву које учи. Висококвалитетна радна снага са савременим вјештинама циљ је образовања одраслих.

Анкетом о образовању одраслих прикупљају се подаци о учешћу лица старости од 25 до 64 године у формалном и неформалном образовању и информалном учењу. Анкета је спроведена у периоду од 1. фебруара до 31. марта 2017. године. У Републици Српској, у последњих 12 мјесеци од дана анкетирања, у формалном и/или неформалном образовању учествовало је 9,8% одраслих. Већина одраслих, њих 90,2%, није учествовала ни у формалном, ни у неформалном образовању. У неформалном учењу, у последњих 12 мјесеци од дана анкетирања, учествовало је 73,7% одраслих.

Учешће становништва старости 15 и више година са највише завршеном вишом школом, првим степеном факултета или високом школом, факултетом, академијом или универзитетом према полу и старости, 2013 (%)

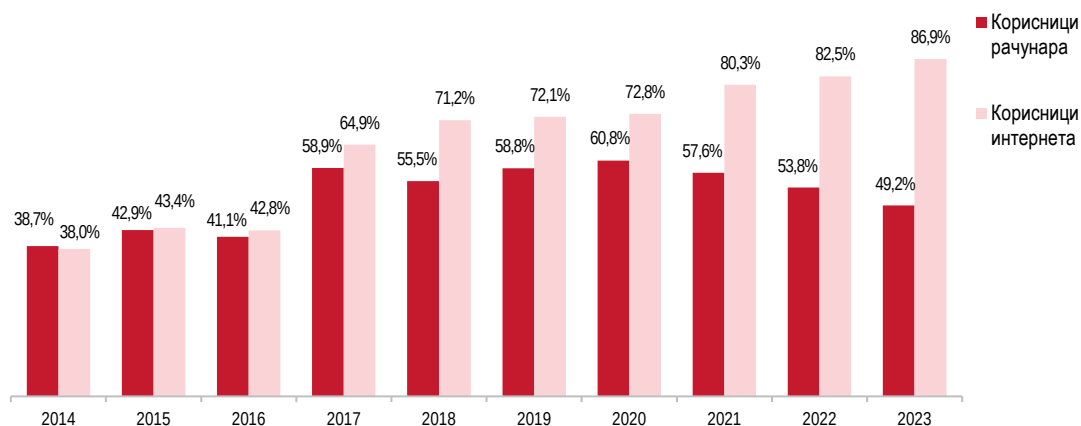

Проценат високообразованих лица старости 30–34 године, 2012–2023.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Укупно	(15,5)	(17,9)	(20,2)	(16,8)	23,5	(22,2)	(20,5)	(22,6)	29,9	33,1	33,6	28,1
Мушки	((8,7))	(15,9)	(16,2)	(11,3)	(15,8)	((14,6))	(17,8)	(16,2)	25,7	27,1	26,8	21,5
Женски	(22,4)	(19,7)	(24,7)	(22,5)	(31,0)	(30,4)	(23,3)	(30,7)	34,2	39,4	41,1	35,4

4.4.1 Стопа учешћа младих и одраслих који посједују вјештине у информационим и комуникационим технологијама, по врстама вјештина

Проценат лица старости 16–74 године која су користила рачунар и интернет у последња три мјесеца, 2014–2023.

Процент лица старости 16–74 године која су користила интернет у последња три мјесеца, према полу, типу насеља, старости, нивоу образовања и радном статусу, 2014. и 2023.

5 РОДНА РАВНОПРАВНОСТ

**Постићи родну равноправност
и оснаживати све жене и
дјевојчице**

» ПОТЦИЉЕВИ

- 5.1. Окончати свуда и све облике дискриминације против свих жена и дјевојчица.
- 5.2. Елиминисати све облике насиља над женама и дјевојчицама у јавној и приватној сфери, укључујући трговину људима, односно сексуалну експлоатацију и друге облике експлоатације.
- 5.3. Елиминисати све штетне праксе као што су дјечији, рани и насилни бракови и обрезавање женских гениталија.
- 5.4. Препознати и вредновати неплаћено старање и рад у домаћинству кроз обезбеђивање јавних услуга, инфраструктуре и политике социјалне заштите те кроз промовисање заједничке одговорности у домаћинству и породици, на начин који је прикладан у одговарајућој држави.
- 5.5. Осигурати да жене у потпуности и дјелотворно учествују и имају једнаке могућности да учествују у руковођењу на свим нивоима доношења одлука у политичком, привредном и јавном животу.
- 5.6. Осигурати универзалну доступност полног и репродуктивног здравља и репродуктивних права, како је договорено у складу са „Програмом акције Међународне конференције о становништву и развоју”¹⁾ и „Пекиншком платформом за акцију”²⁾, односно са документима који су настали као резултат њихових прегледних конференција.
- 5.a Спровести реформе како би жене добиле једнака права на економске ресурсе, као и приступ власништву и контроли над земљиштем и осталим облицима имовине, финансијским услугама, наслеђству и природним ресурсима, у складу са законима у државама чланицама.
- 5.6 Повећати употребу иновативних технологија, посебно информационе и комуникационе технологије, ради промовисања оснаживања жена.
- 5.ц Усвојити и оснажити исправне политике и извршно законодавство за промовисање родне равноправности и оснаживања свих жена и дјевојчица на свим нивоима.

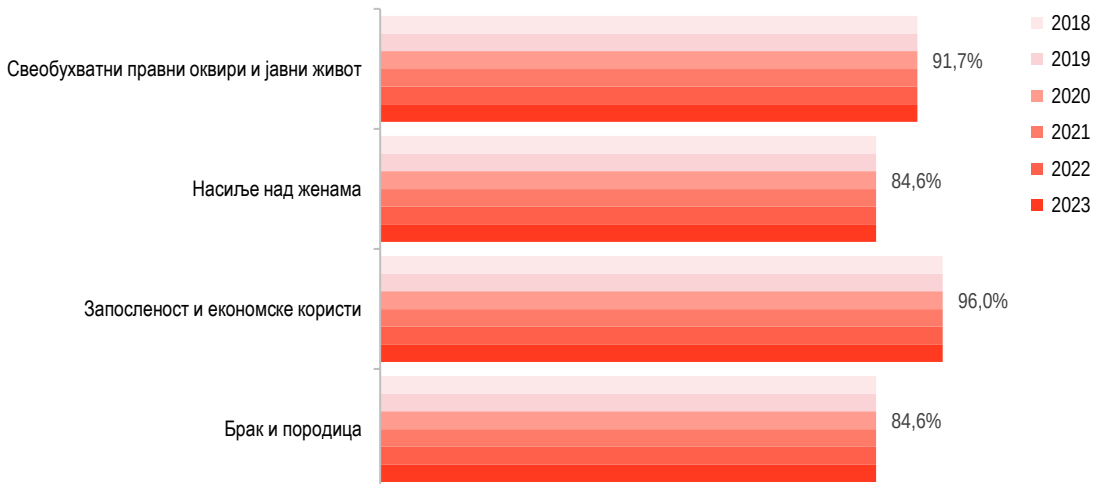
¹⁾ <https://www.unfpa.org/publications/international-conference-population-and-development-programme-action#>

²⁾ <http://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/platform/>

» ИНДИКАТОРИ

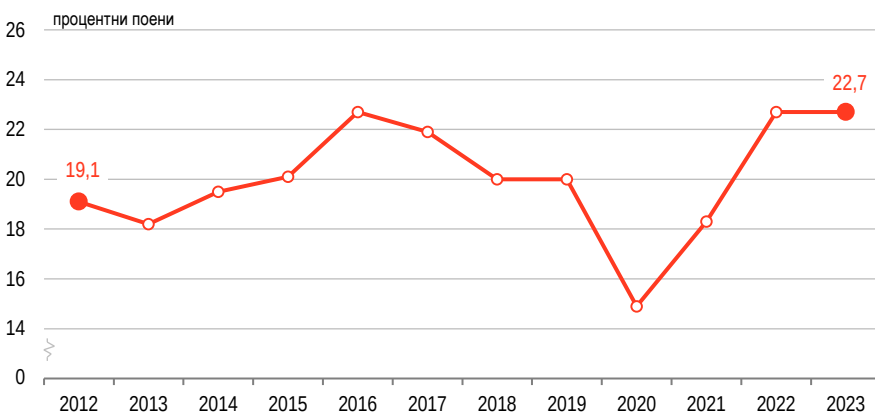
5.1.1 Да ли постоји или не правни оквир који промовише, спроводи и прати равноправност и забрану дискриминације по основу пола

Правни оквири који промовишу, спровode и прате равноправност и забрану дискриминације по основу пола (проценат постигнућа, 0-100), 2018–2023.

Извор: Центар за једнакост и равноправност полова Републике Српске

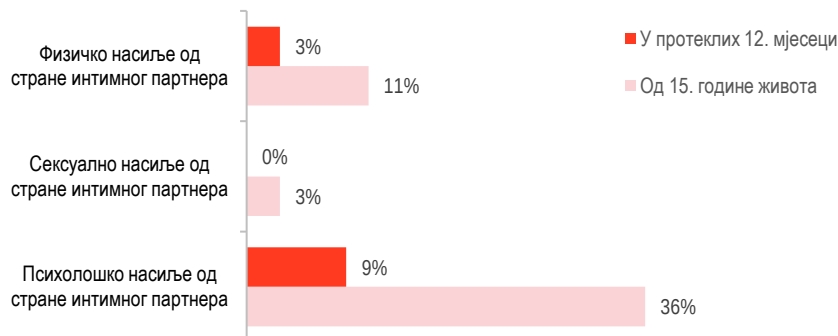
Родни јаз у запослености, 2012–2023 (процентни поени)

» Родни јаз у запослености представља разлику између стопа запослености мушкараца и жена старости од 20 до 64 године. Смањење родног јаза у запослености веома је важно за једнакост и одрживу економију. У 2023. години, проценат запослених мушкараца у Републици Српској био је за 22,7 процентна поена већи него проценат запослених жена, док је та разлика у ЕУ износила 10,2 процентна поена у истој години.

5.2.1 Удио жена и дјевојчица старости 15 година и више које су икада биле у партнерским везама изложене физичком, сексуалном или психолошком насиљу од стране садашњег или бившег партнера током протеклих 12 мјесеци, према врсти насиља и старости

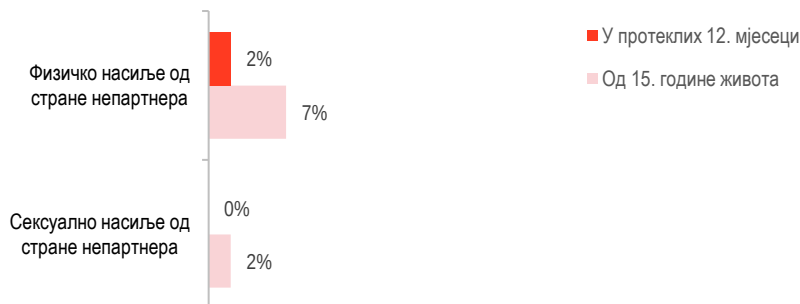
Удио жена старости 18–74 године које су доживјеле неки од облика насиља од стране садашњег или бившег партнера, од 15. године живота и у протеклих 12 мјесеци, 2018 (%)

Извор: Центар за једнакост и равноправност полова Републике Српске, према резултатима ОЕБС-овог истраживања о добробити и сигурности жена у БиХ, 2018.

5.2.2 Удио жена и дјевојчица старости 15 година и више које су биле изложене сексуалном насиљу од стране особа које нису њихов блиски партнер током протеклих 12 мјесеци, по старости и мјесту дешавања

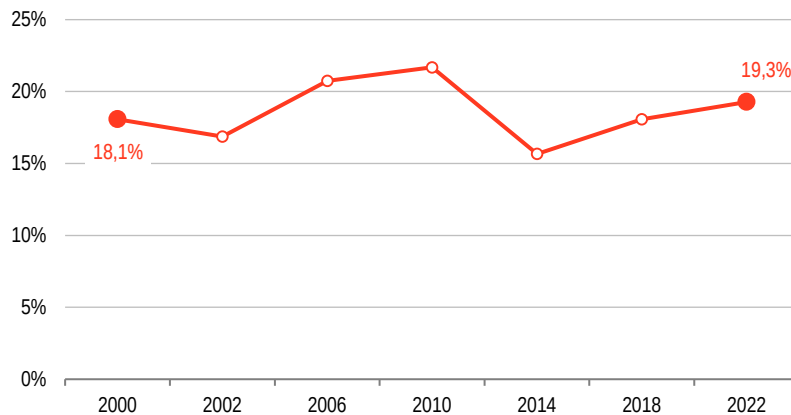
Удио жена старости 18–74 године које су биле изложене физичком и сексуалном насиљу од стране особа које нису њихов блиски партнер, од 15. године живота и у протеклих 12 мјесеци, 2018 (%)

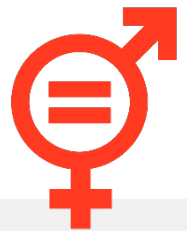
Извор: Центар за једнакост и равноправност полова Републике Српске, према резултатима ОЕБС-овог истраживања о добробити и сигурности жена у БиХ, 2018.

5.5.1a Проценат жена народних посланика у Народној скупштини

Проценат жена народних посланика у Народној скупштини Републике Српске, према резултатима Општих избора, 2000–2022.

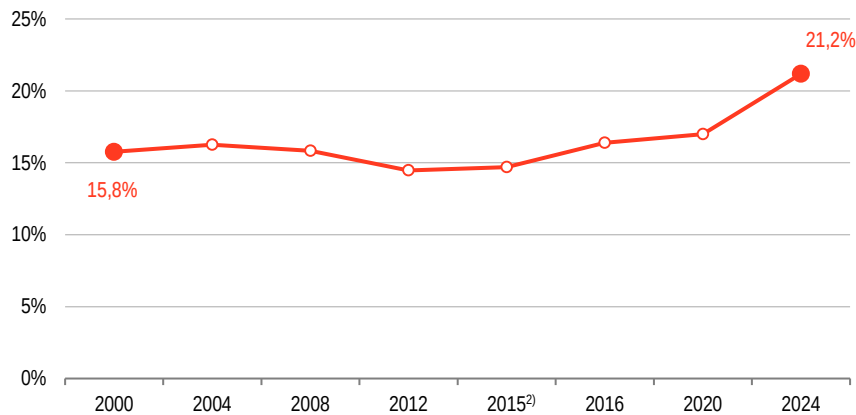

Извор: Централна изборна комисија БиХ

5.5.1b Проценат жена међу одборницима скупштина општина и градова

Проценат жена међу одборницима скупштина општина и градова, према резултатима Локалних избора, 2000–2024.¹⁾

¹⁾ Нису укључени одборници Скупштине града Источно Сарајево

²⁾ Приказани су подаци за 2012. годину, као и подаци са првих избора одржаних у 2015. години за одборнике Скупштине општине Станари

Извор: Централна изборна комисија БиХ

6

ЧИСТА ВОДА И САНИТАРНИ УСЛОВИ

Обезбиједити санитарне услове и приступ питкој води за све

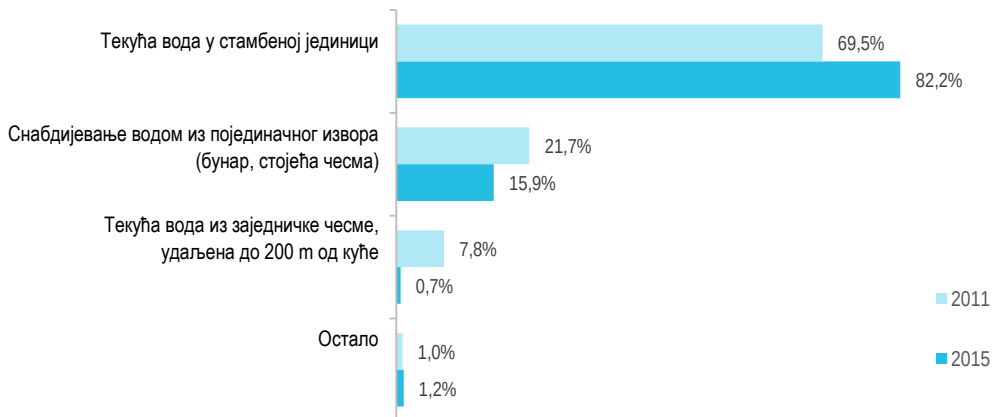
» ПОТЦИЉЕВИ

- 6.1. До краја 2030. године постићи универзалан и једнак приступ безбједној и економски прихватљивој питкој води за све.
- 6.2. До краја 2030. године постићи адекватан и једнак приступ санитарним и хигијенским условима за све, као и окончање праксе обављања дефекације на отвореном, уз обраћање посебне пажње на потребе жена и дјевојчица, односно оних у рањивим ситуацијама.
- 6.3. До краја 2030. године унаприједити квалитет воде тако што ће се смањити загађење, елиминисати расипање и на најмању могућу мјеру свести испуштање опасних хемикалија и материјала, преполовити удио непрочишћених отпадних вода и знатно повећати рециклирање и безбједну поновну употребу на глобалном нивоу.
- 6.4. До краја 2030. године битно повећати ефикасност коришћења воде у свим секторима и осигурати одрживу експлоатацију воде и снабдијевање водом како би се одговорило на несташицу воде и у знатној мјери смањило број људи који се суочавају са несташicom воде.
- 6.5. До краја 2030. године примјенити интегрисано управљање водним ресурсима на свим нивоима, између осталог и кроз прекограничну сарадњу, ако је то потребно.
- 6.6. До краја 2020. године заштитити и обновити екосистеме повезане са водом, укључујући планине, шуме, плавна земљишта, ријеке, водоноснике и језера.
- 6.a До краја 2030. године проширити међународну сарадњу са земљама у развоју и подршку тим земљама у стварању капацитета за активности и програме везане за воду и санитарне услове, укључујући прикупљање воде, десалинацију, ефикасно коришћење воде, третман отпадних вода, рециклирање и технологије поновне употребе воде.
- 6.b Подржати и појачати учешће локалних заједница у унапређивању управљања водом и санитарним условима.

» ИНДИКАТОРИ

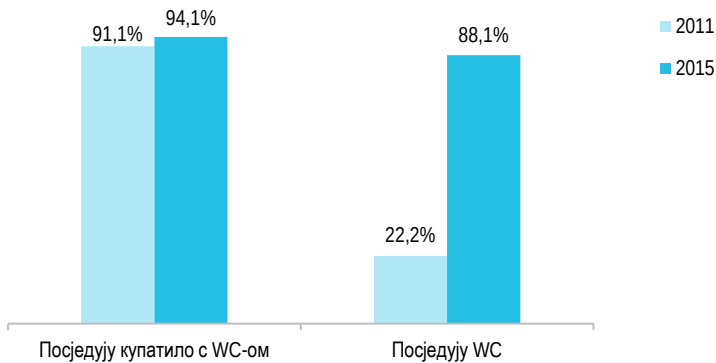
6.1.1 Удио становништва које користи питку воду из система којима се безбједно управља

Снабдијевање водом стамбених јединица, 2011. и 2015 (% домаћинстава)

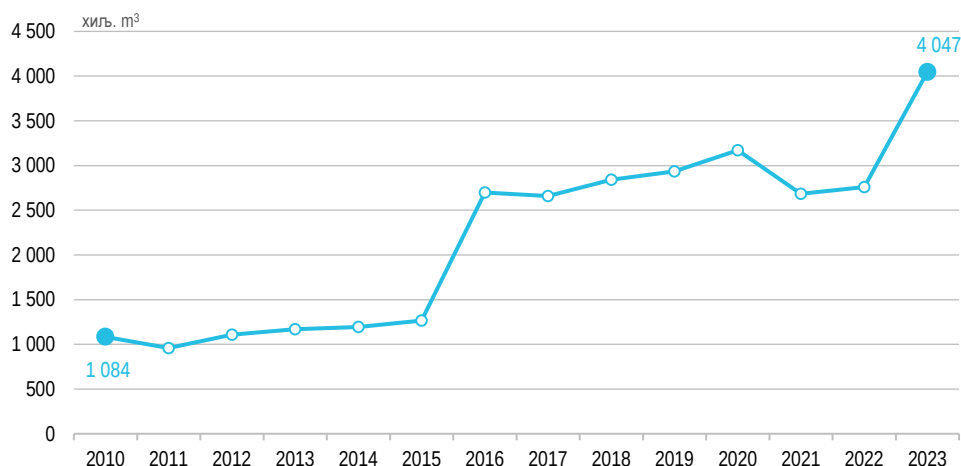
6.2.1 Удио становништва које користи услуге санитације којима се безбједно управља, укључујући прање руку сапуном и водом

Проценат домаћинстава која у главној стамбеној јединици посједују купатило, туш и нужник с водокотлићем, 2011. и 2015.

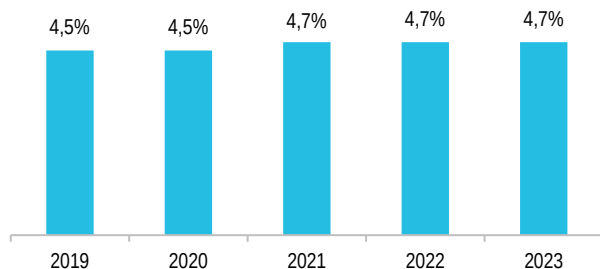

6.3.1 Удио отпадних вода које се безбједно пречишћавају

Третиране отпадне комуналне воде, 2010–2023 (хиљ. м³)

Становништво прикључено на пречистаче отпадних комуналних вода са најмање секундарним третманом, 2019–2023 (%)

Секундарни третман означава други степен пречишћавања отпадних вода биолошким поступком са секундарним таложењем и друге процесе којима се биолошка потрошња кисеоника (БПК) смањује за најмање 70% и хемијска потрошња кисеоника (ХПК) за најмање 75%. Терцијарни третман означава трећи степен пречишћавања отпадних вода путем кога се, након секундарног пречишћавања, уклања фосфор и/или азот.

6.3.2 Удио водних тијела која имају воду одговарајућег квалитета

Просјечне годишње вриједности индикатора квалитета воде водотока Републике Српске¹⁾, 2009–2023 (g/m³)

Ријека	Инди- катор ²⁾ , g/m ³	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Обласни ријечни слив (дистрикт) ријеке Саве																
Уна	БПК ₅	1,86	1,88	2,10	2,37	2,11	1,63	2,94	1,87	1,16	...	1,62	4,00	1,31	1,24	2,53
	Р	0,029	0,059	0,031	0,038	0,024	0,043	0,093	0,032	0,047	...	0,032	0,021	0,019	0,013	0,024
	N	1,42	1,12	1,03	1,01	0,99	1,09	1,90	0,86	0,80	...	0,87	0,436	0,506	0,485	0,695
Врбас	БПК ₅	1,80	2,19	2,25	1,87	2,53	2,08	2,64	1,74	1,64	...	1,96	2,17	2,44	2,12	1,80
	Р	0,065	0,063	0,068	0,054	0,055	0,049	0,072	0,067	0,082	...	0,055	0,075	0,068	0,042	0,137
	N	1,74	1,21	1,66	1,84	1,33	1,21	1,88	0,99	0,94	...	0,99	0,61	0,797	0,736	1,146
Босна	БПК ₅	3,26	2,76	3,73	2,20	2,24	2,34	5,11	2,55	3,80	...	3,01	3,23	3,54	2,51	3,75
	Р	0,122	0,095	0,095	0,069	0,066	0,119	0,09	0,171	0,333	...	0,088	0,89	0,097	0,063	0,087
	N	2,00	1,72	2,55	2,21	1,79	2,05	3,16	1,93	2,05	...	1,87	1,505	1,730	2,340	1,780
Дрина	БПК ₅	1,99	1,63	1,70	1,30	1,94	1,60	2,89	1,40	1,48	...	1,41	2,42	1,95	0,97	1,45
	Р	0,021	0,038	0,059	0,027	0,018	0,025	0,034	0,054	0,049	...	0,046	0,028	0,030	0,020	0,020
	N	1,40	1,09	1,30	0,85	1,19	0,96	1,86	0,77	0,74	...	0,62	0,619	0,398	0,476	0,525
Сава	БПК ₅	2,16	1,99	1,99	1,63	2,37	1,94	2,75	1,47	1,37	...	2,76	2,4	2,05	1,11	1,86
	Р	0,070	0,081	0,094	0,090	0,071	0,094	0,090	0,087	0,110	...	0,103	0,081	0,068	0,048	0,096
	N	2,01	1,60	1,58	1,59	1,71	1,55	2,35	1,40	1,46	...	1,45	0,122	1,172	0,949	1,350
Укрина	БПК ₅	3,49	1,20	0,91	2,97	2,75	12,67	4,96	2,36	2,88*	...	2,28	2,25	2,49	3,25	2,68
	Р	0,071	0,110	0,066	0,058	0,054	0,071	0,036	0,065	0,068	...	0,063	0,069	0,058	0,071	0,116
	N	1,40	1,12	0,68	0,95	1,03	1,17	3,05	0,74	0,91	...	0,80	0,593	0,591	0,645	1,226
Обласни ријечни слив (дистрикт) ријеке Требишњице																
Требишњица	БПК ₅	1,93	1,52	1,73	...	1,56	1,94	2,99	1,32	1,760	...	1,51	5,15	2,10	1,96	1,67
	Р	0,008	0,009	0,015	...	0,022	0,010	0,009	0,027	0,038	...	0,021	0,029	0,023	0,006	0,017
	N	1,27	0,74	0,58	...	0,86	0,80	2,40	0,54	0,58	...	0,51	0,291	0,296	0,472	0,418
Неретва	БПК ₅	...	...	1,13	2,49	1,59	1,61	2,97	0,79	1,08	...	1,91	2,25	2,78	2,40	2,30
	Р	...	...	0,530	0,753	0,575	0,540	2,298	0,391	0,283	...	0,299	0,011	0,008	0,005	0,09
	N	...	...	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02	0,02	...	0,01	0,124	0,073	0,130	0,238

¹⁾ Подаци се односе на ријеке подсливова Обласног ријечног слива ријеке Саве и Обласног ријечног слива ријеке Требишњице, који су, у сврху управљања водама, утврђени Законом о водама („Службени гласник Републике Српске” бр. 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17). У табели су приказане просјечне годишње вриједности свих мјерења (четири и више) која су у току године извршена на ријекама у периоду од 2009. до 2023. године, за сваки од наведених индикатора. Вриједности су изражене у g/m³. Прорачун просјечних вриједности је извршен на основу расположивих података из Изјештаја о испитивању квалитета вода водотока Републике Српске, које на годишњем нивоу спроводи Јавна установа „Воде Српске”, Бијељина. Узорковања и испитивања су обављена методама акредитованим у складу са BPS EN ISO/IEC 17025.

²⁾ БПК₅ - Биохемијска потрошња кисеоника у ријекама (g/m³)

Р - Укупни фосфор у ријекама - укупни Р (g/m³)

N - Укупни азот у ријекама - укупни N (g/m³)

Извор: Јавна установа „Воде Српске”

7 ПРИСТУПАЧНА ЕНЕРГИЈА ИЗ ЧИСТИХ ИЗВОРА

Осигурати приступ доступној, поузданој, одрживој и модерној енергији за све

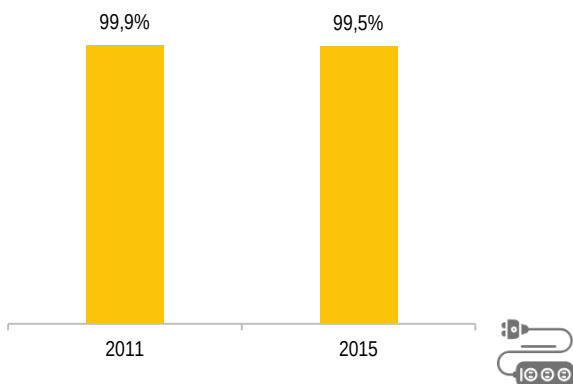
» ПОТЦИЉЕВИ

- 7.1. До краја 2030. године осигурати универзални приступ економски прихватљивим, поузданим и модерним енергетским услугама.
- 7.2. До краја 2030. године повећати одрживост удјела обновљиве енергије у глобалном енергетском миксу.
- 7.3. До краја 2030. године удвостручити глобалну стопу унапређења енергетске ефикасности.
- 7.а До краја 2030. године унаприједити међународну сарадњу како би се олакшао приступ истраживању и технологији чисте енергије, укључујући обновљиву енергију, енергетску ефикасност и напредну и чистију технологију фосилних горива и промовисати инвестирање у енергетску инфраструктуру и технологију чисте енергије.
- 7.б До краја 2030. године проширити инфраструктуру и унаприједити технологију за снабдијевање свих корисника услугама модерне и одрживе енергије у земљама у развоју, а посебно у најнеразвијенијим земљама и малим острвским државама у развоју.

» ИНДИКАТОРИ

7.1.1 Удио становништва које има приступ електричној енергији

Проценат домаћинстава са приступом електричној енергији у главној стамбеној јединици, 2011. и 2015.

8 ДОСТОЈАНСТВЕН РАД И ЕКОНОМСКИ РАСТ

**Промовисати инклузиван и
одржив економски раст,
запосленост и достојанствен
рад за све**

» ПОТЦИЉЕВИ

- 8.1. Одржати економски раст по глави становника у складу са условима у државама чланицама, а у најнеразвијенијим земљама одржати раст бруто домаћег производа на нивоу од најмање 7% годишње.
- 8.2. Постићи више нивое економске продуктивности преко диверзификације, технолошких унапређења и иновација, између осталог и фокусирајући се на радно интензивне и високо профитабилне секторе.
- 8.3. Промовисати развојно оријентисане политике које подржавају производне активности, стварање пристојних послова, предузетништво, креативност и иновативност и подстицати формално оснивање и раст микропредузећа, односно малих и средњих предузећа, између осталог и кроз приступ финансијским услугама.
- 8.4. Прогресивно унаприједити, до краја 2030. године, глобалну ефикасност ресурса у потрошњи и производњи и уложити напоре да се економски раст раздвоји од деградације животне средине у складу са десетогодишњим оквиром програма који се односе на одрживу потрошњу и производњу, уз водећу улогу развијених земаља.
- 8.5. До краја 2030. године постићи пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све жене и мушкарце, што обухвата и младе људе и лица са инвалидитетом, као и исту плату за рад једнаке вриједности.
- 8.6. До краја 2020. године битно смањити удио младих који нису запослени нити су у процесу образовања, односно обуке.
- 8.7. Преузети непосредне и дјелотворне мјере како би се окончали присилни рад, модерни облици ропства и трговина људима, обезбиједила забрана и елиминисали најгори облици дјечијег рада, укључујући регрутовање и коришћење дјеце војника, као и како би се до 2025. године окончао дјечији рад у свим његовим облицима.
- 8.8. Заштитити радна права и промовисати безбједно и сигурно радно окружење за све раднике, укључујући раднике мигранте, а посебно жене мигранте, и оне који раде опасне послове.
- 8.9. До краја 2030. године осмислити и примјенити политике за промовисање одрживог туризма који креира радна мјеста и промовише локалну културу и производе.
- 8.10. Јачати капацитете домаћих финансијских институција како би се подстицала и ширила доступност банкарских, осигуравајућих и финансијских услуга за све.
- 8.a Повећати подршку на основу „Помоћи за трговину“ за земље у развоју, посебно за најнеразвијеније земље, између осталог и преко „Унапријеђеног интегрисаног оквира за питања трговинско-техничке помоћи најнеразвијенијим земљама“¹⁾.
- 8.6 До краја 2020. године развити и операционализовати глобалну стратегију за запошљавање младих и примјенити „Глобални пакт о запошљавању“²⁾ Међународне организације рада.

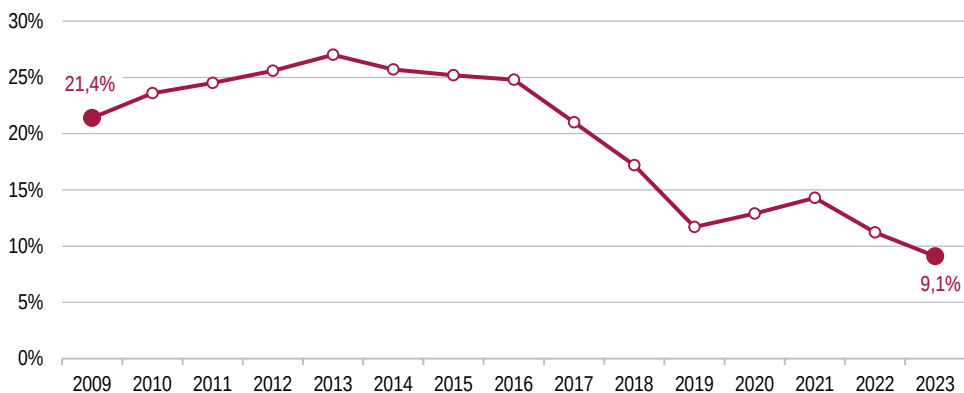
¹⁾ https://www.wto.org/english/tratop_e/devel_e/teccop_e/lif_e.htm

²⁾ <http://www.ilo.org/jobspect/lang-en/index.htm>

» ИНДИКАТОРИ

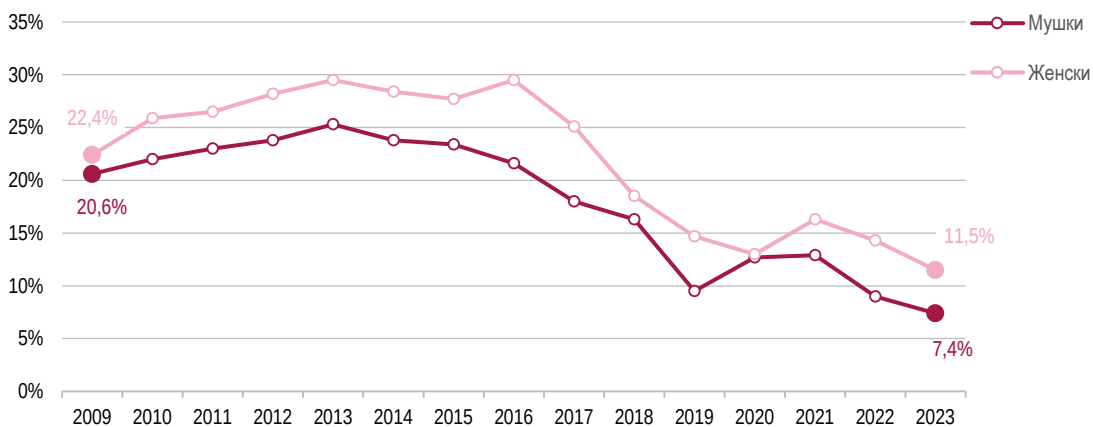
8.5.2 Стопа незапослености према полу, старости и инвалидитету

Укупна стопа незапослености, 2009–2023 (%)

У периоду 2009–2013. година, стопа незапослености је порасла за 5,6 процентних поена. Од 2013. године, стопа незапослености стално опада. Тако је у 2019. години стопа незапослености била за 15,3 процентна поена нижа него у 2013. години. У 2021. години стопа незапослености је порасла за 1,4 процентна поена у односу на 2020. годину. У 2023. години стопа незапослености је нижа за 2,1 процентни поен у односу на 2022. годину.

Стопа незапослености према полу, 2009–2023 (%)

Посматрано по полу, у 2023. години у односу на претходну годину, стопа незапослености жена нижа је за 2,8 процентних поена, док је стопа незапослености мушкараца нижа за 1,6 процентних поена.

Дугорочна незапосленост обухвата незапослена лица која траже запослење дуже од једне године. Дугорочна стопа незапослености у 2023. години износила је 6,1% и за 2 процентна поена је нижа у односу на 2022. годину.

Стопа незапослености према полу и старости, 2009–2023 (%)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 ¹⁾	2021 ¹⁾	2022 ¹⁾	2023 ¹⁾
УКУПНО	21,4	23,6	24,5	25,6	27,0	25,7	25,2	24,8	21,0	17,2	11,7	12,9	14,3	11,2	9,1
15–24	38,4	46,8	53,2	54,3	59,2	56,5	56,5	52,3	46,2	35,2	(23,8)	28,1	31,8	28,1	(25,8)
25–49	20,4	23,1	23,2	26,7	27,7	27,3	25,6	25,9	22,5	18,7	13,6	13,7	14,1	11,2	10,1
50–64	18,9	18,9	20,2	17,1	19,0	16,4	17,8	16,8	(14,3)	(12,2)	(8,5)	8,7	10,5	7,9	(4,5)
65+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	((7,7))	.	.
15–64	21,9	24,5	25,2	26,6	28,0	26,8	26,3	25,5	22,1	18,0	12,7	13,4	14,5	11,3	9,2
Мушки	20,6	22,0	23,0	23,8	25,3	23,8	23,4	21,6	18,0	16,3	9,5	12,7	12,9	9,0	7,4
15–24	35,7	46,5	51,3	54,5	59,4	55,2	52,2	47,5	42,1	(29,8)	(20,6)	26,2	29,8	(25,7)	(23,2)
25–49	18,2	20,2	20,7	22,7	24,7	23,7	22,2	21,4	17,5	17,3	(11,5)	13,6	12,9	8,5	7,8
50–64	21,5	19,6	19,6	17,7	18,0	17,0	(18,6)	(15,3)	(13,4)	(12,4)	(5,9)	8,7	8,4	(6,7)	(3,8)
65+	-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	((6,4))	.	.
15–64	21,2	22,8	23,7	24,6	26,2	24,9	24,4	22,1	19,0	17,0	10,3	13,2	13,0	9,2	7,5
Женски	22,4	25,9	26,5	28,2	29,5	28,4	27,7	29,5	25,1	18,5	14,7	13,0	16,3	14,3	11,5
15–24	(43,2)	47,3	56,8	54,0	58,7	58,7	65,1	62,0	(55,6)	(48,0)	(29,1)	(30,7)	34,7	(32,7)	(32,2)
25–49	23,4	27,1	26,6	32,1	32,0	32,5	30,5	32,1	29,1	20,8	16,7	13,8	15,7	14,8	13,2
50–64	(15,0)	(17,9)	(21,0)	(16,4)	(20,3)	(15,5)	(16,6)	(19,3)	(15,5)	(11,9)	(12,2)	(8,6)	13,6	(9,7)	(5,4)
65+	-	.	.	-	.	.	.	.	.	.	.	.	((9,1))	.	.
15–64	23,0	26,9	27,5	29,4	30,6	29,7	29,1	30,6	26,5	19,7	16,1	13,7	16,6	14,4	11,6

¹⁾ Подаци за период 2020–2023. нису оптимално упоредиви са подацима из претходних година

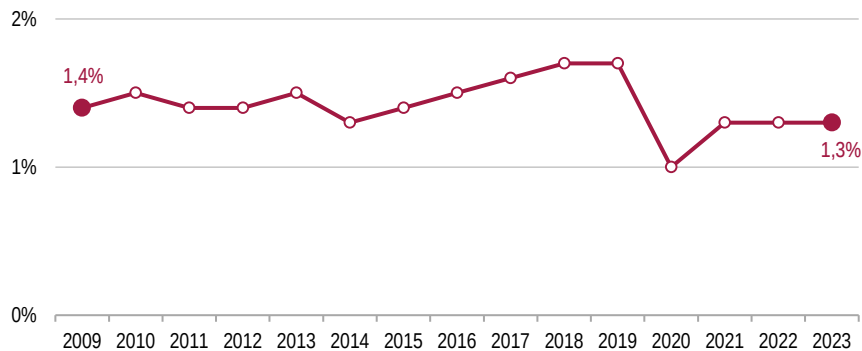
Стопе запослености становништва старости 20–64 године, 2010–2023 (%)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 ¹⁾	2021 ¹⁾	2022 ¹⁾	2023 ¹⁾
УКУПНО	49,0	49,3	47,6	47,1	47,5	47,9	49,3	51,8	53,8	58,7	60,4	59,1	58,3	59,8
Мушки	59,0	58,2	57,1	56,1	57,1	57,8	60,4	62,8	63,3	68,4	67,8	68,1	69,4	70,9
Женски	39,1	40,1	38,0	37,9	37,6	37,7	37,7	40,9	43,3	48,4	52,9	49,8	46,7	48,2

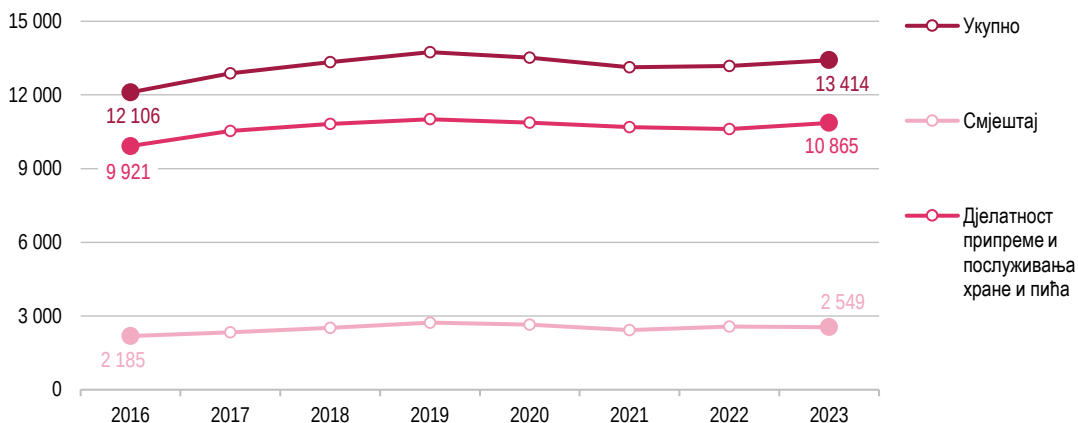
¹⁾ Подаци за период 2020–2023. нису оптимално упоредиви са подацима из претходних година

8.9.1 Директан БДП из туризма као учешће у укупном БДП-у и у стопи раста

Учешће подручја „Дјелатност пружања смјештаја, припреме и послуживања хране; хотелијерство и угоститељство” у укупном БДП-у, текуће цијене, 2009–2023 (%)

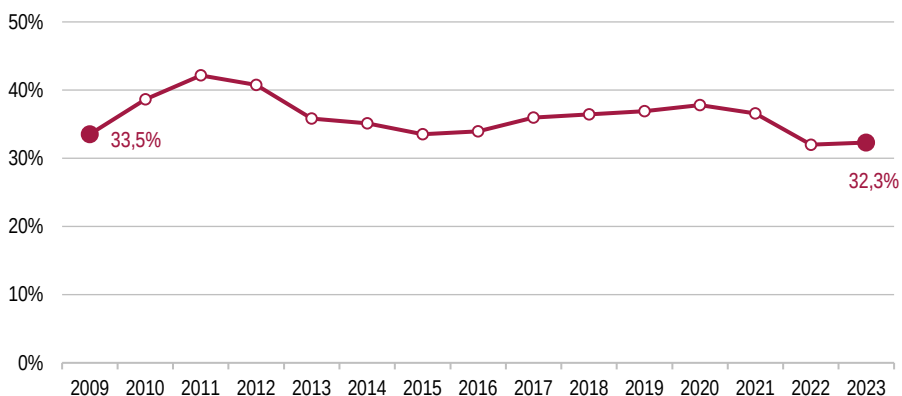

8.9.2 Удио радних мјеста у одрживој туристичкој привреди у односу на укупан број радних мјеста у туризму

Број запослених у туризму¹⁾, 2016–2023.

¹⁾ Годишњи просјек броја запослених у подручју „Дјелатност пружања смјештаја, припреме и послуживања хране; хотелијерство и угоститељство“, укупно и по областима

Учешће броја ноћења туриста у бањским мјестима у односу на укупан број ноћења туриста, 2009–2023 (%)

8.10.1a Број огранака комерцијалних банака на 100 000 одраслих становника

Број огранака комерцијалних банака на 100 000 одраслих становника, 2009–2023.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Број огранака комерцијалних банака															
Укупно банке које послују у Републици Српској	409	410	416	418	437	377	387	350	344	343	340	336	337	330	327
Банке Републике Српске	347	355	360	367	387	328	336	298	293	292	288	284	285	280	277
Банке ФБиХ у Републици Српској	62	55	56	51	50	49	51	52	51	51	52	52	52	50	50
Број огранака комерцијалних банака на 100 000 одраслих становника, старости 15 година и више¹⁾															
Укупно банке које послују у Републици Српској	41,0	41,0	41,5	41,6	43,5	37,5	38,6	35,0	34,5	34,5	34,4	33,4	33,5	32,8	32,5
Банке Републике Српске	34,8	35,5	36,0	36,6	38,5	32,7	33,5	29,8	29,4	29,4	29,1	28,2	28,3	27,9	27,5
Банке ФБиХ у Републици Српској	6,2	5,5	5,6	5,1	5,0	4,9	5,1	5,2	5,1	5,1	5,3	5,2	5,2	5,0	5,0
Број огранака комерцијалних банака на 100 000 одраслих становника, старости 18 година и више¹⁾															
Укупно банке које послују у Републици Српској	42,6	42,7	43,4	43,5	45,4	39,1	40,1	36,3	35,8	35,7	35,6	35,9	36,1	35,3	35,0
Банке Републике Српске	36,1	37,0	37,5	38,2	40,2	34,0	34,9	30,9	30,5	30,4	30,1	30,4	30,5	30,0	29,6
Банке ФБиХ у Републици Српској	6,5	5,7	5,8	5,3	5,2	5,1	5,3	5,4	5,3	5,3	5,4	5,6	5,6	5,4	5,3

¹⁾ Индикатор израчунат на основу података Републичког завода за статистику - процјена становништва средином године за број одраслих становника Република Српске (старости 15 година и више и старости 18 година и више).

Извор: Агенција за банкарство Републике Српске

8.10.16 Број аутоматизованих банкомата (АТМ) на 100 000 одраслих становника

Број банкомата на 100 000 одраслих становника, 2009–2023.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Број банкомата															
Укупно банке које послују у Републици Српској	312	319	356	374	416	420	450	455	469	492	504	511	521	523	551
Банке Републике Српске	240	247	278	299	339	344	365	362	365	383	392	394	405	402	424
Банке ФБиХ у Републици Српској	72	72	78	75	77	76	85	93	104	109	112	117	116	121	127
Број банкомата на 100 000 одраслих становника, старости 15 година и више¹⁾															
Укупно банке које послују у Републици Српској	31,3	31,9	35,6	37,3	41,4	41,8	44,9	45,5	47,0	49,5	50,9	50,8	51,8	52,0	54,8
Банке Републике Српске	24,1	24,7	27,8	29,8	33,7	34,3	36,4	36,2	36,6	38,5	39,6	39,2	40,3	40,0	42,2
Банке ФБиХ у Републици Српској	7,2	7,2	7,8	7,5	7,7	7,6	8,5	9,3	10,4	11,0	11,3	11,6	11,5	12,0	12,6
Број банкомата на 100 000 одраслих становника, старости 18 година и више¹⁾															
Укупно банке које послују у Републици Српској	32,5	33,2	37,1	38,9	43,2	43,6	46,7	47,2	48,7	51,3	52,7	54,7	55,7	56,0	58,9
Банке Републике Српске	25,0	25,7	29,0	31,1	35,2	35,7	37,9	37,6	37,9	39,9	41,0	42,2	43,3	43,0	45,4
Банке ФБиХ у Републици Српској	7,5	7,5	8,1	7,8	8,0	7,9	8,8	9,7	10,8	11,4	11,7	12,5	12,4	12,9	13,6

¹⁾ Индикатор израчунат на основу података Републичког завода за статистику - процјена становништва средином године за број одраслих становника Република Српске (старости 15 година и више и старости 18 година и више).

Извор: Агенција за банкарство Републике Српске

9

ИНДУСТРИЈА,
ИНОВАЦИЈЕ И
ИНФРАСТРУКТУРА

Изградити прилагодљиву инфраструктуру, промовисати одрживу индустријализацију и подстицати иновативност

» ПОТЦИЉЕВИ

- 9.1. Развити квалитетну, поуздану, одрживу и прилагодљиву инфраструктуру, укључујући регионалну и међуграничну инфраструктуру, како би се подржали економски развој и људско благостање, са фокусом на економски прихватљивом и једнаком приступу за све.
- 9.2. Промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и, до краја 2030. године, значајно повећати удио индустрије у стопи запослености и бруто домаћем производу, у складу са условима у државама чланицама, а у најнеразвијенијим земљама удвостручити њен удио.
- 9.3. Повећати приступ малих индустријских и осталих предузећа финансијским услугама, посебно у земљама у развоју, што обухвата и повољне кредите, и повећати њихову интеграцију у ланце вриједности и у тржишта.
- 9.4. До краја 2030. године унаприједити инфраструктуру и прилагодити индустрије како би постале одрживе, уз већу ефикасност у коришћењу ресурса и шире усвајање чистих и еколошки исправних технологија и индустријских процеса, при чему све земље предузимају активности у складу са својим капацитетима.
- 9.5. Проширити научна истраживања, унаприједити технолошке капацитете индустријских сектора у свим земљама, а посебно у земљама у развоју, што подразумева да се, до краја 2030. године, подстичу иновације и да се број запослених у области истраживања и развоја на милион људи знатно повећа, као и да се повећа јавна и приватна потрошња на истраживање и развој.
- 9.а Олакшати развој одрживе и прилагодљиве инфраструктуре у земљама у развоју кроз унапређивање финансијске, технолошке и техничке подршке афричким земљама, најнеразвијенијим земљама, земљама у развоју које немају излаз на море и малим острвским државама у развоју.
- 9.б Подржати развој домаће технологије, истраживања и иновација у земљама у развоју, између осталог и тако што ће се обезбиједити погодно окружење у погледу политика за, уз остало, индустријску диверзификацију и додавање вриједности добрима.
- 9.ц Значајно повећати приступ информационим и комуникационим технологијама и уложити напоре да се обезбиједи универзални и економски прихватљив приступ интернету у најнеразвијенијим земљама до 2020. године.

» ИНДИКАТОРИ

9.1.2 Обим путничког и теретног транспорта, по врсти транспорта

Превоз путника по гранама саобраћаја, 2009–2023.

	Укупно		Железнички саобраћај		Друмски и градски саобраћај	
	превезени путници, хиљ.	путнички километри, мил.	превезени путници, хиљ.	путнички километри, мил.	превезени путници, хиљ.	путнички километри, мил.
2009	29 026	477	448	27	28 578	450
2010	30 901	474	402	25	30 499	449
2011	32 488	480	317	22	32 171	458
2012	32 933	586	321	23	32 612	563
2013	31 686	472	211	15	31 745	457
2014	31 554	444	173	12	31 381	432
2015	29 745	418	178	13	29 567	405
2016	28 637	396	160	11	28 477	385
2017	29 451	425	117	7	29 334	418
2018	27 806	379	137	9	27 670	370
2019	25 726	353	160	15	25 566	342
2020	13 543	180	58	4	13 485	176
2021	15 005	239	60	3	14 945	236
2022	15 604	334	82	4	15 522	330
2023	15 662	311	89	5	15 573	306

Превоз робе по гранама саобраћаја, 2009–2023.

	Укупно		Железнички саобраћај		Друмски саобраћај	
	превезена роба, хиљ. t	тонски километри, мил.	превезена роба, хиљ. t	тонски километри, мил.	превезена роба, хиљ. t	тонски километри, мил.
2009	5 498	947	4 101	327	1 397	620
2010	6 534	1 076	5 087	387	1 447	689
2011	6 932	1 431	5 191	425	1 741	1 006
2012	7 435	1 399	5 372	457	2 063	942
2013	7 635	1 556	5 191	455	2 444	1 101
2014	7 674	1 651	5 009	428	2 665	1 223
2015	8 711	1 768	4 964	450	3 747	1 318
2016	7 938	1 723	4 416	374	3 522	1 341
2017	8 549	1 931	4 529	386	4 020	1 545
2018	8 753	1 877	4 569	372	4 184	1 505
2019	7 507	1 881	4 567	403	2 940	1 477
2020	6 780	1 709	3 798	363	2 982	1 346
2021	7 805	1 846	4 385	380	3 420	1 466
2022	8 456	1 830	4 791	416	3 665	1 414
2023	7 557	1 670	4 474	373	3 083	1 297

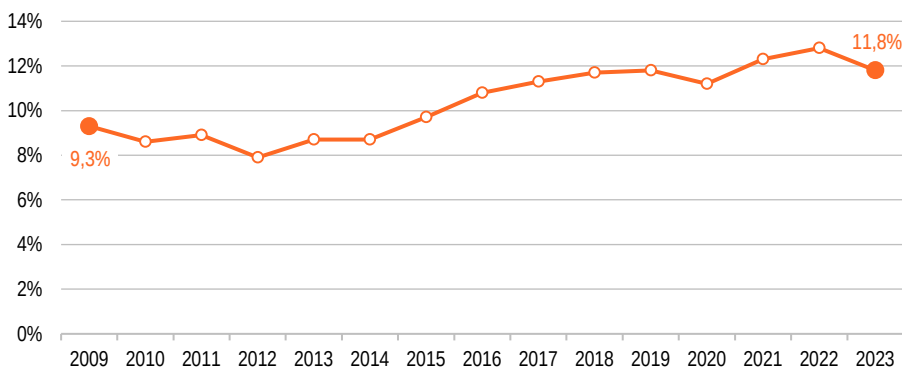
Одржива транспортна инфраструктура огледа се у повезивању нових транспортних технологија и напретка у транспортном систему са перформансама возила и ефикасношћу путовања ради одржавања мобилности у свим видовима саобраћаја.

Број превезених путника и робе у копненом саобраћају у посљедњих пет година биљежи пад. У 2023. години превезено је око 15 милиона путника, односно 0,4% више него у 2022. години. Тренд смањења обима превезених путника у друмском саобраћају посљедњих пет година могао би да се оправда повећањем обима међународног ваздушног превоза путника или избором сопственог аутомобила као средства превоза. Мобилност путника у будућности зависила би од повећања удјела разних облика колективног транспорта (аутобус, такси) у укупном копненом превозу путника. Значајан је и удио градско-приградског путничког саобраћаја, којим се превезе 82,8% од укупног броја превезених путника.

Од 2017. године у друмском и жељезничком теретном саобраћају нема значајних одступања у односу на укупну превезену робу. Друмским саобраћајем превезено је 15,9% мање робе него у 2022. години. Повећање удјела друмског теретног саобраћаја није праћено и повећањем обима укупно превезене робе, јер тренутно нема алтернатива за повећање обима теретног саобраћаја.

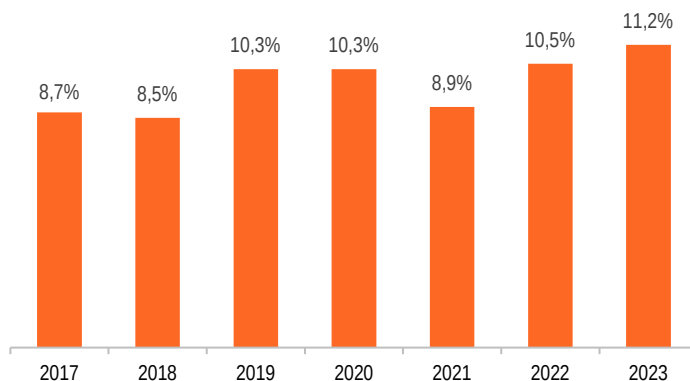
9.2.1 Бруто додата вриједност прерађивачке индустрије, учешће у БДП-у и по глави становника

Учешће бруто додате вриједности прерађивачке индустрије у БДП-у, текуће цијене, 2009–2023 (%)

9.3.1 Удио малих индустрија у укупној додатој вриједности у индустрији

Удио малих индустрија у укупној додатој вриједности у индустрији¹⁾, 2017–2023²⁾ (%)

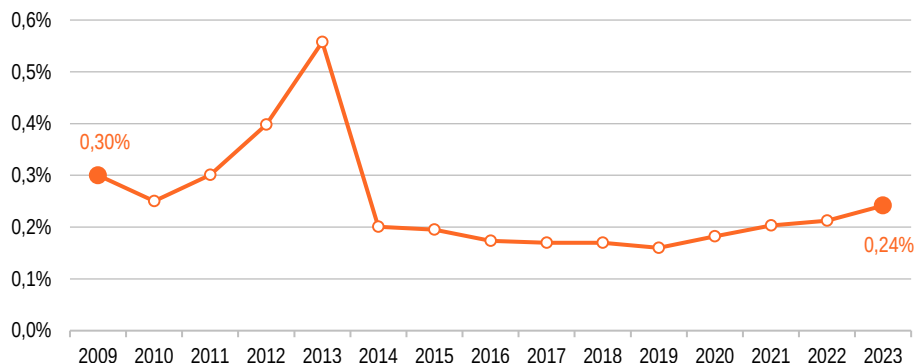

¹⁾ У укупну додату вриједност у индустрији укључена су четири индустријска подручја (B, C, D, E)

²⁾ За 2023. годину, индикатор израчунат на основу претходних података.

9.5.1 Издаци за истраживање и развој као удио у БДП-у

Учешће издатака за истраживање и развој у укупном БДП-у, 2009–2023 (%)

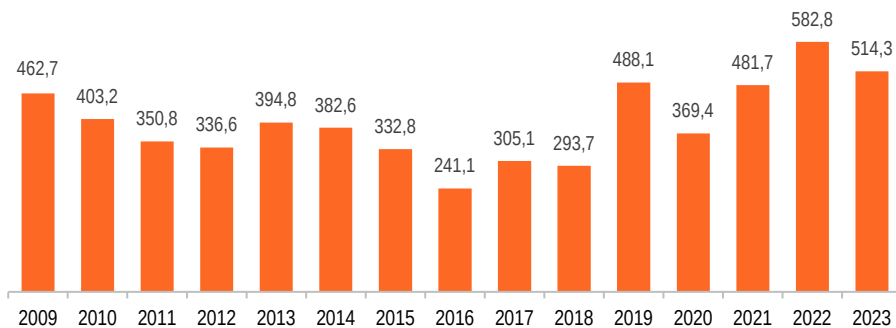

Бруто домаћи издаци за истраживање и развој према секторима, 2009–2023 (хиљ. КМ)

	Укупно	Сектори			
		пословни	државни	високо образовање	непрофитни
2009	24 566	10 017	1 670	12 879	-
2010	20 779	8 520	2 019	10 091	149
2011	26 191	15 526	3 592	7 031	42
2012	34 297	27 430	1 946	4 875	46
2013	49 035	43 541	924	4 464	106
2014	17 839	10 614	1 598	4 845	782
2015	17 935	9 780	2 450	5 225	480
2016	16 736	11 376	827	3 954	579
2017	17 196	10 932	1 425	4 425	414
2018	18 341	11 173	1 235	5 291	642
2019	17 687	9 636	1 357	6 661	33
2020	20 289	11 693	1 494	7 102	-
2021	25 394	13 612	1 609	10 173	-
2022	30 839	16 563	1 744	11 881	651
2023	38 877	20 048	3 289	14 039	1 501

9.5.2 Број истраживача (изражено као еквивалент запослености са пуним радним временом) на милион становника

Број истраживача (изражено еквивалентом пуне запослености) на милион становника, 2009–2023.

10 СМАЊЕЊЕ НЕЈЕДНАКОСТИ

Смањити неједнакост између и унутар држава

» ПОТЦИЉЕВИ

- 10.1. До краја 2030. године прогресивно постићи и одржати раст дохотка доњих 40% становништва по стопи вишој од просјека у државама чланицама.
- 10.2. До краја 2030. године оснажити и промовисати социјалну, економску и политичку инклузију свих, без обзира на старост, пол, инвалидност, расу, етничку припадност, поријекло, религију или економски односно неки други статус.
- 10.3. Осигурати једнаке могућности и смањити неједнакости у резултатима, између осталог и тако што ће се елиминисати дискриминаторски закони, политике и праксе и што ће се, у том погледу, промовисати прикладно законодавство, политике и активности.
- 10.4. Усвојити политике, посебно фискалну политику и политике у области плата и социјалне заштите, и прогресивно постићи већу равноправност.
- 10.5. Унаприједити прописе и праћење глобалних финансијских тржишта и институција те појачати примјену тих прописа.
- 10.6. Осигурати да земље у развоју буду боље представљене и да се чује њихов глас у процесу доношења одлука у глобалним међународним економским и финансијским институцијама како би се створиле дјелотворније, кредибилније, одговорније и легитимније институције.
- 10.7. Олакшати уређену, безбједну, редовну и одговорну миграцију и мобилност људи, између осталог и кроз примјену планираних и добро вођених миграционих политика.
- 10.а Примјењивати принцип специјалног и диференцијалног третмана за земље у развоју, посебно за најнеразвијеније земље, у складу са споразумима Свјетске трговинске организације.
- 10.б Подстицати званичну развојну помоћ и финансијске токове, па и директне стране инвестиције, за државе у којима постоји највећа потреба, а посебно за најнеразвијеније земље, афричке земље, мале острвске државе у развоју и земље у развоју које немају излаз на море, у складу са плановима и програмима који постоје у државама чланицама.
- 10.ц До краја 2030. године снижити на мање од 3% трансакционе трошкове за дознаке миграната и елиминисати токове дознака са трошковима вишим од 5%.

» ИНДИКАТОРИ

10.2.1 Удио становника који живе испод 50 процената средњих прихода, по полу, старости и инвалидитету

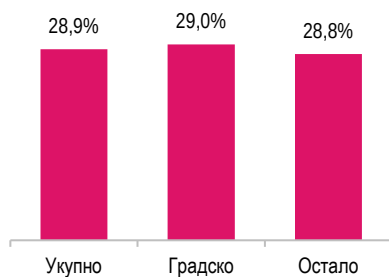
Величина сиромаштва према различитим линијама сиромаштва, 2004–2015 (% домаћинстава)

	2004	2007	2011	2015
50% медијане издатака	8,2	10,8	8,0	7,0
60% медијане издатака	16,1	17,3	14,8	13,9
70% медијане издатака	24,5	25,3	23,1	23,0

Индикатори сиромаштва, 2004–2015 (% домаћинстава)

	2004	2007	2011	2015
Јаз сиромаштва (домаћинстава)	20,9	26,5	23,0	22,1
Однос S80/S20	5,1	5,1	4,4	4,3

GINI коефицијент према типу насеља, 2015 (%)

Просјечан јаз сиромаштва мјери колико је (у процентима) просјечан издатак за потрошњу сиромашних домаћинстава испод прага сиромаштва.

Однос квинтила S80/S20 пореди укупан еквивалентан издатак горњег квинтила (20% домаћинстава с највећим еквивалентним издацима за потрошњу) са издатком најнижег квинтила (20% домаћинстава с најмањим еквивалентним издацима за потрошњу).

GINI коефицијент је мјера статистичке дисперзије и дефинише се као однос који има вриједност између 0 (савршена једнакост, тј. све особе имају исту потрошњу) и 1 (савршена неједнакост, тј. само једна особа има потрошњу једнаку потрошњи читаве популације, док је потрошња свих осталих особа једнака нули).

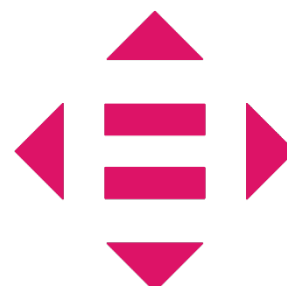
10.5.1 Индикатори финансијске стабилности

Индикатори финансијске стабилности, 2018–2023, стање 31.12.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Капитал						
Основни капитал према укупном износу изложености ризику	16,21	16,87	17,52	18,31	19,38	19,94
Регулаторни капитал према укупном износу изложености ризику	17,66	18,31	19,33	19,15	20,24	20,96
Капитал према активи	12,44	12,58	12,39	11,69	12,46	13,02
Квалитет aktive						
НПА према укупној активи ¹⁾	7,17	5,04	3,62	2,54	2,37	2,4
Неквалитетна актива умањена за резервисања према основном капиталу	19,10	10,66	6,18	4,56	5,61	5,1
Неквалитетни кредити умањени за резервисања према основном капиталу	18,34	9,42	5,99	4,34	5,42	4,75
НПЛ према укупним кредитима ²⁾	9,54	6,95	5,23	3,98	3,69	3,64
Профитабилност						
Поврат на активи ³⁾ и 4)	1,13	1,35	0,69	1,38	1,62	2,15
Поврат на дионички капитал ^{3), 4) и 5)}	8,79	10,75	5,50	11,25	13,12	16,42
Нето каматни приход према укупном приходу	60,65	58,07	58,87	56,84	55,98	59,43
Некаматни расходи према укупном приходу	78,24	73,22	85,81	71,68	69,35	64,77
Ликвидност						
Ликвидна средства према укупној активи ⁶⁾	26,70	22,97	22,87	28,72	27,37	25,74
Ликвидна средства према краткорочним финансијским обавезама ⁶⁾	39,96	35,03	33,75	40,73	38,71	38,67
Депозити према кредитима умањеним за међубанкарске кредите	105,98	103,10	106,81	121,63	121,75	121,24
Краткорочне финансијске обавезе према укупним обавезама	76,40	75,08	77,44	79,97	80,91	76,67
Девизни ризик						
Кредити у инострану валути и кредити са валутном клаузулом према укупним кредитима ⁷⁾	69,01	63,94	62,38	58,74	54,55	53,72
Обавезе у инострану валути према укупним обавезама	61,61	58,95	59,10	54,46	53,72	52,9
Нето отворена позиција	3,06	9,36	6,38	2,38	-3,11	-1,54

¹⁾ Укупна актива је приказана на нето основи.²⁾ Укупни кредити су приказани на бруто основи.³⁾ У бројнику се користи добит прије опорезивања, сведена на годишњи ниво.⁴⁾ Коефицијенти се раде на просјечном стању активе, односно капитала, почевши од стања на крају четвртог квартала претходне године те узимајући у обзир све кварталне у текућој години, закључно са стањем на крају текућег извјештајног квартала, подијељено са укупним бројем обухваћених квартала.⁵⁾ Просјечни капитал обухвата: трајне приоритетне акције, редовне акције, емисиона акција, нераспоређена добит, резерве капитала и резерве за кредитне губитке из добити по регулаторном захтјеву.⁶⁾ Ликвидна средства представљају основна ликвидна, односно, ликвидна средства у ужем смислу и састоје се од готовине и депозита и других финансијских средстава са роком доспијећа мањим од три мјесеца, искључујући међубанкарске депозите.⁷⁾ Кредити у инострану валути и кредити са валутном клаузулом су приказани на бруто основи.

Извор: Агенција за банкарство Републике Српске

10.6.1 Укупни токови средстава за развој, по земљи примаоцу и донатору и врсти тока (нпр. званична развојна помоћ, директне стране инвестиције и други токови)

Укупни токови и стања директних страних улагања у Републику Српску¹⁾, 2009–2023 (мил. КМ)

	Укупни токови директних страних улагања, мил. КМ	Укупно стање директних страних улагања на дан 31.12, мил. КМ
2009	170,4	3 550,3
2010	205,1	3 710,2
2011	372,5	4 025,4
2012	403,6	4 209,9
2013	165,3	4 867,0
2014	422,3	4 621,7
2015	146,5	5 162,5
2016	84,5	4 977,5
2017	284,0	5 122,6
2018	399,1	5 362,2
2019	398,1	5 524,3
2020	304,8*	5 581,3*
2021	214,2*	5 756,7*
2022	398,6	6 132,3
2023	1 081,6	7 176,4

¹⁾ Већина земаља се, у анализи званичних података о кретању страних улагања, ослања на податке које примјењују њихове централне банке. Централна банка БиХ прати стање и токове финансијског капитала резидената и нерезидената, евидентира приливе и одливе средстава, исказује стварне трансакције страних улагања у току посматраног периода и то у складу са методолошким стандардима и упутствима Међународног монетарног фонда (ММФ) и Организације за економску сарадњу и развој (OECD). Подаци Централне банке БиХ о директним страним улагањима у Републику Српску односе се на страна улагања у Републику Српску која не подразумевају међународну помоћ.

Извор: Министарство привреде и предузетништва Републике Српске

Учинити градове и људска насеља укључивим, безбједним, прилагодљивим и одрживим

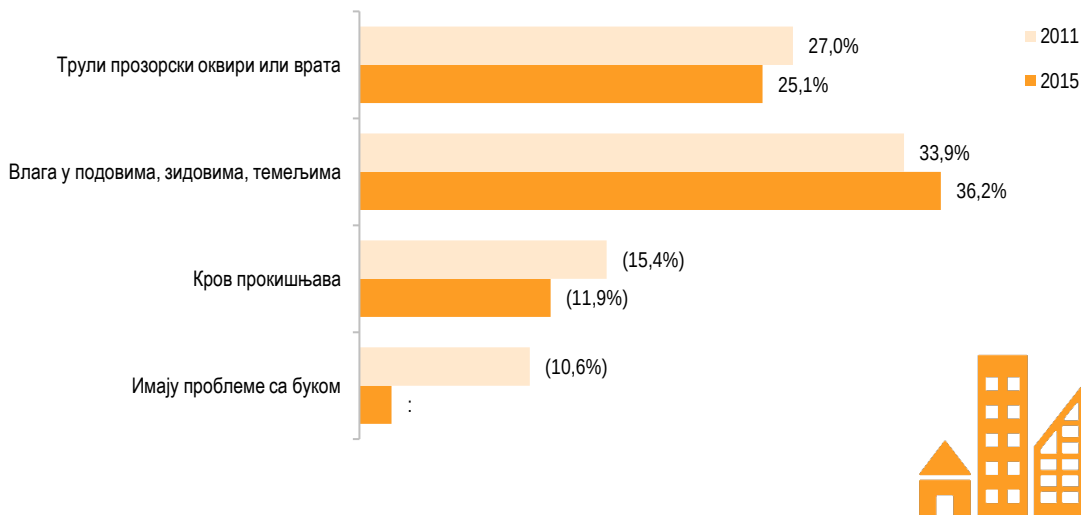
» ПОТЦИЉЕВИ

- 11.1. До краја 2030. године осигурати да сви имају приступ адекватном, безбједном и економски прихватљивом смјештају и основним услугама те унаприједити услове у нехигијенским насељима.
- 11.2. До краја 2030. године омогућити приступ безбједним, економски прихватљивим, приступачним и одрживим транспортним системима за све, унапређујући безбједност на путевима, прије свега проширивањем обима јавног превоза, уз обраћање посебне пажње на потребе оних који се налазе у рањивим ситуацијама, жена, дјеце, лица са инвалидитетом и старијих лица.
- 11.3. До краја 2030. године у свим земљама унаприједити инклузивну и одрживу урбанизацију и капацитете за партиципативно, интегрисано и одрживо планирање људских насеља и за управљање њима.
- 11.4. Појачати напоре да се заштити и обезбиједи свјетска културна и природна баштина.
- 11.5. До краја 2030. године значајно смањити број смртних случајева и број угрожених људи те знатно смањити економске губитке до којих доводе елементарне непогоде, између осталог и оне повезане са водом, усмјеравајући пажњу на заштиту сиромашних и оних у рањивим ситуацијама.
- 11.6. До краја 2030. године смањити негативан утицај градова на животну средину мјерен по глави становника, између осталог и тако што ће се посебна пажња посветити квалитету ваздуха и управљању отпадом на општинским и другим нивоима.
- 11.7. До краја 2030. године омогућити универзални приступ безбједним, инклузивним и приступачним зеленим и јавним површинама, посебно за жене и дјецу, старија лица и лица са инвалидитетом.
- 11.а Подржати позитивне економске, социјалне и еколошке везе између урбаних, периферних урбаних и руралних области оснаживањем планирања развоја на нивоу држава чланица и на регионалном нивоу.
- 11.б До краја 2020. године знатно повећати број градова и људских насеља који усвајају и примјењују интегрисане политике и планове у смислу инклузије, ефикасности ресурса, ублажавања климатских промјена и прилагођавања климатским промјенама, отпорности на елементарне непогоде, односно који развијају и реализују, у складу са Сендаи оквиром за смањење ризика од катастрофа 2015-2030, свеобухватно управљање ризицима од елементарних непогода на свим нивоима.
- 11.ц Подржати најнеразвијеније земље, између осталог и кроз финансијску и техничку помоћ, у изградњи одрживих и прилагодљивих зграда за које се користе локални материјали.

» ИНДИКАТОРИ

11.1.1 Удио градског становништва које живи у картонским насељима, неформалним насељима или неадекватним стамбеним условима

Проблеми домаћинства са стамбеном јединицом, 2011. и 2015 (%)

11.6.1 Удио комуналног чврстог отпада који се редовно прикупља и који се на одговарајући начин одлаже у укупној количини генерисаног комуналног чврстог отпада, по градовима

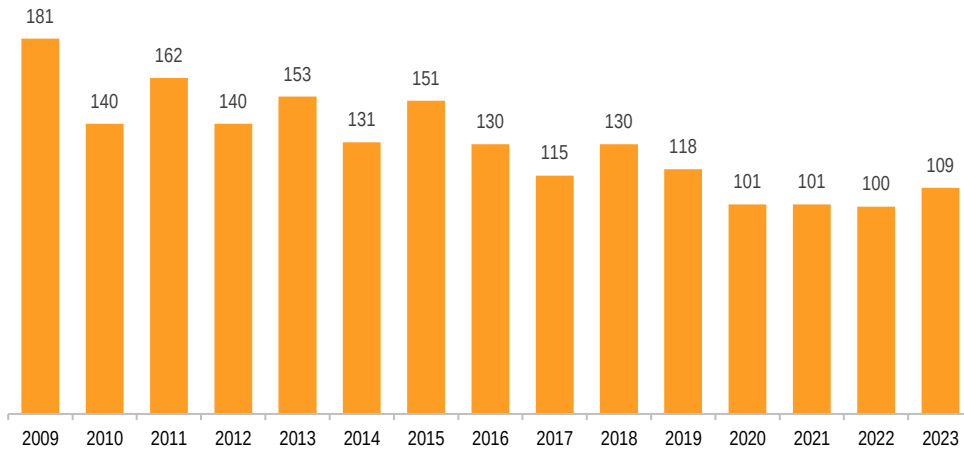
Генерисани и прерађени комунални отпад, 2010–2023.

	Укупно произведени комунални отпад, t	Комунални отпад предат на прераду, t	Удио прерађеног комуналног отпада, %
2010	392 891	1 926	0,5
2011	381 185	887	0,2
2012	376 438	1 635	0,4
2013	388 767	3 156	0,8
2014	... ¹⁾	3 260	... ¹⁾
2015	403 352	2 864	0,7
2016	425 962	2 901	0,7
2017	391 186	2 946	0,8
2018	395 737	2 767	0,7
2019	399 826	2 929	0,7
2020	390 426	1 999	0,5
2021	392 000*	2189	0,6
2022	382 341	2 276	0,6
2023	377 084	2 844	0,8

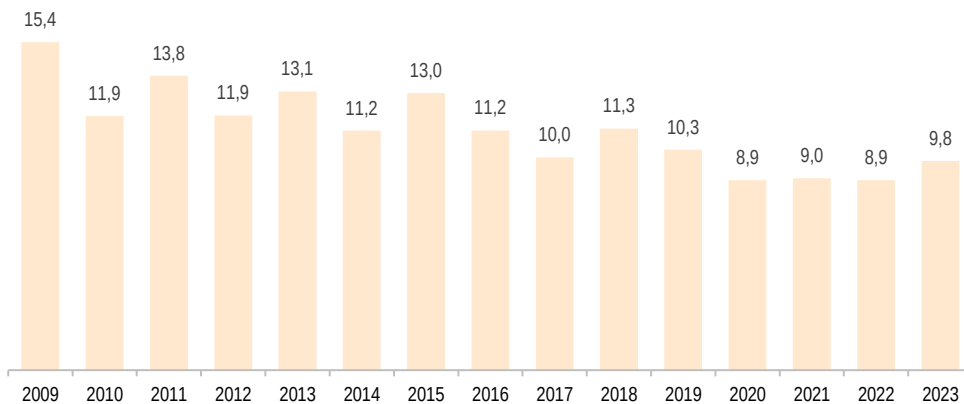
¹⁾ Метод рачунања није оптимално примјенљив због поплава у 2014. години

Додатак:
ЛИЦА ПОГИНУЛА У САОБРАЋАЈНИМ НЕЗГОДАМА

Број лица погинулих у саобраћајним незгодама, 2009–2023.

Лица погинула у саобраћајним незгодама, 2009–2023 (стопа на 100 000 становника)

12 ОДГОВОРНА ПОТРОШЊА И ПРОИЗВОДЊА

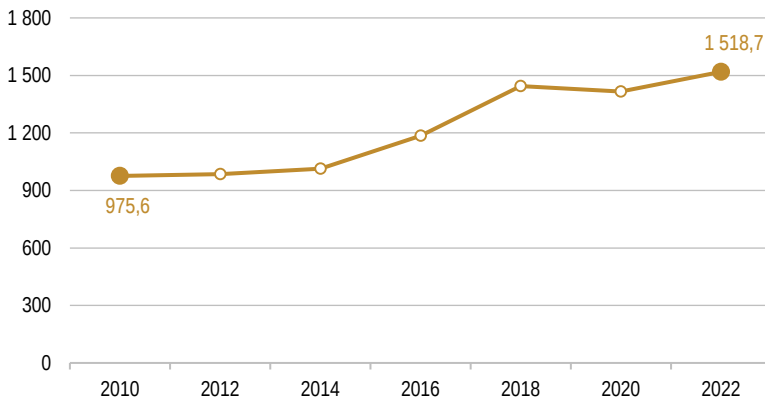
Обезбиједити одрживе облике потрошње и производње

» ПОТЦИЉЕВИ

- 12.1. Примijenити десетогодишњи оквир програма за одрживу потрошњу и производњу, у коме ће учествовати све земље, а развијене земље ће преузети руководећу улогу, узимајући у обзир степен развоја и капацитете земаља у развоју.
- 12.2. До краја 2030. године постићи одрживо управљање и ефикасно коришћење природних ресурса.
- 12.3. До краја 2030. године глобално преполовити бацање хране по глави становника на нивоу малопродаје и потрошача те смањити губитке у храни у производњи и ланцима снабдијевања, што обухвата и губитке који настају послје жетве.
- 12.4. До краја 2020. године постићи еколошки исправно управљање хемикалијама и свим облицима отпада током читавог њиховог употребног циклуса, у складу са договореним међународним оквирима, и значајно смањити њихово испуштање у ваздух, воду и земљиште како би се што више умањили њихови негативни утицаји на здравље људи и животну средину.
- 12.5. До краја 2030. године значајно смањити генерисање отпада тако што ће се спречавати или смањивати његово генерисање, односно тако што ће се отпад прерађивати и поново употребљавати.
- 12.6. Подстицати компаније, посебно велике и међународне компаније, да усвоје одрживе праксе и да интегришу информације о одрживости у свој циклус извјештавања.
- 12.7. Промовисати праксе јавних набавки које су одрживе, у складу са политикама и приоритетима у државама чланицама.
- 12.8. До краја 2030. године осигурати да људи свуда имају релевантне информације и свијест о одрживом развоју и природним стилевима живота.
- 12.a Подржати земље у развоју да јачају своје научне и технолошке капацитете како би се кретале у правцу одрживијих облика потрошње и производње.
- 12.6 Развијати и примјењивати алате за праћење утицаја одрживог развоја на одрживи туризам који ствара радна мјеста и промовише локалну културу и производе.
- 12.ц Свести на разумну мјеру недјелотворне субвенције за фосилна горива којима се подстиче расипна потрошња отклањањем тржишних деформација, у складу са околностима у државама чланицама, између осталог и кроз реструктурисање система опорезивања и фазно укидање штетних субвенција тамо гдје оне постоје како би дошао до изражаја њихов утицај на животну средину, узимајући у обзир у потпуности специфичне потребе и услове земаља у развоју и свдећи на најмању мјеру могуће негативне утицаје на њихов развој на начин којим се штите сиромашни и погођене заједнице.

» ИНДИКАТОРИ

Генерисани отпад, искључујући главни минерални отпад, 2010–2022 (kg по становнику)¹⁾

¹⁾ Отпад настао у економским дјелатностима (КД БиХ 2010 В, С, Д, Е, Ф, Г-С) и домаћинствима. Подручје Ф обухваћено је од 2014, подручје Е од 2020. и подручја Г-С од 2022. године.

13 ОЧУВАЊЕ КЛИМЕ

Предузети хитну акцију у борби против климатских промјена и њихових посљедица¹⁾

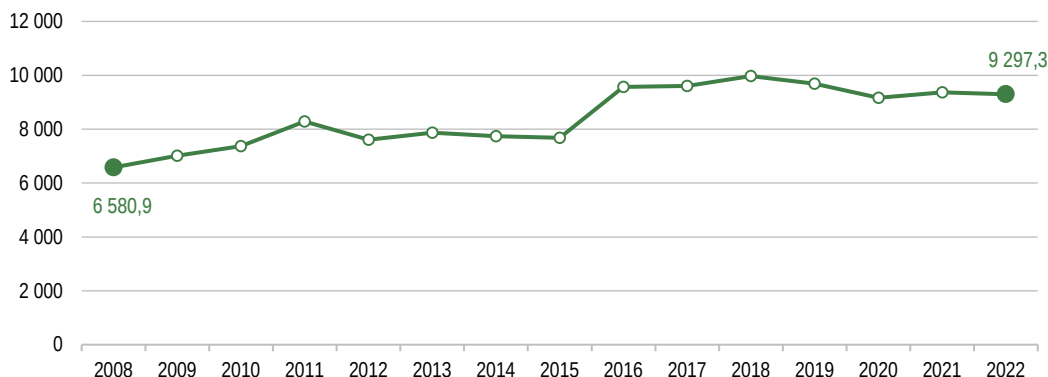
¹⁾ Прихватајући да је „Оквирна конвенција Уједињених нација о климатским промјенама“ примарни међународни, међувладин форум за преговарање о облицима глобалног одговора на климатске промјене

» ПОТЦИЉЕВИ

- 13.1. Оснажити прилагодљивост и адаптивни капацитет на ризике повезане са климатским условима и природним катастрофама у свим земљама.
- 13.2. Интегрисати мјере везане за климатске промјене у политике, стратегије и планирање у државама чланицама.
- 13.3. Унаприједити образовање, подизање нивоа свијести, као и људске и институционалне капацитете у вези са ублажавањем и смањивањем утицаја климатских промјена, односно са прилагођавањем и раним упозоравањем на климатске промјене.
- 13.a Примијенити обавезу коју су развијене земље потписнице „Оквирне конвенције Уједињених нација о климатским промјенама“ преузеле како би заједно прикупиле 100 милијарди долара годишње до 2020. године из свих извора и тако одговориле на потребе земаља у развоју у контексту значајних активности на ублажавању негативних утицаја климатских промјена и транспарентности примјене, те у потпуности операционализовати Зелени климатски фонд кроз његову капитализацију, што је прије могуће.
- 13.6 Промовисати механизме за подизање капацитета за дјелотворно планирање и управљање у вези са климатским промјенама у најнеразвијенијим земљама, што подразумева и фокусирање на жене и младе, односно на локалне и маргинализоване заједнице.

» ИНДИКАТОРИ

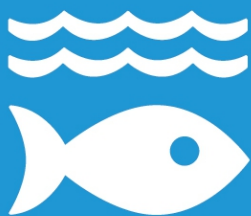
Укупне емисије гасова са ефектом стаклене баште, искључујући поноре, 2008–2022 (Gg CO₂-eq¹⁾)

¹⁾ Еквивалент емисије угљен-диоксида (CO₂-eq) у гигаграмима (1 Gg=1 000 t); понори представљају уклањање или апсорпцију гасова са ефектом стаклене баште из атмосфере до чега долази, на примјер, код прираста дрвне масе у шумама.

Извор: Републички хидрометеоролошки завод

14 ОЧУВАЊЕ ВОДЕНОГ СВИЈЕТА

Очувати и одрживо користити океане, мора и морске ресурсе

» ПОТЦИЉЕВИ

- 14.1. До краја 2025. године спријечити и значајно смањити све врсте загађивања морских ресурса, а посебно оних активности које долазе са копна, укључујући морски шут и загађење нутријената.
- 14.2. До краја 2020. године одрживо управљати морским и обалским екосистемима и заштитити их како би се избјегли значајни негативни утицаји, између осталог и кроз јачање њихове прилагодљивости, и предузети активности за њихову обнову како би океани поново постали здрави и продуктивни.
- 14.3. Свести на најмању мјеру утицаје повећања нивоа киселости океана и бавити се тим проблемом, између осталог и кроз бољу и ширу научну сарадњу на свим нивоима.
- 14.4. До краја 2020. године дјелотворно регулисати експлоатацију рибе и окончати прекомјерни риболов, као и незаконит, непријављен и нерегулисан риболов, односно деструктивне рибарске праксе, и примјенити научно засноване планове управљања како би се обновили залихе риба у најкраћем могућем року, бар до нивоа на којима се може произвести максимални одрживи принос који је одређен њиховим биолошким карактеристикама.
- 14.5. До краја 2020. године очувати најмање 10% обалских и морских области, у складу са законима у државама чланицама међународним правом и на основу најбољих постојећих научних информација.
- 14.6. До краја 2020. године забранити одређене облике субвенција за рибарство које доводе до стварања превеликог капацитета рибара и прекомјерног изловљавања рибе, укинути субвенције које доприносе незаконитом, непријављеном и нерегулисаном риболову и уздржати се од увођења нових сличних субвенција, уз свијест да одговарајући и дјелотворни специјални и диференцијални третмани за земље у развоју и најнеразвијеније земље треба да буду интегрални дио преговора Свјетске трговинске организације у вези са субвенцијама за рибарство (узимајући у обзир текуће преговоре Свјетске трговинске организације, Развојну агенду из Дохе и Министарски мандат из Хонг Конга).
- 14.7. До краја 2030. године увећати економску корист за мале острвске државе у развоју и најнеразвијеније земље на основу одрживог коришћења морских ресурса, између осталог и преко одрживог управљања рибарством, водопривредом и туризмом.
- 14.а Повећати научно знање, развити истраживачке капацитете и преносити поморску технологију, узимајући у обзир „Критеријуме и смјернице Међувладине океанографске комисије за пренос поморске технологије“, како би се побољшало здравље океана и унаприједио допринос морског биодиверзитета развоју земаља у развоју, посебно малих острвских држава у развоју и најнеразвијенијих земаља.
- 14.б Обезбједити приступ морским ресурсима и тржиштима за мале професионалне рибаре.
- 14.ц Осигурати пуну примјену међународног права, онако како то предвиђа „Конвенција Уједињених нација о поморском праву“ за земље потписнице, између осталог, гдје је то примјенљиво, и постојећих регионалних и међународних планова за очување и одрживо коришћење океана и њихових ресурса.

15 ОЧУВАЊЕ ЖИВОТА НА ЗЕМЉИ

Одрживо управљати шумама,
сузбијати десертификацију,
зауставити и преокренути
деградацију земљишта и
спријечити даљи губитак
биолошке разноликости

» ПОТЦИЉЕВИ

- 15.1. До краја 2020. године осигурати очување, обнову и одрживо коришћење копнених слатководних екосистема и њиховог окружења, посебно шума, мочварног земљишта, планина и исушеног земљишта, у складу са обавезама према међународним споразумима.
- 15.2. До краја 2020. године промовисати имплементацију одрживог управљања свим врстама шума, зауставити крчење шума, обновити уништене шуме и знатно повећати пошумљавање на глобалном нивоу.
- 15.3. До краја 2020. године борити се против десертификације, обнављати деградирано земљиште и тло, укључујући земљиште под утицајем десертификације, суша и поплава, и тежити да се у свијету неутрализује деградација земљишта.
- 15.4. До краја 2030. године осигурати очување планинских екосистема, укључујући њихов биодиверзитет, како би се њихови капацитети унаприједили тако да пружају корист која има суштински значај за одрживи развој.
- 15.5. Предузети хитне и значајне активности за смањивање деградације природних станишта, зауставити губитак биодиверзитета и, до краја 2020. године, заштитити угрожене врсте и спријечити њихово изумирање.
- 15.6. Осигурати праведну и једнаку расподелу користи која проистиче из коришћења генетских ресурса и промовисати одговарајући приступ таквим ресурсима.
- 15.7. Предузети хитне активности како би се окончали криволов и трговина заштићеним животињским и биљним врстама и бавити се питањима потражње и понуде незаконитих производа израђених од дивљих животиња.
- 15.8. До краја 2020. године увести мјере како би се спријечио и значајно умањео утицај инвазивних страних врста на копнене и водне екосистеме те контролисати или искоријенити приоритетне врсте.
- 15.9. До краја 2020. године интегрисати вриједности екосистема и биодиверзитета у планирање, развојне процесе, стратегије за смањење сиромаштва и извјештаје у државама чланицама и на локалном нивоу.
- 15.a Мобилисати и значајно повећати финансијска средства из свих извора ради очувања и одрживог коришћења биодиверзитета и екосистема.
- 15.б Мобилисати значајна средства из свих извора и на свим нивоима како би се финансирало одрживо управљање шумама и пружили одговарајући подстицаји земљама у развоју за унапређење таквог управљања, укључујући очување и пошумљавање.
- 15.ц Унаприједити глобалну подршку напорима који се улажу у борбу против криволова и трговине заштићеним врстама, укључујући повећање капацитета локалних заједница да траже одрживе могућности за живот.

» ИНДИКАТОРИ

15.1.2 Удио значајних мјеста за копнени и слатководни биодиверзитет која су покривена заштићеним подручјима, по врсти екосистема

Копнени и слатководни екосистеми¹⁾, 2009–2023.

	Копнени екосистеми		Слатководни екосистеми	
	број	површина, ha	број	површина, ha
2009	3	20 005,33	-	-
2010	3	20 005,33	-	-
2011	4	20 032,34	-	-
2012	8	20 367,49	-	-
2013	12	20 734,13	-	-
2014	12	20 734,13	-	-
2015	16	21 593,92	-	-
2016	18	21 657,03	-	-
2017	19	27 972,35	-	-
2018	21	28 306,07	2	3 695,05
2019	26	32 106,10	3	3 800,39
2020	27	48 822,63	3	3 800,39
2021	31	53 533,58	4	4 121,08
2022	...	...	...	...
2023	...	...	...	...

¹⁾ Република Српска нема успостављену еколошку мрежу. По њеном успостављању, биће могуће извршити класификацију екосистема.

Извор: Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске

15.4.1 Покривеност заштићеним подручјима значајних мјеста за планински биодиверзитет

Планински екосистеми¹⁾, 2009–2023.

	Број	Површина, ha
2009	2	19 959,88
2010	2	19 959,88
2011	2	19 959,88
2012	3	20 254,88
2013	4	20 552,70
2014	4	20 552,70
2015	4	20 552,70
2016	4	20 552,70
2017	5	26 868,02
2018	6	27 198,77
2019	6	27 198,77
2020	7	43 914,61
2021	9	48 114,47
2022	...	...
2023	...	...

¹⁾ Република Српска нема успостављену еколошку мрежу. По њеном успостављању, биће могуће извршити класификацију екосистема.

Извор: Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске

15.5.1 Индекс Црвене листе

Листа угрожених врста¹⁾, 2012–2023.

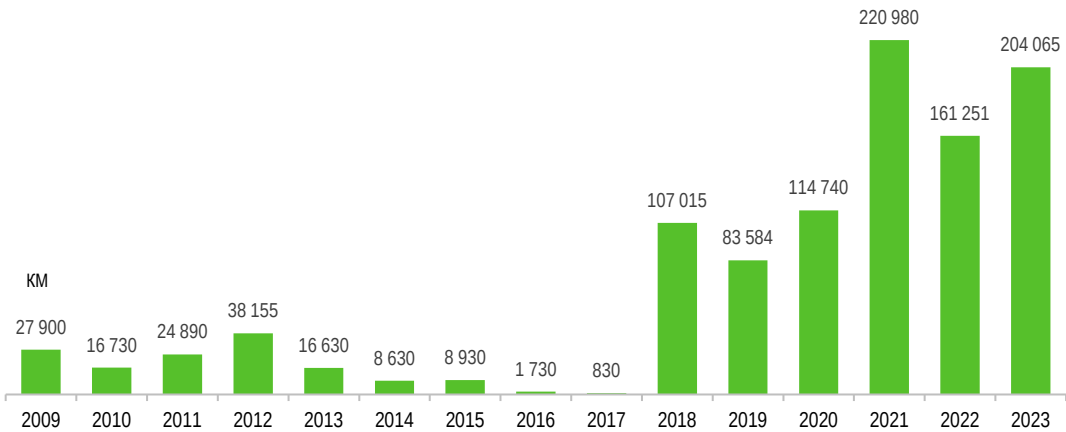
Бескичмењаци (Invertebratae)	Гмизавци (Reptiles)	Водоземци (Amphibia)	Сисари (Mammals)	Рибе (Pisces)	Птице (Aves)	Васкуларна флора (Planate)
						
308	25	20	57	48	304	818

¹⁾ Република Српска нема урађене Црвене листе по појединим групама организама. Урађен је попис угрожених врста и идентификован кроз Црвену листу наведених група организама. За сваку групу организама уписан је и број врста.

Извор: Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске

15.a.1 Званична развојна помоћ и јавни расходи за очување и одрживо коришћење биодиверзитета и екосистема

Јавни расходи за очување и одрживо коришћење биодиверзитета и екосистема, 2009–2023 (КМ)

Извор: Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске

Промовисати мирољубива, инклузивна и праведна друштва

»» ПОТЦИЉЕВИ

- 16.1. Свуда значајно смањити све облике насиља и са њима повезане стопе смртних случајева.
- 16.2. Окончати злоупотребу и експлоатацију дјетце, трговину дјецом и све облике насиља и тортуре над дјецом.
- 16.3. Промовисати владавину права у државама чланицама и на међународном нивоу и свима осигурати једнак приступ правди.
- 16.4. До краја 2030. године значајно смањити незаконите токове новца и оружја, побољшати проналажење и враћање украдене имовине и борити се против свих облика организованог криминала.
- 16.5. Значајно смањити корупцију и подмићивање у свим њиховим појавним облицима.
- 16.6. Развити дјелотворне, одговорне и транспарентне институције на свим нивоима.
- 16.7. Осигурати одговорно, инклузивно, партиципативно и репрезентативно доношење одлука на свим нивоима.
- 16.8. Проширити и повећати учешће земаља у развоју у институцијама глобалног управљања.
- 16.9. До краја 2030. године за све обезбиједити законски идентитет, укључујући регистрацију приликом рођења.
- 16.10. Осигурати јавни приступ информацијама и заштиту основних слобода, у складу са законодавством у државама чланицама и међународним споразумима.
- 16.a Оснажити релевантне институције у државама чланицама, између осталог и преко међународне сарадње, за изградњу капацитета на свим нивоима, посебно у земљама у развоју, ради спречавања насиља и борбе против тероризма и криминала.
- 16.6 Промовисати и спроводити недискриминаторске законе и политике ради постизања одрживог развоја.

» ИНДИКАТОРИ

16.1.1 Број жртава убиства с намјером на 100 000 становника, према полу и старости

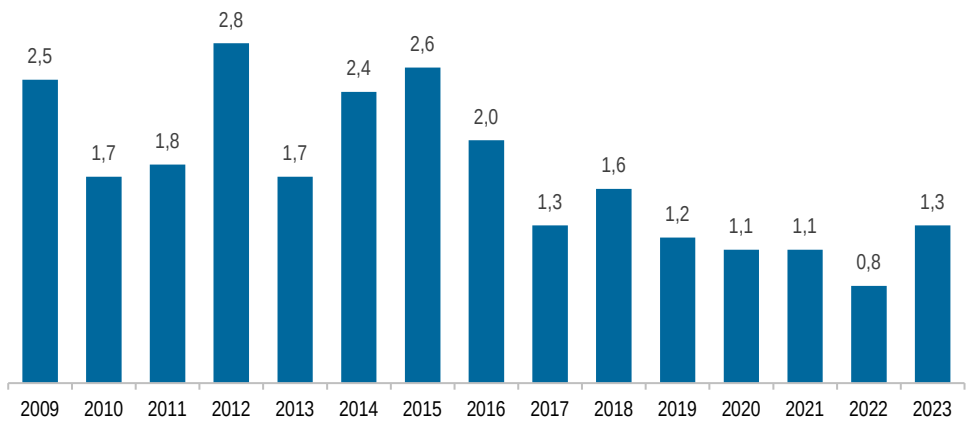
Број жртава убиства с намјером, према полу, 2009–2023.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 ¹⁾	2023
Укупно	29	20	21	33	20	28	30	23	15	19	14	13	13	9	15
Мушки	19	12	15	18	12	19	20	14	8	17	10	9	9	6	8
Женски	10	8	6	15	8	9	10	9	7	2	4	4	4	2	7

¹⁾ У једном кривичном дјелу - Убиство дјетета при порођају, није утврђен пол новорођенчета.

Извор: Министарство унутрашњих послова Републике Српске

Број жртава убиства с намјером на 100 000 становника, 2009–2023.

Извор: Министарство унутрашњих послова Републике Српске

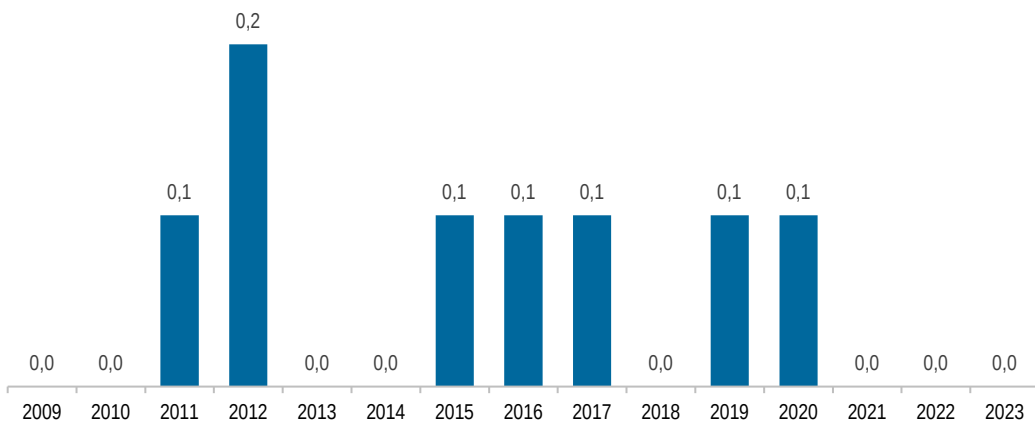
16.2.2 Број жртава трговине људима на 100 000 становника, према полу, старости и облику експлоатације

Број кривичних дјела и број жртава кривичних дјела трговине људима, према полу и облику експлоатације, 2009–2023.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Број кривичних дјела, укупно	-	-	1	1	-	-	1	1	1	-	1	1	-	-	-
Трговина људима, члан 145 КЗ РС	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Трговина људима, члан 186 КЗ БиХ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трговина дјецом, члан 146 КЗ РС	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-
Број жртава, укупно	-	-	1	2	-	-	1	1	1	-	1	1	-	-	-
Мушки, пунољетно лице	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Женски, пунољетно лице	-	-	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Женски, малолетно лице	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-
Облик експлоатације	-	-	1	2	-	-	1	1	1	-	1	1	-	-	-
Сексуална	-	-	1	2	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-
Присилно закључење брака	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Непознато	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-

Извор: Министарство унутрашњих послова Републике Српске

Број жртава трговине људима на 100 000 становника, 2009–2023.

Извор: Министарство унутрашњих послова Републике Српске

16.4.1 Укупна вриједност незаконитих финансијских прилива и одлива (у данашњим америчким доларима)

Вриједност сумњивих трансакција на прање новца и финансирање терористичких активности, 2009–2023 (KM и USD)

	Банке Републике Српске (у KM)	Банке Републике Српске (у USD)	Курс USD/KM
2009	453 000	332 090	1,36409
2010	728 000	494 309	1,47276
2011	404 000	267 271	1,51158
2012	2 900 000	1 954 705	1,48360
2013	1 107 058	780 159	1,41902
2014	2 738 514	1 702 619	1,60841
2015	2 563 708	1 432 183	1,79007
2016	78 163 647	42 126 518	1,85545
2017	5 724 857	3 510 438	1,63081
2018	175 957 160	103 046 443	1,70755
2019	9 420 753	5 389 465	1,74799
2020	8 389 057	5 267 636	1,59257
2021	11 783 151	6 828 315	1,72563
2022	17 009 449	9 276 001	1,83371
2023	9 190 837	5 192 616	1,769982

Извор: Агенција за банкарство Републике Српске

17 ПАРТНЕРСТВОМ ДО ЦИЉЕВА

Учврстити глобално партнерство за одрживи развој

» ПОТЦИЉЕВИ

Финансије

- 17.1. Појачати мобилизацију домаћих ресурса, између осталог и преко међународне подршке за земље у развоју, како би се унаприједили домаћи капацитети за прикупљање пореза и осталих прихода.
- 17.2. Развијене земље треба у потпуности да примјене своје званичне обавезе у вези са развојном помоћи, између осталог, да дају 0,7% бруто домаћег производа (БДП) у програме званичне развојне помоћи за земље у развоју, од чега 0,15% до 0,20% треба обезбиједити за најнеразвијеније земље.
- 17.3. Мобилисати додатна финансијска средства из вишеструких извора за потребе земаља у развоју.
- 17.4. Помоћи земљама у развоју да постигну дугорочну одрживост дугова кроз координисане политике усмјерене ка очувању начина за финансирање дугова, отпис дугова и реструктурисање дугова на примјерен начин и бавити се спољним дуговима високо задужених сиромашних земаља како би се умањиле дужничке невоље.
- 17.5. Усвојити и примјенити планове промовисања инвестирања за најнеразвијеније земље.

Технологија

- 17.6. Унаприједити сарадњу Сјевер–Југ, Југ–Југ и триангуларну регионалну и међународну сарадњу у области науке, технологије и иновација, као и приступ овим областима, и унаприједити дијелење знања према узајамно договореним условима, између осталог и кроз унапређену координацију у оквиру постојећих механизма, а посебно на нивоу Уједињених нација, као и кроз глобалне механизме управљања технологијама када је тако договорено.
- 17.7. Промовисати развој, пренос и ширење еколошки исправних технологија у земље у развоју на позитивним основама, укључујући концесионалне и преференцијалне основе, а према узајамном договору.
- 17.8. До краја 2017. године у потпуности операционализовати технолошке банке и механизам за изградњу капацитета у најнеразвијенијим земљама у области науке, технологије и иновација те унаприједити коришћење иновативних технологија, а посебно информационе и комуникационе технологије.

Изградња капацитета

- 17.9. Унаприједити међународну подршку за примјену дјелотворне и циљане изградње капацитета у земљама у развоју како би се у државама чланицама подржали планови за примјену свих циљева одрживог развоја, између осталог и кроз сарадњу Сјевер–Југ и Југ–Југ, односно кроз триангуларну сарадњу.

Трговина

- 17.10. Промовисати универзални, заснован на правилима, отворен, недискриминаторски и правичан мултилатерални систем размјене под окриљем Свјетске трговинске организације, између осталог и преко закључивања преговора у оквиру њене „Развојне агенде из Дохе“.
- 17.11. До краја 2020. године значајно повећати нивое извоза земаља у развоју, посебно у циљу удвостручавања удјела најнеразвијенијих земаља у свјетском извозу.
- 17.12. Остварити благовремену и трајну примјену тржишних приступа без царина и квота за све најнеразвијеније земље у складу са одлукама Свјетске трговинске организације, између осталог и тако што ће се обезбиједити да преференцијална правила о поријеклу која се примјењују на увоз из најнеразвијенијих земаља буду транспарентна и једноставна, односно да олакшавају приступ тржиштима.

Системска питања - Кохерентност институција и политика

- 17.13. Унаприједити глобалну макроекономску стабилност, између осталог и кроз координацију политика, односно кохерентност политика.
- 17.14. Унаприједити кохерентност политика за потребе одрживог развоја.
- 17.15. Поштовати област и вођство политика сваке земље како би се успоставиле и примјењивале политике усмјерене ка искорјењивању сиромаштва и постизању одрживог развоја.

Вишестрана партнерства

- 17.16. Унаприједити глобално партнерство за постизање одрживог развоја, употпуњено вишестраним партнерствима која мобилишу и дијеле знања, стручност, технологију и финансијска средства, како би се пружила подршка за постизање циљева одрживог развоја у свим земљама, а посебно у земљама у развоју.
- 17.17. Подржати и промовисати дјелотворна јавна и јавно-приватна партнерства, односно партнерства цивилног друштва, градећи их на искуствима и стратегијама проналажења ресурса за партнерства.

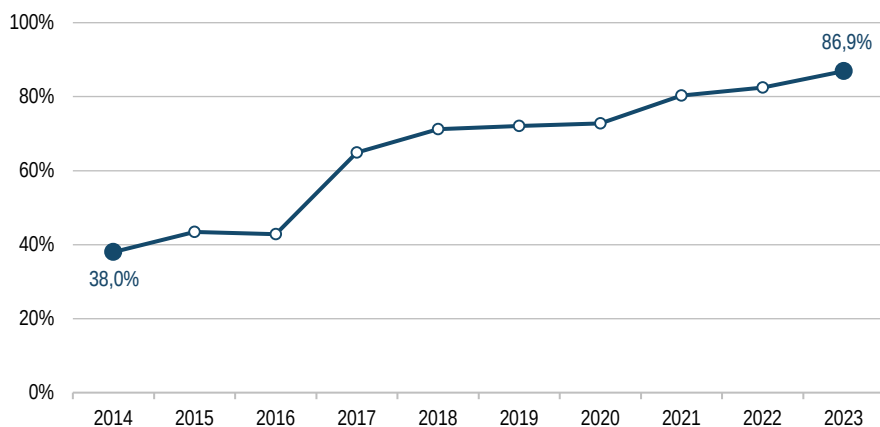
Подаци, праћење и одговорност

- 17.18. До краја 2020. године унаприједити подршку за изградњу капацитета земаља у развоју, укључујући најнеразвијеније земље и мале острвске државе у развоју, како би се значајно повећала доступност висококвалитетних, благовремених и поузданих података разврстаних по доходу, полу, старости, раси, етничкој припадности, миграторном статусу, инвалидности, географској локацији и осталим карактеристикама које су релевантне у датим контекстима у државама чланицама.
- 17.19. До краја 2030. године надоградити постојеће иницијативе како би се развила мјерила напретка у одрживом развоју, комплементарно мјерењу бруто домаћег производа, те подржати стварање капацитета који се тичу статистичких података у земљама у развоју.

» ИНДИКАТОРИ

17.8.1 Удио појединаца који користе интернет

Проценат лица старости 16–74 године која су користила интернет у последња три мјесеца, 2014–2023.

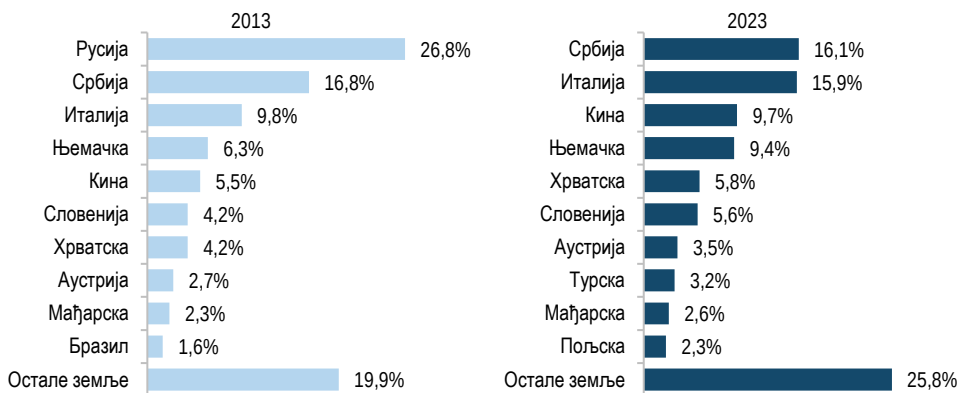
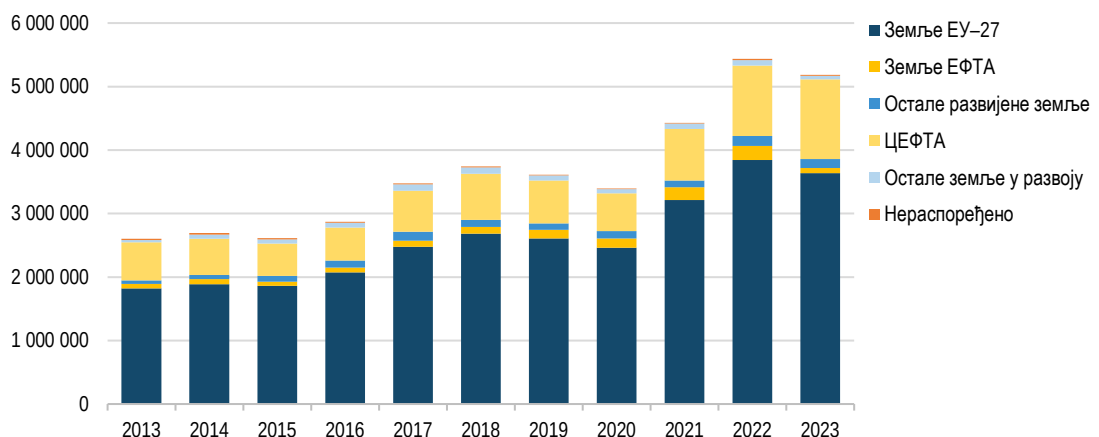

17.11.1 Удио земаља у развоју и најнеразвијенијих земаља у свјетском извозу

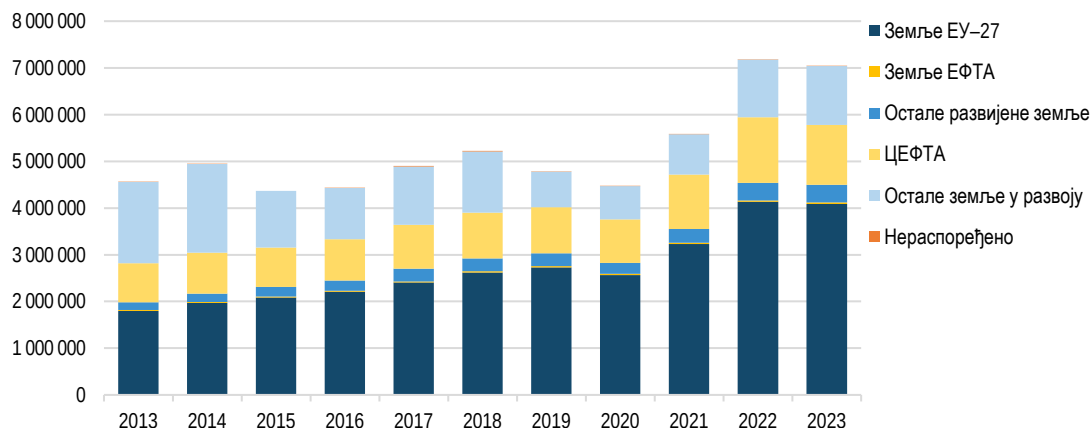
Извоз из Републике Српске по земљама, 2013. и 2023 (структура, %)

Увоз у Републику Српску по земљама, 2013. и 2023 (структура, %)

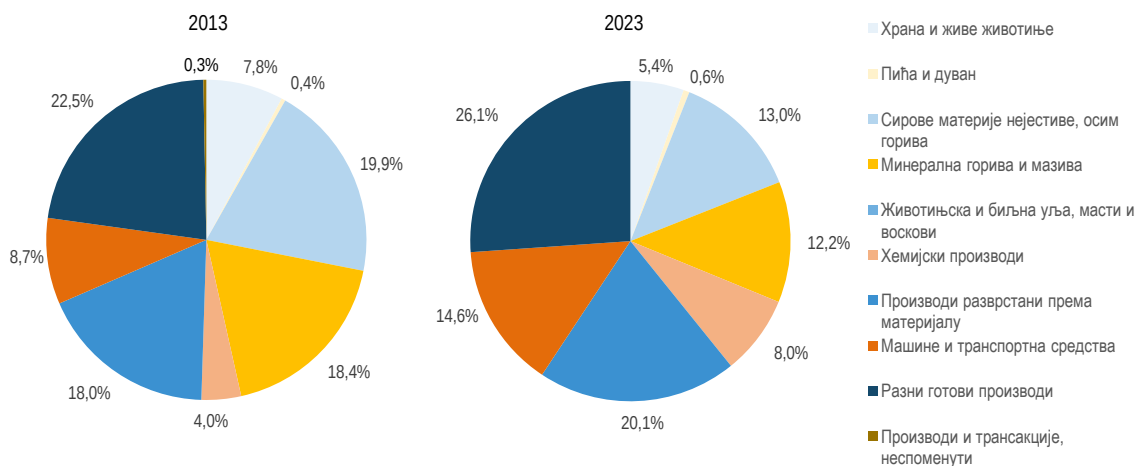
Извоз из Републике Српске по економским групацијама земаља, 2013–2023 (хиљ. КМ)¹⁾

¹⁾ Велика Британија је 31.12.2020. године званично напустила јединствено тржиште Европске уније, али да не би дошло до нереалног смањења спољнотрговинског промета Републике Српске са Европском унијом због наведеног, број чланица је 27 за период 2013–2023.

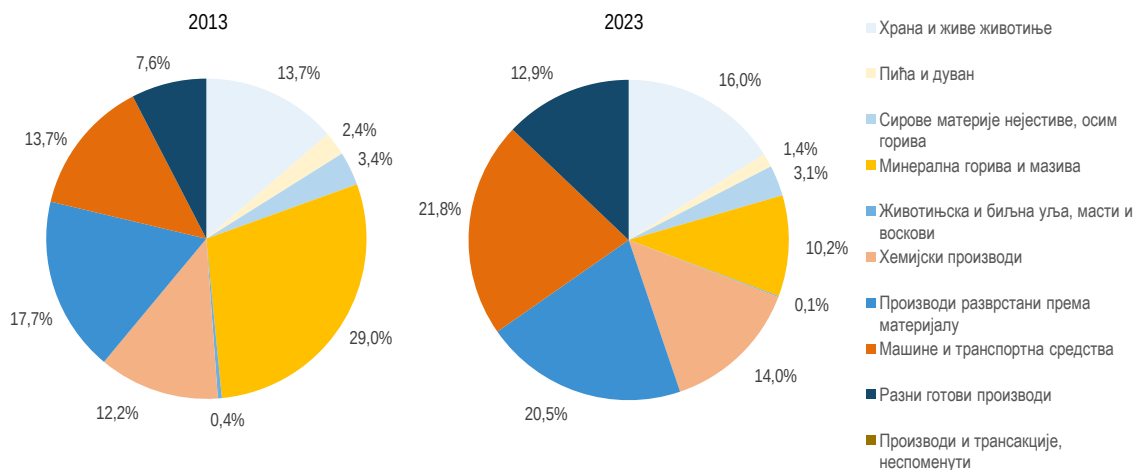
Увоз у Републику Српску по економским групацијама земаља, 2013–2023 (хиљ. КМ)¹⁾

¹⁾ Велика Британија је 31.12.2020. године званично напустила јединствено тржиште Европске уније, али да не би дошло до нереалног смањења спољнотрговинског промета Републике Српске са Европском унијом због наведеног, број чланица је 27 за период 2013–2023.

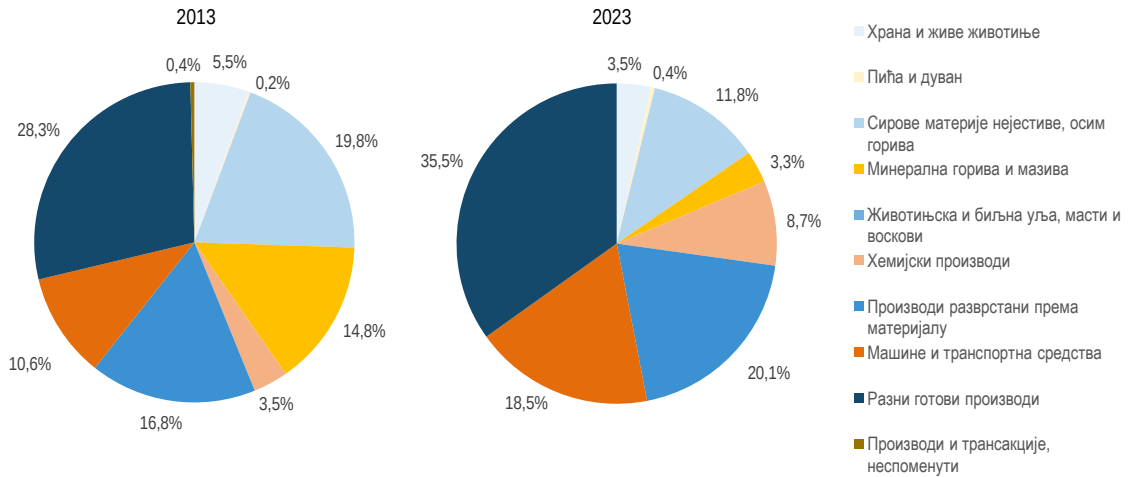
Укупан извоз из Републике Српске према секторима СМТК, 2013. и 2023 (структура, %)

Укупан увоз у Републику Српску према секторима СМТК, 2013. и 2023 (структура, %)

Учешће извоза у развијене земље у укупном извозу из Републике Српске, према секторима СМТК, 2013. и 2023 (структура, %)

ПРИПРЕМА МАТЕРИЈАЛА

РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ

Циљ 1	Биљана Тешић
Циљ 3	Деан Арежина, Драгана Мандић, Биљана Тешић
Циљ 4	Милка Лончар Антић, Александра Ђонлага, Владимир Копривица, Долорес Пеулић
Циљ 5	Александра Зеџ, Владимир Копривица
Циљ 6	Стана Копрановић, Биљана Тешић
Циљ 7	Биљана Тешић
Циљ 8	Жана Алагић, Мирослав Илић, Владимир Копривица
Циљ 9	Жана Алагић, Даница Бабић, Тања Бошњак, Слађана Никић, Долорес Пеулић
Циљ 10	Биљана Тешић
Циљ 11	Тања Бошњак, Стана Копрановић, Биљана Тешић
Циљ 12	Стана Копрановић
Циљ 13	Стана Копрановић
Циљ 17	Александра Ђонлага, мр Сања Стојчевић Увалић

СПОЉНИ ИЗВОРИ

Изражавамо захвалност свим институцијама које су подацима из својих евиденција дале допринос изради ове публикације:

Циљ 1	Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске: Сања Зарић Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове Републике Српске: Рада Малеш
Циљ 3	Институт за јавно здравство Републике Српске: доц. др Нина Родић Вукмир, др мед. Тина Мећава, др Јелена Нишкановић, проф. др Слађана Шилјак
Циљ 5	Центар за једнакост и равноправност полова Републике Српске: др Јелена Милиновић Централна изборна комисија БиХ
Циљ 6	Јавна установа „Воде Српске”: мр Јелена Вићановић, Небојша Николић
Циљ 8	Агенција за банкарство Републике Српске: Велибор Војиновић, Срђан Ламешић
Циљ 10	Агенција за банкарство Републике Српске: Велибор Војиновић, Срђан Ламешић Министарство привреде и предузетништва Републике Српске: Горанка Шарић
Циљ 13	Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске
Циљ 15	Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске
Циљ 16	Агенција за банкарство Републике Српске: Велибор Војиновић, Срђан Ламешић Министарство унутрашњих послова Републике Српске: Сениша Требовац

